

ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อการถ่ายทอด
วัฒนธรรมเกาหลีผ่านละครโทรทัศน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาศาสตรสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2550

**The Opinions of Thai teenage toward Korean Cultural Transference
through Television Plays**

Hataithip Sisung

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Communication)
Department of Information Communication
Graduate School, Dhurakit Pundit University**

2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านละครโทรทัศน์
ชื่อผู้เขียน	หทัยทิพย์ สีสังข์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.อุษา บิ๊กกินส์
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ สารสนเทศ
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านละครโทรทัศน์” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบสำรวจ (survey method) ในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับละครเกาหลีของวัยรุ่นไทย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อเนื้อหาทางวัฒนธรรมเกาหลี และการถ่ายทอดผ่านทางละครเกาหลี และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นไทยชมละครเกาหลี ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นจำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สำหรับการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็นสถิติพรรณนา ได้แก่ สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้ ข้อมูลด้านละครเกาหลีที่รับชม กลุ่มตัวอย่างดูละครเรื่องสะอวดรักที่ปักใจมากที่สุด ข้อมูลด้านประชากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 18-20 ปี ศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัย และมีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-7,000 บาท ข้อมูลด้านพฤติกรรมการเปิดรับวัฒนธรรมเกาหลีจากละครเกาหลีทางโทรทัศน์ พบว่า ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างดูละครเกาหลีมากที่สุด คือ ช่วงเวลา 13.05-14.00 น. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมละครเกาหลีเดือนละ 4-6 ครั้ง และรับชมมาเป็นระยะเวลานาน 6 เดือน – 1 ปี กลุ่มตัวอย่างชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มากที่สุด โดยรับชมละครเกาหลีประเภทแนวตลกขบขันมากที่สุด และรับข้อมูลเกี่ยวกับละครเกาหลีจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด

ด้านความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีทั่วไปและเฉพาะเรื่อง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นละครเกาหลีทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อศึกษาจากละครเกาหลีที่กำหนด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบของละครโทรทัศน์เกาหลี 3

เรื่อง คือ เรื่องสะดุรักที่ปักใจ เรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจ เรื่องเพลงรักในสายลมหนาว โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด ส่วนองค์ประกอบต่างๆ ของ ละครเกาหลีเรื่องคุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์นั้น ผลการศึกษาละครเกาหลีโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อศึกษาจากละครเกาหลีที่กำหนด พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า ละครโทรทัศน์ทั้ง 4 เรื่อง คือ เรื่องคุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย เรื่องสะดุรักที่ปักใจ เรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจ เรื่องเพลงรักในสายลมหนาว มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลี โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีที่สุด

ด้านปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นเลือกรับชมละครเกาหลี กลุ่มตัวอย่างได้รับการชักชวนจากเพื่อนให้ชมละครเกาหลีมากที่สุด เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกชมละครเกาหลีเพราะเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นและสนองความสนใจของตนเองมากที่สุด สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างได้รับจากการชมละครเกาหลีมากที่สุด ได้แก่ ตอบสนองความต้องการและความสนใจของตนเองและกลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกสนุกสนานกับเรื่องราวที่ได้รับชมหลังจากชมละครเกาหลีมากที่สุด ด้านความคิดเห็นที่มีต่อละครเกาหลี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าละครซีรีส์เกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย มีการสอดแทรกวัฒนธรรมไว้ในเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยว่าการที่เยาวชนรับเอาวัฒนธรรมเกาหลีที่เข้ามาโดยผ่านสื่อละครเกาหลีจะหันไปเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีมากขึ้น และไม่เห็นด้วยว่าการนำเสนอวัฒนธรรมเกาหลีในละครเกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยเป็นประโยชน์ต่อตนเอง

Thesis Title	The Opinions of Thai teenage toward Korean Cultural Transference through Television Plays
Author	Hataithip Sisung
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Ousa Biggins
Department	Information Communication
Academic Year	2006

ABSTRACT

This thesis proposes “The Opinions of Thai teenage toward Korean Cultural Transference through Television Plays”, based on the quantitative method and the survey method to collect a data through questionnaire. The objectives of this is to study; behaviors of Thai teenage that expose to Korean television play, opinions of Thai teenage toward a content of Korean cultural and transfer it via the television plays, and factors that urge Thai teenage to watch Korean television play. A sample is 400 of Thai teenage, and the following statistics used as analysis method for this study; statistic, percentage, mean and Standard Deviation

As a result, the analyzed data is shown as: Popular Korean television play watched by the most sample; *“Full House”*, Socio-demographics; *the majority gender of sample is male, age 18-20, studying in university and 5,001-7,000 baht of average income*, Behavior of Korean cultural exposures through television plays; *the most favorite watching period is 01.05-02.00 pm., 4-6 times a month and 6 months – 1 year of following them*. Mostly, the sample tends to watch the Korean play on TV3, favor the comedy and receive information of the Korean play from Television.

For the sample’s opinions toward the components of general Korean plays and each ones, attitude toward the general is in “good” level, and in the case of specified play, the best Korean television plays are “Full House”, “Cat on the Roof”, and “Winter Love Song”, and then, “Lady of Dignity” is in “good” level of the components.

As the research result of opinions toward Korean cultural transference through television plays, the general Korean play is in “good” level, and in the case of specified, it was

found that the best of Korean cultural transference is “Lady of Dignity”, “Full House”, “Cat on the Roof”, and “Winter Love Song”

The most factor that can activate the teenage to watch the Korean plays; *the sample was asked by their friends to watch the plays*. The most reason that the sample chooses to watch the plays; *to satisfy their curiosity and interest*. The most things what the sample receive from watching the Korean plays; *satisfying their curiosity and interest, having fun with these plays*. In the case of opinions toward the Korean plays, a majority of the sample agrees that the Korean series plays publicized via Thailand television station always be inserted with the culture. In the other hand, they don't agree that if Thai youth accepts Korean culture through the plays, increasingly they will imitate that culture, and also don't agree that the presented Korean culture in the plays on TV will be benefit to them.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านละครโทรทัศน์” สำเร็จลงได้ด้วยดีก็ด้วยพระคุณและความร่วมมือของบุคคลหลายๆ ท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุษา บิ๊กกินส์ เป็นอย่างสูงที่เสียดสเวลาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อรุณ งามดี ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อศวิณ เนตรโพธิ์แก้ว และรองศาสตราจารย์ศิริชัย พงษ์วิชัย ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ โดยได้เสียดสเวลาอันมีค่ามาร่วมเป็นกรรมการสอบ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและชี้แนะสิ่งดีๆ จนผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ นักวิชาการและนักวิจัยทุกท่านที่ได้เขียนตำรา บทความและงานวิจัยอันมีค่าต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จทุกๆ อย่าง และสุดท้ายนี้ ต้องขอขอบคุณเพื่อนอีกหลายๆคน ที่เป็นแรงใจและให้ความช่วยเหลือจนทำให้มีวันแห่งความสำเร็จ

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์นี้ได้ก่อให้เกิดคุณค่าต่อผู้ที่สนใจ นักเรียน นักศึกษา ผู้วิจัยขออุทิศความดีทั้งหมดนี้แด่ บพการี ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณต่อวิทยานิพนธ์เล่มนี้ทุกท่าน และพร้อมที่จะน้อมรับความผิดพลาดไว้แต่เพียงผู้เดียว

หทัยทิพย์ สีสังข์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหาคำวิจัย.....	16
1.3 วัตถุประสงค์.....	16
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	17
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
1.6 นิยามศัพท์.....	18
1.7 กรอบแนวคิด.....	19
2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติและความคิดเห็น.....	20
2.2 แนวคิดทฤษฎีการเลือกเปิดรับข่าวสาร.....	27
2.3 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ.....	34
2.4 แนวคิดเรื่ององค์ประกอบของละครโทรทัศน์.....	39
2.5 แนวคิดเรื่องละครเกาหลี.....	43
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	49
3.1 ประชากรในการศึกษาวิจัย.....	49
3.2 การสุ่มตัวอย่าง.....	50
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	51
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
3.6 การทดสอบเครื่องมือวิจัย.....	52
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
3.8 เกณฑ์การให้คะแนน.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์.....	56
ตอนที่ 2 การเปิดรับวัฒนธรรมเกาหลีจากละครเกาหลีทางโทรทัศน์.....	58
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อละครเกาหลี.....	61
ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นเลือกรับชมละครเกาหลี.....	71
ตอนที่ 5 ความคิดเห็นที่มีต่อละครเกาหลี.....	75
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	77
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	78
5.2 อภิปรายผล.....	82
5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	87
5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	88
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก ละครเกาหลี.....	94
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	101
ภาคผนวก ค ร้านอาหารเกาหลี.....	110
ประวัติผู้เขียน.....	115

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามละครเกาหลีที่เคยมช	55
4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	56
4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลาที่ยชมละครเกาหลี	58
4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการชมละครเกาหลี	58
4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่ยชมละครเกาหลี	59
4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานีโทรทัศน์ที่ยชมละครเกาหลี	59
4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามละครเกาหลีที่นิยมรับชมมากที่สุด	60
4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับละครเกาหลี	60
4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลี	61
4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลีเรื่องคุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย	62
4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลีเรื่องสะอูดรักที่ปักใจ	63
4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลีเรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจ	64
4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลีเรื่องเพลงรักในสายลมหนาว	65
4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์	66
4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องคุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย	67
4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องสะอูดรักที่ปักใจ	68
4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจ	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการถ่ายทอด วัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องเพลงรักในสายลมหนาว.....	70
4.19	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผู้ชักชวนให้เริ่มรับชมละครเกาหลี.....	71
4.20	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลที่เลือกชมละครเกาหลี.....	72
4.21	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกที่ได้รับจากละครเกาหลี.....	73
4.22	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้สึกหลังจากชมละครเกาหลี.....	74
4.23	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นว่าละครซีรีส์เกาหลีที่เผยแพร่ ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยมีการสอดแทรกวัฒนธรรมไว้ในเรื่อง.....	75
4.24	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นว่าการที่เยาวชนรับเอา วัฒนธรรมเกาหลีที่เข้ามาโดยผ่านสื่อละครเกาหลีจะหันไปเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลี มากขึ้น.....	75
4.25	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นว่า การนำเสนอวัฒนธรรมเกาหลีในละครเกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย เป็นประโยชน์ต่อตนเอง.....	76

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แสดงหน้าที่ของวัฒนธรรมในฐานะสื่อตัวกลางในการพัฒนา.....	4
1.2 ลักษณะภูมิประเทศของเกาหลี.....	9
1.3 ชุดแต่งกายของชาวเกาหลี.....	10
1.4 อาหารเกาหลี.....	10
1.5 บ้านแบบเกาหลี.....	11
2.1 แบบจำลองการใช้ประโยชน์และการตอบสนอง.....	36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

คำว่า “วัฒนธรรม” เป็นคำที่พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ทรงบัญญัติขึ้น และมีใช้เป็นหลักฐานทางราชการครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2483 โดยทรงแปลมาจาก ภาษาอังกฤษคือคำว่า Culture ซึ่งเป็นคำที่มาจาก Cultura ในภาษาละติน อันหมายถึงการเพาะปลูกหรือ การปลูกฝัง (จำนง อภิวัดนสิทธิ และคณะ, 2543 :15)

ความหมาย และความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมนั้นมีหลากหลายแตกต่างกันไปตามความรู้ และ พื้นฐานของแต่ละบุคคล แต่การทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมตั้งอยู่บนพื้นฐานร่วมกันที่ว่า วัฒนธรรม คือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือประดิษฐ์ขึ้น มิใช่สิ่งที่มนุษย์กระทำไปโดยธรรมชาติ หรือโดยสัญชาตญาณ สำหรับความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” นั้น พอจะแยกได้ดังนี้ (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2536 : 3)

ในทางภาษา คำว่า “วัฒนธรรม” เป็นคำที่มาจากภาษาบาลี และสันสกฤต คำว่า “วัฒนธรรม” เป็นภาษาบาลี แปลว่าสิ่งที่เจริญงอกงาม ความก้าวหน้า “ธรรม” เป็นภาษาสันสกฤต หมายถึงคุณความดี เมื่อนำมารวมกันแล้ว “วัฒนธรรม” จึงหมายถึง คุณธรรม หรือลักษณะที่ แสดงถึงความเจริญงอกงาม

วัฒนธรรมในแง่ที่ใช้กันทั่วไป มักจะหมายถึงบรรดาขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ที่ตกทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เช่น พิธีแห่เทียนเข้าพรรษา พิธีทำบุญสงกรานต์ พิธีทำบุญเทศน์ มหาชาติ และพิธีทอดกฐิน เป็นต้น บางครั้งวัฒนธรรมหมายถึงความถึง พฤติกรรมที่บุคคลชั้นสูง ปฏิบัติกัน หรือบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงปฏิบัติกัน จนทำให้มีการเปรียบเทียบระหว่างคนชั้นสูง กับคนชั้นต่ำว่า หากคนชั้นต่ำทำผิดวัฒนธรรมก็จะถูกกล่าวว่าเป็นคนที่ไม่มีความวัฒนธรรม

วัฒนธรรมในทางการปกครองมีลักษณะที่คนทั่วไปเข้าใจกัน เพราะประเทศไทยเคย กำหนดความหมายของวัฒนธรรมในพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2485 ว่า “ลักษณะที่ แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และ ศิลธรรมอันดีของประชาชน” ส่วนวัฒนธรรมในทางสังคมศาสตร์จะไม่พิจารณาถึงเรื่องคุณธรรม จริยธรรม

ความดี ความเลว ความเหมาะสม หรือความไม่เหมาะสม แต่จะพิจารณาวัฒนธรรมในแง่ของ ปัจจัยสำคัญที่อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม

ในการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรม นักมานุษยวิทยาได้นำคำนี้มาใช้โดยให้ความหมาย แตกต่างกันไป (จันงค์ และคณะ, 2543 :15-16) เช่น

เลสลีย์ เอ. ไวท์ (Leslie A. White) ได้ให้คำจำกัดความคำว่าวัฒนธรรมว่า เป็นปรากฏการณ์ ที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ประกอบด้วยการกระทำ (แบบแผนของพฤติกรรม) วัตถุ (เครื่องมือเครื่องใช้ หรือสิ่งที่ใช้สร้างเครื่องมือเครื่องใช้) ความคิด (ความเชื่อ ความรู้) และความรู้สึกลึก (ทัศนคติ ค่านิยม) ที่แสดงออกมาให้เห็นชัดเจน วัฒนธรรมเป็นผลงานที่มาจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ และมี ลักษณะชัดเจน ดังนั้น จึงสามารถถ่ายทอดจากคนหนึ่งไปสู่คนอื่นได้ง่าย

ไคลด์ คลัคคอบ์ (Clyde Kluckhohn) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า เป็นระบบที่ ได้รับสืบทอดมาจากบรรพชน ซึ่งเป็นแบบของการดำเนินชีวิตที่เห็นจากภายนอก (Explicit Designs) และแบบที่อยู่ภายใน (Implicit Designs) ที่สมาชิกของกลุ่มหรือสังคมร่วมกันสร้างขึ้น ซึ่ง ประกอบด้วย กิจกรรมทั้งหมด รวมทั้งความเชื่อ และค่านิยม

เอฟ. บี. ไทเลอร์ (F.B.Tylor) อธิบายว่า วัฒนธรรมหมายถึงสิ่งทั้งปวงอันซับซ้อนที่รวม ความรู้ ความเชื่อ ศิลป ศิลปกรรม กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนศักยภาพ และนิสัย อื่นๆ ของมนุษย์ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาจากการเป็นสมาชิกของสังคม

นอกจากนั้น โจเซฟ เอส. รูเซค และโรแลนด์ แอล. วอร์เรน (Joseph S. Roucek and Roland L. Warren, 1967 : 8) ยังได้ให้คำจำกัดความของคำว่าวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรมคือวิถีชีวิต ซึ่ง สังคมมนุษย์ทำให้เจริญขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการอันเป็นมูลฐานที่มีต่อความดำรงอยู่รอด ความถาวรแห่งเชื้อสาย และการจัดระเบียบแห่งการประสบเหตุการณ์ของสังคม วัฒนธรรมจึง หมายถึงแบบแผนความประพฤติที่ได้รับการอบรมมาแล้ว ความรู้ ความเชื่อ และการดำเนินงาน อื่นๆ ทั้งปวง ซึ่งได้มีการทำให้เจริญขึ้นในสังคมของมนุษย์

ส่วนศาสตราจารย์ อี.ที.มิลเลอร์ (E.T.Miller, 1947 : 19) กล่าวถึงวัฒนธรรมว่าหมายถึง กฎเกณฑ์ ความคิด และวิธีที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ วิธีใช้วัตถุที่เกี่ยวข้องกับเหตุแวดล้อมทาง

ภูมิศาสตร์ วิธีปฏิบัติต่อร่างกายของเรา และวิธีจัดระเบียบเรื่องราว อันจะต้องประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับชีวิตนั้น ส่วนใหญ่ได้วางเป็นหลักและเตรียมไว้ล่วงหน้าแล้วก่อนที่จะจะเกิดมาบนโลกแบบแผนแห่งความคิดและการกระทำภายในสังคมดังกล่าวรวมเรียกว่า “วัฒนธรรม”

จากความแตกต่างของความหมายดังที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้น อัลเฟรด โครเบอร์ (Alfred Kroeber) และไคลด์ คลัคคอกห์ (Klyde Kluckhohn) จึงได้รวบรวมความหมายต่างๆ ของคำว่าวัฒนธรรม ไว้ในหนังสือ “วัฒนธรรม” ที่ตีพิมพ์ในปี ค.ศ.1952 พบว่า มีผู้ให้ความหมายของคำนี้ไว้ถึง 175 ความหมาย ซึ่งพอจะจำแนกออกได้สองประเภทคือ ตามทัศนะของกลุ่ม Totalist View และอีกประเภทหนึ่งเป็นของกลุ่ม Mentalist View (จันจักษ์ และคณะ, 2543)

ความเห็นของกลุ่ม Totalist View พิจารณาความหมายของคำว่าวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรมหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่รวมเอาความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ศิลปกรรม กฎหมาย ประเพณี ความสามารถ และนิสัยอื่นๆ ที่มนุษย์ได้มาในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม ดังเช่นที่ ไทเลอร์ได้ให้ความหมายไว้

ส่วนกลุ่ม Mentalist View พิจารณาความหมายของวัฒนธรรมในฐานะเป็นระบบความคิดหรือในลักษณะระบบความรู้ และความเชื่อที่คนในสังคมได้รับรู้ มีประสบการณ์ และตัดสินใจในรูปของการกระทำร่วมกัน

จากคำอธิบายข้างต้นจึงพอจะกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมที่ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือสังคมใดสังคมหนึ่ง วัฒนธรรมประกอบด้วยความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ศิลปกรรม กฎหมาย ประเพณี วิทยาการ และทุกสิ่งทุกอย่างที่คิด และทำในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม โดยแต่ละสังคมต่างก็มีวัฒนธรรมเฉพาะของตนเอง เพราะเป็นวิถีชีวิตที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่มสังคม การที่มนุษย์ต่างกลุ่มมีความแตกต่างกัน อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรม เช่น กลุ่มของชาวป่า ป่ากึ่ง ภูเขา และชาวโรมันโบราณ หรือแม้แต่กลุ่มนักบริหาร นักบัญชี ต่างก็เป็นมนุษย์ที่มีวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มแตกต่างกันไปด้วยกันทั้งนั้น (สุพัตรา สุภาพ อ้างถึงใน จัตรชัย, 2544 : 20)

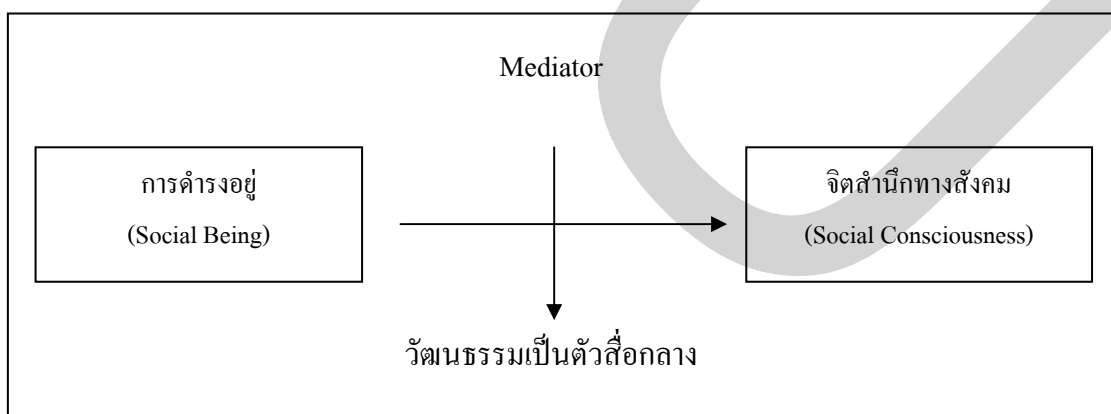
ในการแบ่งประเภทของวัฒนธรรม นักสังคมวิทยา และนักมานุษยวิทยาส่วนใหญ่มักแบ่งวัฒนธรรมออกเป็นสองประเภทใหญ่ๆ (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2536 : 14) คือ

1. วัฒนธรรมด้านวัตถุ (Material Culture) เป็นวัฒนธรรมที่เน้นสิ่งที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งของ หรือวัตถุที่มนุษย์ได้ประดิษฐ์คิดค้น และสร้างขึ้น เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เครื่องบิน เครื่องยนต์ สิ่งก่อสร้าง และอาคารบ้านเรือน เป็นต้น

2. วัฒนธรรมที่ไม่ใช่ด้านวัตถุ (Non-Material Culture) เป็นวัฒนธรรมที่เน้นสิ่งที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ภาษา ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณีต่างๆ ที่มีผลต่อการดำรงชีพของมนุษย์

สำหรับในแง่ของการสื่อสาร เกรกอรี เบทสัน (Gregory Bateson) และเจอร์เก็น รูสช์ (Jurgen Ruesch) ได้ให้คำนิยามว่า วัฒนธรรมเป็นชุดของกระบวนการสื่อสาร (Set of Communication Process) ซึ่งหมายความว่า คำว่า “วัฒนธรรม” และ “การสื่อสาร” นั้น มีความหมายเท่าเทียมกัน และถึงแม้ว่าวัฒนธรรมและการสื่อสารจะเป็นคนละอย่างกัน แต่ก็เป็นสองสิ่งที่ไม่อาจแยกจากกันได้ ดังนั้น ในยุคปัจจุบันนี้จึงมีผู้ขนานนามว่าเป็นยุคแห่ง “อุตสาหกรรมการสร้างวัฒนธรรม” (Culture Industry) โดยมีสื่อมวลชนสมัยใหม่เป็นตัวจักรสำคัญในการกลั่นวัฒนธรรมให้แก่สังคม (กาญจนา แก้วเทพ, 2539 : 10)

วัฒนธรรมในความหมายของการสื่อสารจึงทำหน้าที่เป็นตัวสื่อกลาง (Mediator) ในการพัฒนา “การดำรงอยู่” (Social Being) ของคนคนหนึ่งให้กลายเป็นมนุษย์ที่มี “จิตสำนึกทางสังคม” (Social Consciousness) ด้วยเหตุนี้ ลักษณะวัฒนธรรมของแต่ละสังคมจึงขึ้นอยู่กับบริบทของสภาพความเป็นจริงของสังคมนั้นๆ จากคำนิยามข้างต้นสามารถแสดงในรูปแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แสดงหน้าที่ของวัฒนธรรมในฐานะสื่อตัวกลาง (Mediator) ในการพัฒนาการดำรงอยู่ของคนให้มีจิตสำนึกทางสังคม

ที่มา : กาญจนา แก้วเทพ. (2539) สื่อสองวัฒนธรรม. หน้า 21.

สำหรับในเรื่องของการถ่ายทอดวัฒนธรรม (Cultural Transmission) นั้น เรย์มอนด์ วิลเลียมส์ (Raymond Williams) นักคิดสำนักวัฒนธรรมนิยม (Culturalism) ชาวอังกฤษได้กล่าวไว้ว่า “สังคมกลุ่มหนึ่งๆ ประกอบด้วยปฏิบัติการสังคม (Social Practice) จำนวนมากมายที่ก่อตัวเป็นองค์รวมที่เป็นรูปธรรมของสังคม (Concrete Social Whole Totality) และวัฒนธรรมก็คือ การสถาปนาของปฏิบัติทางสังคม (Constitution of Social Practices) ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติที่มีมูลเหตุจูงใจเนื่องมาจากสังคมมีเป้าหมายที่จะบรรลุตามที่ได้รับการปลูกฝังมาจากสังคม และวิธีการที่จะใช้ให้บรรลุเป้าหมายก็ต้องเป็นไปตามกรอบที่สังคมกำหนดไว้”

จากอิทธิพลด้านความคิดที่ได้จากสำนักเศรษฐศาสตร์การเมือง (Political Economy of Media) ทำให้วิลเลียมส์เห็นว่า แนวทางในการศึกษาวัฒนธรรมนั้นจะต้องพิจารณาอย่างเป็นรูปธรรม คือ ต้องศึกษาทั้งกระบวนการผลิตวัฒนธรรม (Production) และกระบวนการผลิตซ้ำเพื่อสืบต่อวัฒนธรรมนั้น (Reproduction) ต้องศึกษาว่าวัฒนธรรมนั้นผลิตขึ้นมาได้อย่างไร ใครผลิตและดำเนินการอย่างไร

จากแนวคิดเรื่อง Production และ Reproduction ของสำนักเศรษฐศาสตร์การเมืองซึ่งได้กล่าวเอาไว้ว่า เมื่อมีการผลิตสิ่งใดขึ้นมาแล้วจำเป็นจะต้องมีการผลิตซ้ำเพื่อสืบต่ออยู่เสมอ จึงจะเป็นหลักประกันความต่อเนื่องยืนยาวของสิ่งนั้น หากขาดการผลิตซ้ำ วัฒนธรรมนั้นก็อาจสูญสลายได้ จากหลักการดังกล่าว วิลเลียมส์ได้นำมาประยุกต์อธิบายว่า ในขณะที่ทุกวันปฏิบัติการทางสังคมก่อให้เกิดวัฒนธรรมผ่านสื่อต่างๆ อยู่ตลอดเวลา แต่ในระยะยาวแล้ว จะมีเพียงบางวัฒนธรรมเท่านั้นที่จะยังคงมีชีวิตยืนยาว เพราะได้รับการผลิตซ้ำเพื่อสืบต่ออย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในแต่ละกลุ่มชนแต่ละสังคม ก็จะมีวัฒนธรรมในการเลือกสรรสื่อบางชนิดเอาไว้ หรือตัดสื่อบางชนิดทิ้งไป ที่เราเรียกว่า “วัฒนธรรมในการเลือกสรร” (Tradition of Selection) ดังนั้น สถาบันหรือบุคคลที่มีอำนาจในการผลิตสื่อจึงเป็นปัจจัยชี้ขาดความยืนยงของวัฒนธรรมนั้น (กาญจนา แก้วเทพ, 2539 : 23-27)

จากแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ได้กล่าวถึงไปแล้วข้างต้น อาจแบ่งแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมออกได้เป็นสองกลุ่มหลักๆ ด้วยกัน คือ กลุ่มที่ศึกษาวัฒนธรรมในแง่ของขนบธรรมเนียมประเพณี และความเจริญงอกงามของสังคม กับอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งพิจารณาวัฒนธรรมในแง่ของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคม ซึ่งอาจมีทั้งด้านบวกและลบ ทั้งนี้เป็นไปตามลักษณะเฉพาะของสังคมนั้นๆ

วิถีชีวิต (Lifestyle)

คำว่า “วิถีชีวิต” หรือ Lifestyle เป็นคำที่คิดขึ้นโดยนักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียง คือ อัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler) หมายความว่า พฤติกรรม และนิสัยของบุคคลในชีวิตประจำวัน ในการบริโภคสินค้า และรับบริการต่างๆ วิถีชีวิตของบุคคลคือ การที่บุคคลใช้เวลาในชีวิตของตน ทำสิ่งต่างๆ เช่น ไปที่ใดบ้าง รวมกลุ่มกับใครบ้าง และทำอะไรที่ซ้ำๆ ในช่วงหนึ่งของชีวิต วิถีชีวิต จึงเป็นการกระทำของบุคคลอย่างมีรูปแบบที่คงที่ และเป็นแบบแผนที่สอดคล้องกัน โดยบุคคล กระทำอย่างจงใจ และรู้ว่าตัวเองได้เลือกที่จะกระทำสิ่งนั้นบ่อยครั้งกว่าที่จะกระทำสิ่งอื่นๆ วิถีชีวิต ของบุคคลได้รับอิทธิพลจากทั้งภายนอก และภายในตนเอง อิทธิพลจากภายนอกคือ คนอื่น สังคม ประเพณี และสถานการณ์ปัจจุบัน ส่วนอิทธิพลจากภายในตนเองคือ ความเชื่อ ทักษะ ค่านิยม ความอยาก ความต้องการ การยอมรับหลักปฏิบัติจากครอบครัว โรงเรียน ศาสนา ทำให้บุคคล มองเห็นว่า อะไรถูก ควรทำเป็นประจำ และอะไรผิด อะไรชั่ว ควรหลีกเลี่ยง (D.E.Wingier อ้างถึง ใน ฉัตรชัย จันทศรี, 2544 : 23)

ค่านิยม (Value)

คำว่า “ค่านิยม” หรือ Value มีความหมายตามที่มีผู้ให้คำจำกัดความต่างๆ กัน เช่น

Dictionary of Social Science (Julius Gould and William L.Kolb อ้างถึงใน ฉัตรชัย จันทศรี, 2544 : 23) กล่าวว่า ค่านิยมในเชิงสังคมวิทยา และมานุษยวิทยาหมายถึง มาตรฐานทางวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับกันแล้ว ในอุดมการณ์ด้านเจตคติ ความปรารถนา และความต้องการ ของจริยธรรม สุนทรียภาพ และปรัชญา อันได้เปรียบเทียบและพิจารณาแล้ว

Dictionary of Modern Sociology (Thomas Ford Hault อ้างถึงใน ฉัตรชัย จันทศรี, 2544 : 23) กล่าวว่า ค่านิยมคือสิ่งที่กลุ่มสังคมหนึ่งๆ เห็นว่าเป็นสิ่งที่มีค่า ควรแก่การกระทำ น่ากระทำ น่ายกย่อง หรือเห็นว่าถูกต้อง

ดังนั้น ค่านิยมจึงหมายถึง การยอมรับนับถือ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คน หรือกลุ่มคนมีอยู่ต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ ความคิด อุดมคติ รวมทั้งการกระทำในด้าน

เศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และสุนทรียภาพ ทั้งนี้ โดยได้ทำการประเมินจากทัศนะต่างๆ โดยถี่ถ้วนรอบคอบแล้ว

ค่านิยมของแต่ละคนเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วของเขา และเนื่องจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน จึงทำให้ค่านิยมของแต่ละบุคคลผิดแผกแตกต่างกันออกไปด้วย ถึงแม้ว่าจะอยู่ในสังคม หรือวัฒนธรรมเดียวกันก็ตาม เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น ก็มักมีผลกระทบต่อกระบวนทัศน์ทำให้เขาเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงค่านิยมเดิมของเขา ดังนั้นค่านิยมจึงมีลักษณะไม่คงที่ ในฐานะที่ค่านิยมเป็นเครื่องนำทางพฤติกรรมของคน การเปลี่ยนแปลงและวุฒิภาวะของค่านิยมขึ้นอยู่กับกระบวนการเปลี่ยนแปลง และวุฒิภาวะของประสบการณ์ของบุคคลนั้นๆ ด้วยเช่นกัน (พนัส หันนาคินทร์, 2523 : 18-19)

อุดมการณ์ (Ideology)

คำว่า “อุดมการณ์” หรือ Ideology นั้น มีรากศัพท์จากฝรั่งเศสว่า Ideologues หมายถึงการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด (Study of Ideas) หรือ “ศาสตร์แห่งความคิด” ซึ่งหมายถึงการศึกษาด้านต่อการกำเนิด วิวัฒนาการ และธรรมชาติของความคิด ในสมัยต่อมา คำว่า “อุดมการณ์” ได้ถูกนำมาใช้เพื่อกล่าวถึงความเชื่อ ความคิด หรือแม้แต่ทัศนคติของคนกลุ่มหนึ่งหรือชุมชนหนึ่ง ความเชื่อและความคิดดังกล่าวนี้อาจจะมีจำกัดอยู่เฉพาะคนเพียงไม่กี่คน หรือหลายคนก็ได้ หรือเป็นความเชื่อที่มีผู้คนยึดถืออยู่ในสมัยหนึ่ง แต่ไม่มีอิทธิพลในเวลาต่อมาก็ได้ ระบบความเชื่อที่เป็นอุดมการณ์นั้นจะต้องมีลักษณะดังนี้ คือ (ชัยอนันต์ สมุทวนิช, 2523 : 1-2)

1. ความเชื่อที่ได้รับการยอมรับร่วมกันในกลุ่มชน
2. ความเชื่อนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความสำคัญต่อกลุ่ม เช่น หลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติตัว และดำเนินชีวิต
3. ความเชื่อนั้นจะต้องเป็นความเชื่อที่คนหันเข้ามา และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการประพฤติปฏิบัติตัวอย่างสม่ำเสมอ และในหลายๆ โอกาส
4. ความเชื่อนั้นต้องช่วยยึดเหนี่ยวคนในกลุ่มไว้ด้วยกัน หรือช่วยสนับสนุน หรือให้คนนำมาใช้เป็นข้ออ้างในการทำกิจการต่างๆ

จอห์น พลาเมนาทซ์ (John Plamenatz อ้างถึงในปริชา ช้างขวัญยืน, 2544 : 28-30) ได้วิเคราะห์ความหมายของอุดมการณ์ไว้ว่า อุดมการณ์เกิดจากสภาวะทางสังคม เป็นความเชื่อหรือ

ทฤษฎีที่มีลักษณะจูงใจ ซึ่งหมายความว่า สามารถอธิบาย ตัดสิน สนับสนุน บังคับ ให้ความหวังแก่คนเราในการเข้าใจสังคม และแสดงพฤติกรรมต่างๆ ทางสังคม อบรมบ่มนิสัย และหล่อหลอมคนให้ยอมรับโดยไม่รู้ตัว เป็นความเชื่อที่คนเราใช้บ่อยๆ ในหลายโอกาส หรือแทบทุกโอกาส เป็นสิ่งที่เกิดจากการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมเป็นพื้นฐาน ดังนั้น อุดมการณ์ทางสังคมจึงเป็นเครื่องอธิบาย และเป็นหลักยึดสำหรับการปฏิบัติ ในสังคมหนึ่งอาจมีอุดมการณ์หลายอุดมการณ์ บางอุดมการณ์ก็อาจสอดคล้องกันหรืออาจขัดแย้งกันได้ ในโอกาสต่างกัน ไม่จำเป็นจะต้องยึดเหนี่ยวเสมอต้นเสมอปลาย เพราะอุดมการณ์เป็นสิ่งที่จำกัดเฉพาะบุคคลสมัยหนึ่งๆ คนหนึ่งๆ หรือกลุ่มหนึ่งๆ

จากแนวคิดข้างต้น จึงสามารถสรุปลักษณะของอุดมการณ์ได้สามประการ (ชะลอ ไบเจริญ อ่างถึงใน นัศรชัย จันทรศรี, 2544 : 25) ดังนี้

1. อุดมการณ์เป็นความเชื่อที่คนยึดถือร่วมกัน และนำเอาความเชื่อนั้นมาเป็นหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติในหลายๆ โอกาส อุดมการณ์จึงทำหน้าที่สำคัญในการกำหนดความคิดทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของบุคคล

2. อุดมการณ์ไม่ได้เกิดเพราะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นผลเนื่องมาจากกระบวนการทางประวัติศาสตร์ และเหตุการณ์ทางสังคมในสมัยนั้น อุดมการณ์จะได้รับการสั่งสม และถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง นอกจากนั้น อุดมการณ์ยังเป็นกระบวนการกล่อมกล่าสังคม และการอบรมสั่งสอนกันได้นั้นจะเป็นไปในรูปของการจูงใจให้เชื่อตาม และปฏิบัติตามความเชื่อของผู้สอน

3. อุดมการณ์เป็นความเชื่อที่มีลักษณะบูรณาการ (Integrated) และมีความยั่งยืน (Presistent) มากน้อยแตกต่างกัน อุดมการณ์หนึ่งอาจเสื่อมและสลายตัวจนหมดไป เมื่อมีอุดมการณ์ใหม่ที่มีอำนาจ หรือมีผู้ศรัทธามากกว่าขึ้นมาทดแทนอุดมการณ์เดิม

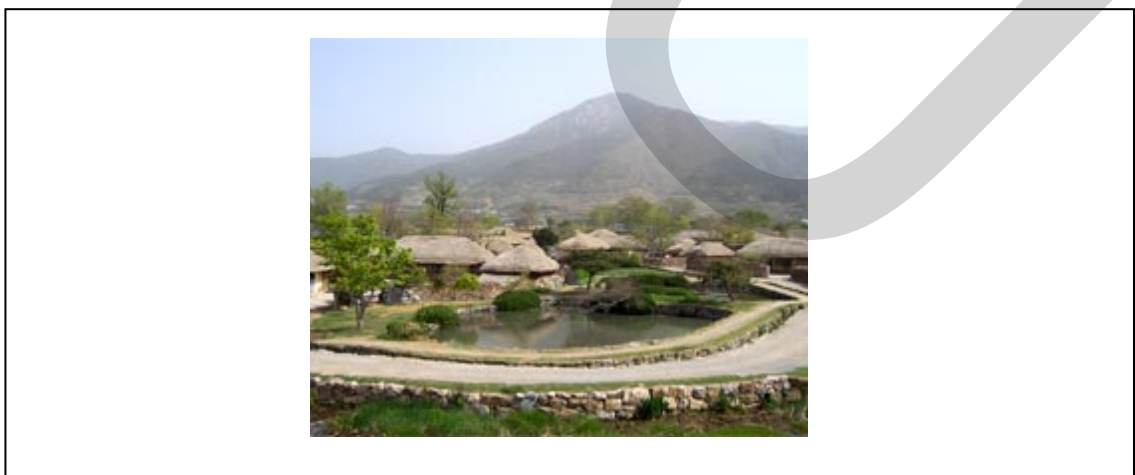
วัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของแต่ละชาติว่า มีความแตกต่างกันไปตามภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ของกลุ่มมนุษย์กลุ่มชนต่างๆ ของทุกส่วนในโลก วิถีชีวิตของคนกลุ่มหนึ่ง สังคมหนึ่ง มีแบบแผนแนวทางปฏิบัติเป็นแบบเฉพาะของตนเอง แสดงถึงความรู้สึกนึกคิด ซึ่งจะได้รับการยอมรับ เข้าใจ ปฏิบัติร่วมกันของคนในสังคมนั้นเป็นเวลายาวนาน ซึ่งโดยปกติพื้นฐานแล้ว มนุษย์เรามีความภูมิใจในเชื้อชาติ ศาสนาของตัวเอง ถ้าใช้กำลังบังคับคงไม่มีใครที่จะยอมรับวัฒนธรรมของประเทศอื่นได้ แต่ถ้าใช้ความบันเทิง เช่น การ์ตูน ภาพยนตร์ เพลง แฟชั่น คนในเชื้อชาตินั้นๆ ก็จะเปิดใจขึ้น และค่อยๆ เสพ และรู้สึกดีๆ กับวัฒนธรรมของประเทศอื่น

ส่งผลให้หลายประเทศเริ่มใช้กระบวนการแปรวัฒนธรรมของประเทศตนเองให้เป็นสินค้า (Commodification) ซึ่งประเทศเกาหลีเป็นอีกประเทศหนึ่งที่เข้าใจคำว่า “Culture Impact” หรือผลกระทบทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี ว่ามีขั้นตอนอย่างไร และควรใช้ธุรกิจไหนเข้าไป รัฐบาลจึงหันมาให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนแก่อุตสาหกรรมบันเทิงของประเทศ จนปัจจุบันเกาหลีเริ่มประสบความสำเร็จในอุตสาหกรรมบันเทิงเช่นเดียวกับประเทศอเมริกา และญี่ปุ่น ซึ่งส่งผลให้เกิดผลกระทบทางด้านวัฒนธรรมตามไปด้วย (S, 2549, กุมภาพันธุ์)

ประเทศเกาหลี เป็นคาบสมุทรที่ทอดตัวลงได้จากศูนย์กลางชายฝั่งด้านตะวันออกเฉียงเหนือของทวีปเอเชีย คาบสมุทรเกาหลีประกอบด้วยพื้นที่ประมาณ 220,000 ตารางกิโลเมตรกับเกาะใหญ่น้อยประมาณ 3,400 เกาะเรียงรายตลอดชายฝั่ง

ณ เวลานี้ประเทศเกาหลีเป็นประเทศเดียวในโลกที่ยังคงถูกแบ่งแยกตามภูมิศาสตร์และลัทธิการปกครอง มีประชากรทั้งหมดประมาณเจ็ดสิบล้านคนทั้งในประเทศเกาหลีเหนือและใต้ และไม่นานมานี้เองที่มีความก้าวหน้าที่เด่นชัดหลายประการในการร่วมมือและรวมประเทศเข้าด้วยกัน

ประเทศเกาหลีมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่สวยงาม จากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาชาวเกาหลีเองได้เรียกผืนแผ่นดินแห่งนี้ว่า กึมซูกังซาน (geumsugangsan) หรือ "ผืนพรมทองแห่งแม่น้ำและภูเขา" ความน่าพิศวงของผืนแผ่นดินนี้ถ่ายทอดผ่านแต่ละช่วงฤดูกาลด้วยทัศนียภาพที่แตกต่างกันไป ภูมิอากาศของเกาหลีซึ่งแบ่งออกเป็นฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาวนั้น มีความแตกต่างกันมากทีเดียว คือช่วงฤดูหนาวโดยปกติจะกินเวลายาวนาน ฤดูร้อนสั้นกว่า และฤดูใบไม้ผลิและใบไม้ร่วงเป็นฤดูที่สั้นที่สุด ช่วงเวลาฝนตกจะเป็นระหว่างฤดูร้อนในช่วงเดือนมิถุนายน

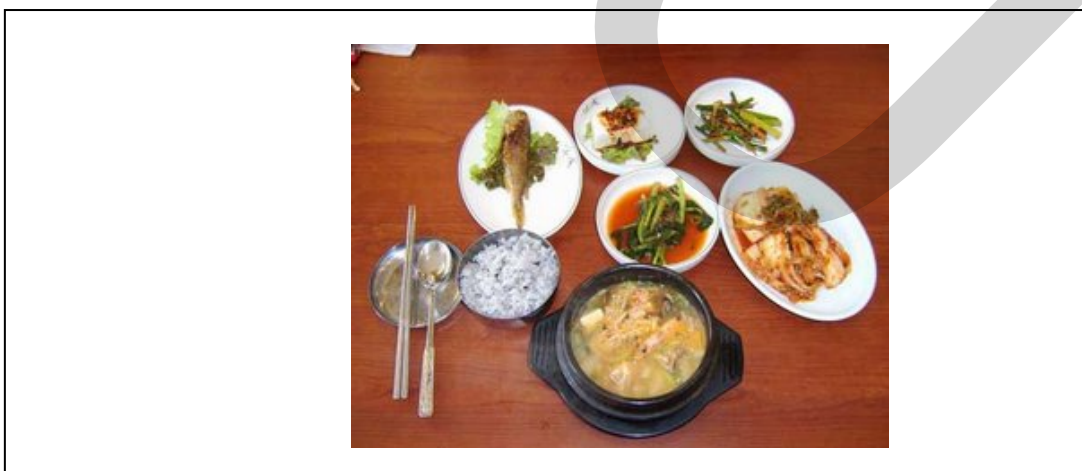
ภาพที่ 1.2 สภาพภูมิประเทศของเกาหลี

ชุดแต่งกายตามประเพณีของชาวเกาหลีคือ ฮันบก (Hanbok) ชุดที่ใช้แต่งกายในฤดูหนาวนั้นใช้ผ้าที่ทอจากฝ้ายและกางเกงยาวที่มีสายรัดที่ข้อเท้าซึ่งช่วยในการเก็บความร้อนของร่างกาย ในขณะที่ช่วงฤดูร้อนจะใช้ผ้าป่านลงเป้งแข็งหรือฝ้ายรมีซึ่งช่วยในการซึมซับและการแผ่ซ่านของความร้อนในร่างกายให้มากที่สุด

ภาพที่ 1.3 ชุดแต่งกายของชาวเกาหลี

อาหารเกาหลีก็ได้รับการพัฒนาเพื่อตอบรับกับภูมิอากาศ ในภูมิภาคที่ฤดูหนาวกินเวลานาน เทคนิคการถนอมอาหารพิเศษได้ถูกวิวัฒนาการขึ้นเพื่อเก็บรักษาวิตามินในสูตรอาหารประเภทผัก กิมจิเป็นตัวอย่างอันเป็นสัญลักษณ์ของอาหารหมักดอง ความจริงที่ว่ากิมจิจะมีรสเค็มขึ้นถ้าใครนำมันจากทางเหนือที่หนาวเย็นมาสู่ทางใต้ที่อบอุ่นกว่านั้นเป็นเกี่ยวข้องกันมากกับลักษณะของอากาศ

ภาพที่ 1.4 อาหารเกาหลี

อิทธิพลของภูมิอากาศซึ่งบ่งบอกถึงสถาปัตยกรรมที่แตกต่างกันของเกาหลี บ้านแบบเกาหลีจะมี ออนดอล (Ondol) ซึ่งทำปฏิกิริยาภายใต้พื้นเพื่อช่วยเพิ่มความร้อนฤดูหนาว และโดยทั่วไปบ้านจะมีหลังคาต่ำ มีห้องเล็กและผนังหนา มีหน้าต่างและประตูเปิดสู่ภายนอกซึ่งมักจะทำเป็นสองชั้น บ้านเกาหลีโบราณจะมีห้องโถงเปิดพื้นเป็น ไม้ซึ่งสมาชิกในครอบครัวจะใช้เวลาส่วนใหญ่ที่นี่ ในช่วงฤดูร้อน ห้องสำหรับอยู่อาศัยนั้นโดยปกติจะอยู่กลางบ้านใหญ่ ห้องรับแขกจะอยู่อีกหลังต่างหาก ห้องครัวก็สร้างเป็นหลังต่างหากและถูกออกแบบให้ใช้งาน ได้หลายอย่างนอกจากการปรุงอาหารเพียงอย่างเดียว

ภาพที่ 1.5 บ้านแบบเกาหลี

เป็นเวลานานมาแล้วที่เศรษฐกิจของเกาหลีได้ถูกปฏิรูปไปเป็นอย่างมาก ตั้งแต่ปี 1960 เกาหลีได้เปลี่ยนจากเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรมเป็นแบบอุตสาหกรรมที่รุดหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการปฏิวัติแปรเปลี่ยนไป การส่งเสริมอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การต่อเรือ การคมนาคม และ

ยานยนต์ซึ่งเป็นแบบอย่างของการพัฒนาประเทศไปทั่วโลก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการคมนาคม และสารสนเทศนั้นเกาหลีในวันนี้ยืนอยู่แถวหน้าของโลก

ชาวเกาหลีได้สร้างวัฒนธรรมที่โดดเด่นในช่วงประวัติศาสตร์อันยาวนานและมรดกทางวัฒนธรรมอันเด่นเฉพาะตัวก็สามารถพบได้ตลอดคาบสมุทร ชาวเกาหลีให้คุณค่ากับการเรียนรู้และมีชื่อเสียงมากในการอุทิศตนและความมูมานะอุตสาหกรรม บางทีอาจเป็นเพราะลักษณะเหล่านี้ก็ได้ที่ทำให้พวกเขาสามารถใช้แรงกระตุ้นทางวัฒนธรรมซึ่งนำมาประยุกต์อย่างถี่ถ้วนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ (www.kto.or.th/culture/korea, วัฒนธรรมเกาหลี)

ประกอบกับรัฐบาลเกาหลีได้ให้ความสำคัญกับการบุกตลาดสินค้าวัฒนธรรมประเพณีของเกาหลี โดยได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของประเทศ ทำให้อุตสาหกรรมบันเทิงของเกาหลีประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ทั้งนี้ สาเหตุที่เกาหลีหันมารุกทางวัฒนธรรมอย่างหนักน่าจะเนื่องจาก เกาหลีมองว่าถ้าประเทศตน เป็นที่รู้จักของประเทศอื่น ๆ แล้ว จะได้ผลพลอยได้หลายประการ เพราะเมื่อรู้จักแล้ว จะทำให้คนรู้จักสินค้าที่ส่งออกไปจากเกาหลีมากขึ้น รวมทั้งไปท่องเที่ยวยังเกาหลีมากขึ้น แล้วยุทธศาสตร์ดังกล่าว ก็ถูกกำหนดขึ้นท่ามกลางภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ในตอนปลายทศวรรษที่ 2530 โดยรัฐบาลเกาหลีได้ทำการ ส่งเสริมให้เร่งขยายอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม (cultural industry) ให้มีความแข็งแกร่ง ในสมัยรัฐบาล "คิม แด จุง" ก็ประกาศนโยบายเสริมสร้างวัฒนธรรมพื้นฐานปี 2544

เกาหลีไม่ได้มอง "ละคร" เป็นเพียง "สินค้า" ส่งออกที่ทำรายได้มหาศาลให้กับเขาเท่านั้น แต่ยังเป็น "สื่อโฆษณา" ให้กับสินค้าอื่น ๆ สถานที่ท่องเที่ยว และวัฒนธรรมประเพณีของเกาหลี ด้วยนโยบายโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนจึงเกิดขึ้น “วัฒนธรรมประเพณี” สามารถทำรายได้ให้กับเกาหลีถึง 10% ของมูลค่าธุรกิจทั้งหมด มีรายงานถึงอุตสาหกรรมวัฒนธรรมของเกาหลีในปี 2003 ซึ่งตีพิมพ์โดยกระทรวงวัฒนธรรม คาดการณ์ว่า อุตสาหกรรมวัฒนธรรมของเกาหลี คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 6.6% ของจีดีพี รายได้ในส่วนของสินค้าวัฒนธรรม อาทิ หนังสือ ละคร เกมออนไลน์ เพลง การ์ตูน นิตยสาร ฯลฯ ในปี 2004 สูงถึง 300,000 ล้านบาท ยังไม่นับธุรกิจต่อเนื่องอื่น ๆ ที่ได้รับผลพวงจากความสำเร็จของละครและหนังสือ ขณะที่จำนวนแรงงานใน อุตสาหกรรมนี้ก็เติบโตอย่างรวดเร็วเช่นกัน โดยคาดว่าจะมีมากถึง 200,000 คนในปี 2008 และคาดว่าจะสามารถ ส่งออกสินค้าวัฒนธรรมไปยังต่างประเทศได้มากถึง 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งยังตั้งเป้าว่าเกาหลีจะเป็น 1 ใน 3 ของโลกในปี 2007 ในการแย่งคว้าเค้กก้อนใหญ่ของแวดวงอุตสาหกรรมวัฒนธรรมของโลกที่มีมูลค่าถึง 1.4 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐด้วย

รัฐบาลเกาหลีลงทุนเปิดโรงเรียนสร้างผู้กำกับฯ เพื่อสร้างคนรองรับในอุตสาหกรรมบันเทิงโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ตั้งแต่ปี 2001 รวมถึงผลิตบุคลากรด้านตลาดต่างประเทศโดยนักเรียนจะถูกส่งไปดูงานในงาน นิทรรศการ ละครและภาพยนตร์ต่าง ๆ ที่คานส์ และประเทศในเอเชีย จากนั้นในปี 2002 รัฐบาลเกาหลีกำหนดนโยบาย 5 ปี ที่จะเริ่มให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมวงการโทรทัศน์ มีการเร่งก่อสร้างศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรมขนาดใหญ่ที่เขตโซควาน มหาวิทยาลัยโซลแห่งชาติ ขยายศูนย์ศิลปะแห่งกรุงโซล และศูนย์ศิลปะพื้นเมืองแห่งชาติ ปรับปรุงศูนย์วัฒนธรรมกษัตริย์เซจง และโรงละครแห่งชาติ ที่ตั้งอยู่ใจกลางกรุงโซลให้มีความทันสมัย โดยตั้งเป้าให้เกาหลีเป็นเมืองวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้เกาหลีจะมีเป้าหมายเดียวกัน กับฮอลลีวูดในอเมริกา หรือญี่ปุ่น แต่เกาหลีกำลังพยายามใช้วิธีการเดียวกันกับประเทศฝรั่งเศส ที่ออกจะประณีตในเนื้องานมากกว่า โดยมีรัฐบาลให้การสนับสนุน และวางนโยบายให้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างการทำให้สื่อบันเทิงกลายเป็นสื่อทาง “วัฒนธรรม” เพื่อแทรกซึมเข้าไปยังประเทศผู้นำเข้าได้โดยไม่ถูกกีดกันทางการค้า

นอกจากนโยบายสนับสนุนต่าง ๆ ของรัฐบาลแล้ว อีกสาเหตุหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านอุตสาหกรรมบันเทิงอย่างต่อเนื่อง ก็คือ การจับมือกันระหว่างธุรกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจท่องเที่ยว กับธุรกิจภาพยนตร์ แม้ประเทศเกาหลีจะไม่เคยขึ้นชื่อเรื่องความสวยงามของภูมิประเทศ หรือสถานที่ท่องเที่ยวเท่ากับประเทศอื่น ๆ ในแถบเอเชียมาก่อน (รวมทั้งประเทศไทย) แต่จากการพยายามแทรกวิวทิวทัศน์ และสถานที่ในประเทศเกาหลีไว้ในฉากสำคัญ ๆ หรือจากอันน่าประทับใจในละครและภาพยนตร์ ได้ส่งผลต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศเกาหลีอย่างคาดไม่ถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ภาพยนตร์หรือซีรีส์เรื่องนั้น ๆ ประสบความสำเร็จ เพราะเมื่อคนดูได้เห็นวิวทิวทัศน์ผ่านแผ่นฟิล์ม ก็จะเกิดความรู้สึกอยากมาสัมผัสบรรยากาศเหล่านั้นด้วยตัวเองดูบ้าง

ตัวรูปแบบใหม่นี้เรียกว่า "**Drama Tour**" ซึ่งพาไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ที่อยู่ในฉากรักของ "พระเอก-นางเอก" จึงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ว่ากันว่า ปี 2004 ที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นทำรายได้เข้าประเทศเกาหลีสูงถึง 200,000 ล้านบาท และนั่นก็คือ ลักษณะของการพึ่งพาซึ่งกันและกันของธุรกิจการท่องเที่ยวและภาพยนตร์อย่างตั้งใจและลงตัวอย่างยิ่ง (การ์ตูนญี่ปุ่น – นำเข้าเกาหลี กับวิถีคนไทย, 2548)

ละครเกาหลีในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยนั้น เนื่องจากการดำเนินชีวิตของคนไทยมีความผูกพันกับการเปิดรับสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ และภาพยนตร์มากขึ้น จึงนับเป็นการเปิดโอกาสให้กระแสวัฒนธรรมจากประเทศต่างๆ สามารถเข้ามาครอบงำทัศนคติ ความคิดของประชาชนได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคการสื่อสารไร้พรมแดน ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์จากต่างประเทศ จัดเป็นเครื่องมือในการครอบงำวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญที่ทำให้ความบันเทิง ถ่ายทอดความคิด และเผยแพร่วัฒนธรรม ซึ่งการไหลบ่าทางวัฒนธรรมผ่านทางภาพยนตร์และละครโทรทัศน์จากต่างประเทศ โดยเฉพาะละครโทรทัศน์กำลังเริ่มกลืนกินวัฒนธรรมไทยโดยที่เราไม่ทันรู้ตัว

จุดเริ่มต้นของการนำละครโทรทัศน์จากต่างประเทศเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยนั้น เริ่มมาตั้งแต่เมื่อประมาณ 10 ปีที่แล้ว โดยสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ได้นำเอาละครญี่ปุ่นมาฉายในช่วงเวลาบ่ายของวันธรรมดา ทำให้เด็กนักเรียนติดละครญี่ปุ่นกันอย่างอมแงม เนื่องจากเนื้อหาของละครเป็นเนื้อหาจากการ์ตูนญี่ปุ่น แต่แล้วการฉายละครญี่ปุ่นทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ก็ต้องหยุดชะงักลงกลางคัน เมื่อมีละครเรื่องหนึ่งนำเสนอภาพการมีเพศสัมพันธ์ของตัวละครในห้องเรียน ทำให้เกิดกระแสว่าเป็นการไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง (บทความ ชีรีส์เอเชียน ทางเลือกหรือแค่แฟชั่น, คมชัดลึก, 21 มกราคม 2548)

หลังจากนั้น ละครซีรีส์ของประเทศในแถบเอเชียก็เริ่มเข้ามาให้เห็นประปราย ก่อนจะถูกกลับมาได้รับความนิยมอีกครั้งในปี พ.ศ. 2547 เมื่อสถานีโทรทัศน์ไอทีวีได้หาทางเลือกใหม่ให้กับผู้รับชมโทรทัศน์ โดยแทนที่จะนำเสนอละครไทยเหมือนช่องอื่นๆ ก็เปลี่ยนไปฉายละครเอเชีย และใช้ชื่อช่วงที่เผยแพร่ละครเอเชียว่า “เอเชียซีรีส์” ซึ่งผู้ชมที่เริ่มเบื่อกับความซ้ำซากของละครไทย เริ่มหันมาให้ความสนใจและเลือกรับชมเป็นจำนวนมาก จนถึงขนาดมีการนำละครซีรีส์ออกมาขายในรูปแบบของวีซีดี-ดีวีดี รวมทั้ง มีเว็บไซต์ส่วนตัวของซีรีส์เรื่องนั้นๆ โดยเฉพาะอีกด้วย

จากกระแสความนิยมนี้เอง ทำให้สถานีโทรทัศน์ช่องอื่นๆ หันมาเลียนแบบไอทีวี ด้วยการนำเอาละครซีรีส์จากประเทศต่างๆ ในแถบเอเชียมาประชันกัน ไม่ว่าจะเป็นได้หวัน ญี่ปุ่น และเกาหลี อาทิเช่น ช่อง 7 นำเรื่อง FRIEND เป็นละครที่ประเทศเกาหลีและญี่ปุ่นร่วมกันสร้างมาฉายช่อง 3 นำซีรีส์ได้หวันเรื่อง รักใสใสหัวใจ 4 ดวง ซึ่งก็ได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นอย่างมาก

หรือแม้แต่ช่อง 5 ก็ได้มีการเผยแพร่ซีรีส์เกาหลีเรื่อง ฟินิกซ์ ลิขิตรัก เพลิ่งริชชา และมีกระแสแรงมากขึ้นเมื่อทางช่อง 3 ได้นำละครโทรทัศน์ชุด 'แดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง' มาเผยแพร่ อย่างไรก็ตาม ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดก็ยังคงเป็น ละครซีรีส์เกาหลี

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเนื้อเรื่องของละครเกาหลีนั้น ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพระเอก นางเอก โดยบทของหนังจะใส่ใจกับรายละเอียด มีการผูกปมไว้ระหว่างเรื่องแล้วมาเฉลยตอนท้าย กล่าวคือ ทุกอย่างออกแบบให้มีความหมายแฝง นอกจากนี้ นางเอกของเรื่องจะเป็นคนธรรมดา อาจสวยสู้นางร้ายไม่ได้ แต่นี่คือตัวแทนของคนดูส่วนใหญ่ที่เป็นคนดินดิน ที่มีฝันอยากประสบความสำเร็จหรือไต่เต้าข้ามชนชั้นได้ นอกจากนี้ ละครเกาหลีมักจะเกี่ยวกับเรื่องความบังเอิญ การข้ามเวลา พรหมลิขิต ซึ่งเป็นการสะท้อนความรู้สึกเล็กๆ ของชาวเกาหลีที่ส่วนใหญ่หวังให้มีพรหมลิขิตหรือย้อนเวลากลับไปในช่วงที่ประเทศปรองดองกัน (นันทขว้าง สิริสุนทร, 2548)

อาจกล่าวได้ว่า สาเหตุที่ละครซีรีส์หรือภาพยนตร์เกาหลี สามารถเข้าไปมีอิทธิพลในแถบเอเชียได้อย่างรวดเร็ว อาจเกิดจากความคล้ายคลึงกันทางด้านทัศนคติ ความเชื่อ และวัฒนธรรมต่าง ๆ น่าจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่งด้วย เช่น แดจังกึม ที่คนไทยติดจอมงามอยู่ขณะนี้ แม้จะเป็นเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ ของเกาหลี แต่ถ้าพิจารณาให้ลึก ๆ จุดที่นำเสนอก็ไม่ต่างกันนักกับของไทย ที่แสดงให้เห็นในเรื่องของคุณธรรม ความกตัญญู ความรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ ความซื่อสัตย์ หรือการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ประกอบกับความสามารถของผู้กำกับเกาหลี ที่สอดแทรกเรื่องราวเหล่านี้เข้าไปในวัฒนธรรมประเพณีของเกาหลีได้อย่างลงตัวและไม่ขัดเขิน ความคล้ายคลึงกันดังกล่าว ประกอบกับเนื้อเรื่องที่ดี จึงเป็นผลทำให้คนดูสามารถเข้าใจและซึมซับได้ง่าย แม้จะเป็นคนละประเทศ แต่กลับดูไม่ไกลจากตัวจนเกินไป

นอกจากความสำเร็จในการส่งออกละครซีรีส์หรือภาพยนตร์เกาหลีแล้ว ประเทศเกาหลียังประสบความสำเร็จจากการส่งออกวัฒนธรรมเกาหลีในด้านอื่น ๆ อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็น ภาษา อาหาร (กิมจิ, มามา, สาหร่าย) เกมออนไลน์ กระเป๋า รองเท้า โทรศัพท์มือถือ (ซัมซุง) โน้ตบุ๊ก ที่กำลังเข้ามาตีตลาดวัยรุ่นไทย ว่ากันว่ากลุ่มวัยรุ่น K-POP (นิยมวัฒนธรรมป๊อปของเกาหลี) แบบฮาร์ดคอร์ ไม่เพียงบริโภคสื่อบันเทิงเท่านั้น แต่เวลาจะเลือกซื้อสินค้าก็มักเลือกแบรนด์เกาหลีด้วย

อาจกล่าวได้ว่า คลื่นความคลั่งไคล้วัฒนธรรมป๊อปแบบเกาหลีนี้เป็นความภาคภูมิใจของประเทศ ทำให้เกาหลีได้เป็นที่รู้จักของชาวโลก นอกจากนี้ ละครโทรทัศน์เหล่านี้ยังเพิ่มความนิยม

ในตัวนักร้อง นักแสดงของเกาหลีด้วย เพียงแค่ไม่กี่ปี กระแสเกาหลีฟีเวอร์ ที่ได้จากภาพยนตร์ละครโทรทัศน์ เพลง ส่งผลให้วัยรุ่นไทยต่างหลงใหลในวัฒนธรรมใหม่จากเกาหลี หลายคนแต่งหน้า ทำผมแบบเกาหลี บางคนลงทุนเรียนภาษาเกาหลี เพียงเพื่อให้สามารถทักทายกับดาราคอนโปรดของเขา

จากกระแสความนิยมละครเกาหลีของผู้ชม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวัยรุ่น ทำให้มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ผ่านสื่อออกมาอย่างมากมายว่า ละครเกาหลีทำให้เด็กไทยเห่อวัฒนธรรมเกาหลีจนลืมความเป็นไทย เนื่องด้วยพฤติกรรมเลียนแบบของวัยรุ่นที่ซึมซับวัฒนธรรมเกาหลีจากละครเกาหลี นอกจากนั้น ยังส่งผลให้คนไทยนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศเกาหลีมากขึ้น จึงทำให้สนใจว่าวัยรุ่นไทยมีพฤติกรรมการเปิดรับละครเกาหลีอย่างไร การถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีถูกแสดงออกมาในลักษณะใดบ้างในทัศนคติของวัยรุ่นไทย และปัจจัยใดที่ทำให้ละครเกาหลีได้รับความนิยมจากวัยรุ่นไทย

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาจากกลุ่มวัยรุ่นที่ชมละครเกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 และไอทีวี จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ คุณแม่มือใหม่ หัวใจเกินร้อย, สะดุดรักที่ปักใจ, รักเหมียวๆ ขอเกี่ยวหัวใจ และเพลงรักในสายลมหนาว ซึ่งทั้ง 4 เรื่องข้างต้นเป็นละครที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมค่อนข้างมาก

1.2 ปัญหาวิจัย

- 1.2.1 วัยรุ่นไทยมีพฤติกรรมการเปิดรับละครเกาหลีอย่างไร
- 1.2.2 วัยรุ่นไทยมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเนื้อหาวัฒนธรรมเกาหลีที่ถ่ายทอด ผ่านทางละครเกาหลี
- 1.2.3 ปัจจัยใดที่ทำให้วัยรุ่นไทยชมละครเกาหลี

1.3 วัตถุประสงค์ที่ศึกษา

- 1.3.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับละครเกาหลีของวัยรุ่นไทย
- 1.3.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นไทยชมละครเกาหลี
- 1.3.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อเนื้อหาทางวัฒนธรรมเกาหลี และการถ่ายทอดผ่านทางละครเกาหลี

1.4 ขอบเขตการวิจัย

- 1.4.1 งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครเกาหลี โดยจะศึกษาวัฒนธรรมทางด้านวิถีชีวิตของคนเกาหลี ค่านิยม และอุดมการณ์ที่พบจากละครเกาหลีที่ออกอากาศและได้รับความนิยมทางสถานีโทรทัศน์จำนวน 4 เรื่อง คือ คุณแม่มือใหม่ หัวใจเกินร้อย, สะดุดรักที่ปักใจ, รักเหมียวๆ ขอเกี่ยวหัวใจ และเพลงรักในสายลมหนาว
- 1.4.2 กลุ่มประชากรในการวิจัยคือ กลุ่มวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครที่มีอายุระหว่าง 12-20 ปี จำนวน 400 คน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 ให้ทราบความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อเนื้อหาทางวัฒนธรรมเกาหลีที่ถ่ายทอดผ่านทางละครเกาหลี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการดูแลบุตรหลานที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น
- 1.5.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้ละครเกาหลีได้รับความนิยมในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตละครไทย ในการนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผลิตละครไทย เพื่อให้คนไทยหันกลับมานิยมละครไทยมากขึ้น

1.6 นิยามศัพท์

1.6.1 วัฒนธรรมเกาหลี หมายถึง รูปแบบการดำรงชีวิตของคนเกาหลีเช่น การทำงาน การเรียน ความรักของหนุ่มสาว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การรับประทานอาหาร แฟชั่นการแต่งกาย ทรงผม

1.6.2 การถ่ายทอดวัฒนธรรม หมายถึง วิธีการต่างๆ ที่วัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งประเทศหนึ่งแพร่เข้าสู่สังคมหนึ่ง ทำให้เกิดการปรับวัฒนธรรมเข้าหากัน โดยอาศัยสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ซึ่งในที่นี้หมายถึง วัฒนธรรมเกาหลีที่ถ่ายทอดมายังสังคมไทยโดยผ่านสื่อละครโทรทัศน์

1.6.3 ละครโทรทัศน์เกาหลี หมายถึง ละครที่ให้ความบันเทิงซึ่งสร้างโดยประเทศเกาหลี มีดารานักแสดงเป็นคนเกาหลี และออกเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ ได้แก่ คุณแม่มือใหม่ หัวใจเกินร้อย, สะดุดรักที่ปักใจ, รักเหมียวๆ ขอเกี่ยวหัวใจ และเพลงรักในสายลมหนาว

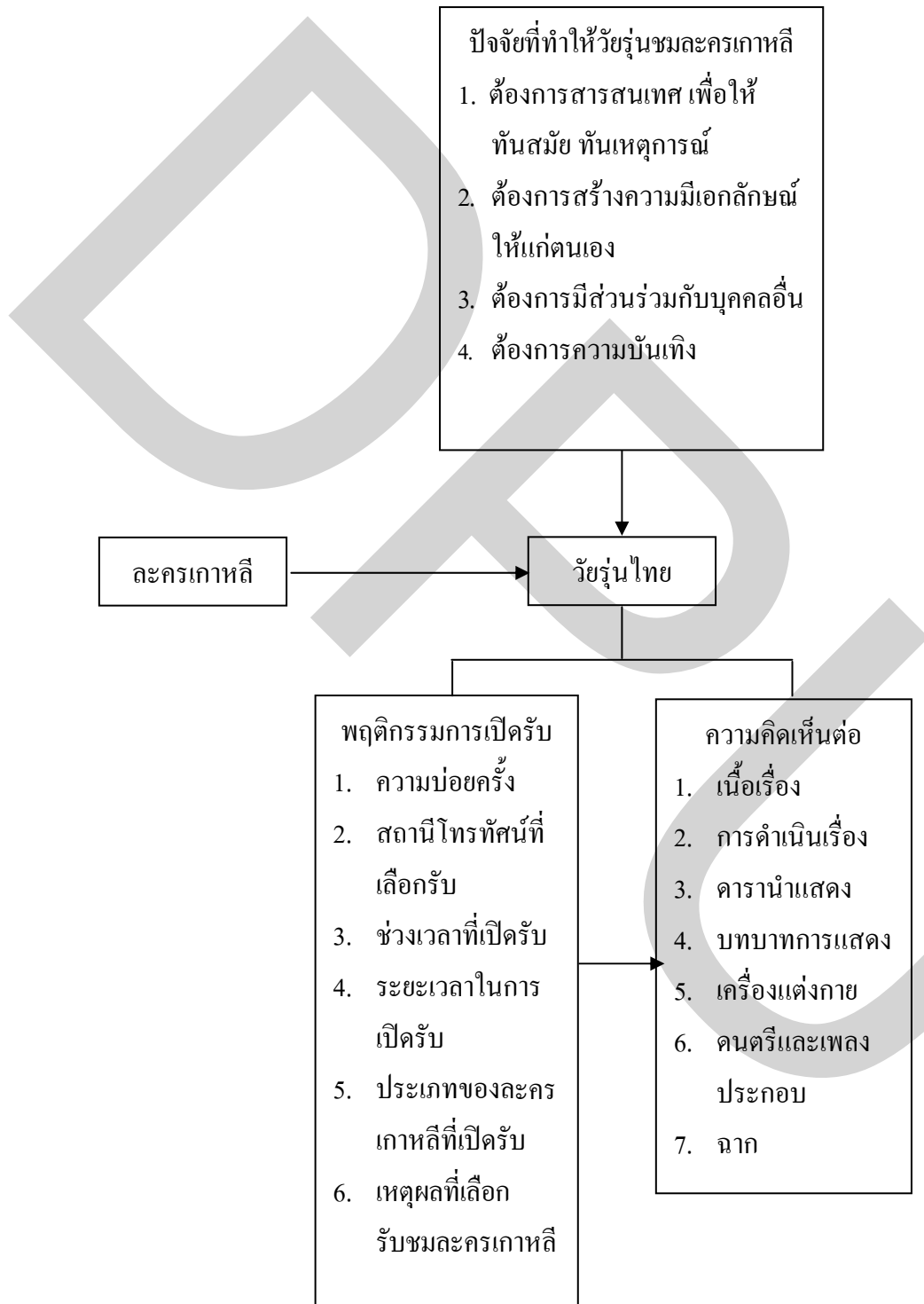
1.6.4 ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงเหตุผลของวัยรุ่นที่มีต่อละครเกาหลี ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อเนื้อเรื่อง การดำเนินเรื่อง ดารานักแสดง บทบาทการแสดง เครื่องแต่งกาย ดนตรี และเพลงประกอบ ฉาก ซึ่งแสดงออกด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ ตลอดจนแสดงถึงความเข้าใจ วัตถุประสงค์ของละครเกาหลี

1.6.5 วัยรุ่น หมายถึง บุคคลที่มีอายุระหว่าง 12-20 ปี ทั้งเพศชายและหญิง ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.6.6 ปัจจัย หมายถึง สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นชมละครเกาหลี ได้แก่ ต้องการสารสนเทศ เพื่อให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ต้องการสร้างความมีเอกลักษณ์ให้แก่ตนเอง ต้องการมีส่วนร่วมกับบุคคลอื่น และเพื่อต้องการความบันเทิง

1.6.7 พฤติกรรมการเปิดรับ หมายถึง ลักษณะการเปิดรับละครเกาหลีของวัยรุ่น ได้แก่ ความถี่หรือความบ่อยครั้งในการเปิดรับละครเกาหลี สถานีโทรทัศน์ที่เลือกรับชมละครเกาหลี ช่วงเวลาที่เปิดรับ ระยะเวลาในการเปิดรับ ประเภทของละครเกาหลีที่เปิดรับ เหตุผลที่เลือกรับชมละครเกาหลี

กรอบแนวคิด

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านละครโทรทัศน์ ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (SURVEY RESEARCH) เพื่อศึกษาทัศนคติ ความพึงพอใจ แรงโน้มน้าวใจจากวัฒนธรรมเกาหลีในละครเกาหลี ที่ทำให้กลุ่มวัยรุ่นในประเทศไทยเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และเพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยจากกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 12-20 ปี อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการสำรวจสถิติกลุ่มประชากรที่มีอายุในช่วงดังกล่าวในปี 2549 ยังไม่มีหลักฐานใดระบุจำนวนได้อย่างแน่นอนว่ามีเท่าใด แต่ข้อมูลที่ใกล้เคียงที่สุดได้จากกรุงเทพมหานคร ซึ่งเคยสำรวจจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งตามอายุทั้งชายและหญิงอายุระหว่าง 12-20 ปี เมื่อปี พ.ศ.2548 พบว่ามีจำนวน 703,085 คน (ที่มา : ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนประชากร ณ ธันวาคม 2548 ของกรุงเทพมหานคร) การวิจัยครั้งนี้จึงอนุมานตัวเลขดังกล่าวมาใช้เป็นจำนวนกลุ่มประชากร

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamanae (Yamanae, 1970 : 580-581 อ้างถึงใน ประคอง วรรณสูตร, 2529 : 10) จากประชากรทั้งหมด 703,085 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ตามความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างที่ 400 คน

การสุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากกลุ่มประชากรคือ กลุ่มวัยรุ่นมีเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยขอความร่วมมือจากกลุ่มวัยรุ่นที่รับชมละครเกาหลีที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 และไอทีวี จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ คุณแม่มือใหม่ หัวใจเกินร้อย, สะดุดรักที่פקใจ, รักเหมียวๆ ขอเกี่ยวหัวใจ และเพลงรักในสายลมหนาว ให้ช่วยตอบแบบสอบถาม โดยสถานที่ที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่างคือ ห้างสรรพสินค้าต่างๆ ที่กระจายอยู่ทั่วกรุงเทพฯ เนื่องจากห้างสรรพสินค้าเป็นแหล่งที่กลุ่มวัยรุ่นนิยมไปเดินเที่ยว ซึ่งรายชื่อห้างสรรพสินค้าและแหล่งการค้ามีดังนี้

ชื่อห้างสรรพสินค้า/แหล่งการค้า	จำนวนแบบสอบถาม
1. ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาลาดพร้าว	50
2. ห้างเมเจอร์ สาขารัชโยธิน	50
3. ศูนย์การค้าสยาม	50
4. ห้างสรรพสินค้ามาบุญครอง	50
5. ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาปิ่นเกล้า	50
6. ห้างเมเจอร์ สาขาปิ่นเกล้า	50
7. ห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์บางกะปิ	50
8. ห้างสรรพสินค้าซีคอนสแควร์	50
รวมแบบสอบถามทั้งหมด	400 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถาม สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูลคือห้างสรรพสินค้าและแหล่งการค้าที่กำหนดไว้จำนวน 8 แห่งตามที่กำหนดไว้ข้างต้น โดยช่วงเวลาในการทำการสำรวจเก็บข้อมูลวิจัยคือ 1-15 พฤศจิกายน 2549 โดยจะศึกษาละครเกาหลีที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 และไอทีวี จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ คุณแม่มือใหม่ หัวใจเกินร้อย, สะดุดรักที่פקใจ, รักเหมียวๆ ขอเกี่ยวหัวใจ และเพลงรักในสายลมหนาว (ตัวอย่างดัง CD แนบ)

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษารวบรวมข้อมูล เอกสาร ค้นคว้าข้อมูลที่สำคัญจากหนังสือวิชาการ วารสาร วิทยานิพนธ์ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางกำหนดการศึกษา ปัญหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ประเด็นที่สำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามให้ถูกต้อง เหมาะสม ครอบคลุม ตามข้อมูลและทฤษฎีที่ต้องการ
3. ได้ทดลองนำแบบสอบถามจำนวน 15 ชุด ไปทดลองใช้กับกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงให้ดีขึ้น
4. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง
5. นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถาม 1 ชุดมีคำถามทั้งหมด 27 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิดเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้คำถามปลายเปิดจะใช้ในส่วนข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยต่างๆ โดยแบ่งโครงสร้างแบบสอบถามออกเป็นดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ภูมิหลังและสภาพเศรษฐกิจ สังคม ของกลุ่มตัวอย่าง เป็นคำถามปลายเปิด เช่น เพศ อายุ การศึกษา รายได้ จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับวัฒนธรรมเกาหลีจากละครเกาหลีทางโทรทัศน์ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครเกาหลี และการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นเลือกรับชมละครเกาหลี ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อละครเกาหลี เป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 3 ข้อ

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity)

ในการทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือก่อนเก็บข้อมูลจริง โดยได้ทำการปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กรรมการวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญให้ช่วยพิจารณาความถูกต้องของแบบแผนและโครงสร้างของเครื่องมือ

การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability)

ในการทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 15 ชุด ไปทำการทดสอบ (Pre Test) กับกลุ่มวัยรุ่นไทยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะต่างๆ ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ของ Cronbach มีการกำหนดค่าความเชื่อมั่นให้ได้สูงกว่า 0.75 มีสูตร ดังนี้

$$a = \frac{K}{K - 1} \left(1 - \frac{V_1}{V_2} \right)$$

K คือ จำนวนข้อสอบ

V1 คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

V+ คือ ความแปรปรวนคะแนนรวมการทดสอบทั้งหมด

หากการทดสอบความเชื่อมั่น ได้ค่า Alpha = 0.8014 แสดงว่าแบบทดสอบมีความน่าเชื่อถือ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาประมวลผลด้วยโปรแกรมทางสถิติ SPSS โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (PERCENTAGE) ค่าเฉลี่ย (MEAN) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เกณฑ์การให้คะแนน

สำหรับเกณฑ์การตัดสินความคิดเห็นของวัยรุ่นที่มีต่อละครเกาหลีและการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจ ดังนี้ (ชูศรี,2541 : 20)

คะแนน	4.50 – 5.00	หมายถึง ดีมาก
คะแนน	3.50 – 4.49	หมายถึง ดี
คะแนน	2.50 – 3.49	หมายถึง ปานกลาง
คะแนน	1.50 – 2.49	หมายถึง ไม่ดี
คะแนน	1.00 – 1.49	หมายถึง ไม่ดีเลย

บทที่ 2

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านละครโทรทัศน์” ได้อาศัยแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด เพื่อประโยชน์ต่อการวิจัยเชิงสำรวจ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติและความคิดเห็น
- 2.2 ทฤษฎีการเลือกเปิดรับสาร
- 2.3 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ
- 2.4 แนวคิดเรื่ององค์ประกอบของละครโทรทัศน์
- 2.5 แนวคิดเรื่องละครเกาหลี
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติและความคิดเห็น

คำว่า “ทัศนคติ” นั้น มีความหมายตามที่ผู้ให้คำจำกัดความต่างๆ กัน เช่น

Roleach (1970 : 112 อ้างถึงใน ศิษยา งามสุข, 2545 : 13) เห็นว่า ทัศนคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งผลของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลที่จะมีต่อพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ (อ้างถึงในประภาเพ็ญ, 2526 : 3)

Norunan (1971 : 77 อ้างถึงใน ศิษยา งามสุข, 2545 : 13) ได้ให้ความหมายของคำว่า ทัศนคติว่า เป็นความรู้สึกและความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้านพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอด

Newcomb (อ้างถึงใน ศิษยา งานสุข, 2545 : 13) กล่าวว่า ทักษะคติของบุคคลขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับ อาจแสดงออกมาทางพฤติกรรมใน 2 ลักษณะ คือ ทักษะคติทางบวก (Positive attitude) แสดงออกในลักษณะพึงพอใจและเห็นด้วยหรือชอบ จะทำให้บุคคลอยากกระทำ อยากได้ อยากเข้าใกล้สิ่งนั้น ทักษะคติทางลบ (Negative attitude) แสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจและไม่เห็นด้วยหรือไม่ชอบ จะทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่าย ซิงซัง ต้องการหนีให้ห่างจากสิ่งนั้น

จากแนวคิดต่างๆ ของนักวิชาการหลายท่าน สรุปได้ว่า ทักษะคติหมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำสถานการณ์ และอื่นๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกนี้เป็นไปได้ทั้งในทางบวกและในทางลบ ซึ่งมีอิทธิพลที่จะทำให้บุคคลนั้นพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่แตกต่างกันออกไป

จากความหมายของทักษะคติดังกล่าว สามารถแยกทักษะคติออกเป็นองค์ประกอบต่างๆ ได้ 3 ประการ (ลัดดา กิติวิภาดา, 2532 : 4) คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความคิด หรือการรับรู้ (Cognitive component)

จะประกอบไปด้วยเรื่องของความเชื่อ ความรู้ และความคิดเห็นที่เกี่ยวกับสิ่งของหรือสถานการณ์ต่างๆ ทางสังคม เช่น การว่ายน้ำเป็นสิ่งที่ดีสำหรับเรา ผู้หญิงฉลาดมากกว่าผู้ชาย องค์ประกอบทางด้านความรู้ความคิดจึงเกี่ยวข้องกับสิ่งที่บุคคลพิจารณาว่าสิ่งนั้นดีหรือไม่ดี ถูกหรือผิด เป็นต้น

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective component)

อารมณ์หรือความรู้สึกกับความคิดจะมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกัน องค์ประกอบทางด้านนี้จึงประกอบด้วยการประเมินความรู้สึก ความชอบ หรือการตอบสนองทางอารมณ์ ที่มีต่อสิ่งของหรือบุคคล โดยจะออกมาในลักษณะความชอบหรือไม่ชอบ มีความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดี องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกจึงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 2.1 ความรู้สึกทางบวก เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ สนับสนุน
- 2.2 ความรู้สึกทางลบ เป็นการแสดงออกในลักษณะของความไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ และไม่สนับสนุน

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavioral component)

เป็นความพร้อมที่จะกระทำ เป็นพฤติกรรมภายนอกของบุคคลที่แสดงออกโดยตรงต่อสิ่งของหรือบุคคล องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึก เราจึงอนุมานทัศนคติของบุคคลได้จากสิ่งที่เขาพูดหรือสิ่งที่เขาทำเสมอๆ

หน้าที่ของทัศนคติ (The Functions of Attitudes)

ทัศนคติมีหน้าที่ 4 ประการ คือ (ถัดดา กิติวิภาต อ้างถึงในศิษยา,2545 : 9)

1. ทัศนคติช่วยให้บุคคลเข้าใจโลกรอบๆ ตัวเรา (Knowing Function) ทำให้เกิดความรู้ โดยสร้างทัศนคติอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจัดระบบสิ่งแวดล้อมที่สับสนวุ่นวายให้ง่ายแก่การเข้าใจ เพื่อทำนายเหตุการณ์ต่างๆ เพื่อบอกให้ทราบถึงสาเหตุของเหตุการณ์นั้นๆ อาจถูกหรือผิดก็ได้ เช่น ลินคัลดาราคนแพง เราก็คิดว่าเป็นพ่อค้าคนกลาง

2. ทัศนคติช่วยป้องกันตนเอง (Self defensive function) ทำให้บุคคลไม่โดนดูถูกตนเอง เกิดความภาคภูมิใจ โดยการสร้างทัศนคติอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อหลีกเลี่ยงความจริงต่างๆ ที่ทำให้ตนเองไม่พึงพอใจ เช่น บอกใครๆ ว่าไม่อยากเรียนต่อเพราะต้องการออกมาทำงานช่วยเหลือสังคมมากกว่าคนที่เอาแต่เรียนเป็นคนเบียดเบียนสังคม (ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วบุคคลผู้นี้ประสบความสำเร็จล้มเหลวในการเรียนมาตลอด) จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าบุคคลสร้างอคติต่อบุคคลอื่นเพื่อจะได้รู้สึกว่าตนเองดีกว่าคนอื่นๆ

3. ทัศนคติเป็นเครื่องมือทำให้บุคคลได้รับประโยชน์ต่างๆ และช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม (instrumental or social adjustive function) สิ่งที่ทำให้เราได้รับประโยชน์ เราก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น สิ่งใดที่ขัดขวางความต้องการของเรา เราก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น หนีห่างจากสิ่งนั้น เช่น คนงานสนับสนุนพรรคการเมืองพรรคหนึ่ง เพราะเขามีความเชื่อว่าพรรคการเมืองพรรคนี้อาจช่วยให้พวกเขามีเศรษฐกิจดีขึ้น นายคนหนึ่งมีทัศนคติที่ดีต่อการตีอล์ฟ เพราะเข้านายชอบ ตนเองก็มีโอกาสได้ตีอล์ฟบ้าง ทำให้ได้รับผลประโยชน์ต่างๆ

4. ทัศนคติช่วยให้บุคคลแสดงตนเองออกมา (self-expressive function) บุคคลอื่นจะทราบว่ามีค่านิยมอย่างไร มีความคิดอย่างไร ยึดถืออะไร บุคคลมักจะมีทัศนคติที่สอดคล้องกับ

ความคิดหรือค่านิยมของตนเอง การแสดงทัศนคติอย่างหนึ่งอย่างใดออกมา^{นั้น}เป็นการสร้างความคิดเกี่ยวกับตนเอง (self-concept) ของบุคคลด้วย เช่น เราแต่งตัวตัดผมแบบเด็กฮาร์ด เราอยู่ในกลุ่มเด็กฮาร์ดด้วยกัน นั่นก็แสดงถึงทัศนคติที่ดีต่อแฟชั่นฮาร์ดของเรา

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitude Change)

ทัศนคติของบุคคลเมื่อเกิดขึ้นแล้ว แม้จะคงทนแต่ก็สามารถเปลี่ยนได้ด้วยบุคคล สถานการณ์ ข่าวสาร การชวนเชื่อ และสิ่งต่างๆ ที่ทำให้เกิดการยอมรับในสิ่งใหม่ แต่จะต้องมีความสัมพันธ์กับค่านิยมเดิมของบุคคลนั้น นอกจากนี้ อาจเกิดจากการยอมรับโดยบังคับ เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ

การเปลี่ยนทัศนคติมีอยู่ 2 ชนิด (จิตพร รัตแพทย์, 2538 : 18) คือ

1. การเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน หมายถึง ทัศนคติของบุคคลที่เป็นไปในทางบวกก็จะเพิ่มมากขึ้นไปในทางบวกด้วย และทัศนคติที่เป็นไปในทางลบก็จะเพิ่มมากขึ้นในทางลบด้วย การเปลี่ยนแปลงแบบนี้ง่ายและคงทนกว่าการเปลี่ยนแปลงไปคนละทาง
2. การเปลี่ยนแปลงไปคนละทาง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเดิมของบุคคลที่เป็นไปในทางบวกก็จะลดลงไปในทางลบ และถ้าเป็นไปในทางลบก็จะกลับเป็นไปในทางบวก

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล มีกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 3 ประการ คือ

1. การยินยอม (Compliance) จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเขา และมุ่งหวังให้เกิดความพึงพอใจแก่บุคคลที่มีอิทธิพลนั้น การที่เขายอมกระทำตามสิ่งที่เขาอยากให้นั้น เพราะเขาคาดหวังว่า เขาจะได้รับรางวัลหรือการยอมรับทัศนคติที่เกิดขึ้นจากกระบวนการ การยินยอมนี้อธิบายได้ในแง่ของการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของบุคคลในสังคม ทัศนคติที่เปลี่ยนจากกระบวนการยินยอม ขึ้นอยู่กับความสำคัญของผลที่คาดว่าจะได้รับหลังการยอมรับนั้น ๆ จึงอาจกล่าวได้ว่า การยอมทำตามเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งเป็นพลังที่ผลักดันให้บุคคล

ยอมทำตามจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความมากน้อย หรือความรุนแรงของรางวัล และการลงโทษ
เคลแมน (Kelman) กล่าวว่า บุคคลจะยอมทำตามในบางสิ่งบางอย่างก็ต่อเมื่อเขาอยู่ในสถานะที่ผู้มี
อิทธิพลจะบังคับได้ ดังนั้น ความหวังที่จะให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติที่ถาวรนี้ย่อม
เป็นไปได้

2. การเลียนแบบ (Identification) เป็นภาวะที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้าหรือ
สิ่งกระตุ้น และเป็นผลมาจากการที่เขาต้องการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรือที่พึงพอใจระหว่างตัวเขา
กับบุคคลหรือกลุ่มอื่น ความสัมพันธ์นี้อาจออกมาในรูปการรับเอาบทบาททั้งหมดของบุคคล หรือ
กลุ่มบุคคลมาเป็นของตน และ/หรือเปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกัน บุคคลจะเชื่อในสิ่งที่เขารับมา
หรือปฏิบัตินั้น เป็นความต้องการที่จะให้เกิดสัมพันธภาพตามที่ต้องการ ทัศนคติจะเปลี่ยนมาก
หรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการเลียนแบบนั้น อีกนัยหนึ่ง การเลียนแบบเป็นกระบวนการ
เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความดึงดูดใจ
ของสิ่งเร้าที่มีต่อบุคคลนั้น การเลียนแบบจึงขึ้นอยู่กับพลังของแหล่งข่าวสารนั้น

เคลแมน (Kelman) อธิบายว่า เมื่อบุคคลยอมรับหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ โดยใช้
กระบวนการเลียนแบบแล้ว บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะกระทำการดังกล่าวนั้น เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่จะ
ดำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพบางอย่างในสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่
ขึ้นอยู่กับความต้องการที่จะดำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในสังคมด้วย

3. ความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน (Internalization) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับในสิ่งที่มี
อิทธิพลเหนือกว่า เนื่องจากสิ่งตรงนั้นตรงกับความต้องการภายใน และค่านิยมของเขา พฤติกรรม
ที่เปลี่ยนแปลงไปโดยกระบวนการนี้ จะสอดคล้องกับค่านิยมที่เขามีอยู่เดิม ความพึงพอใจจะเกิด
ขึ้นกับเนื้อหาของละเอียดของพฤติกรรมแบบนั้นๆ

ความคิดเห็น

คำว่า “ความคิดเห็น” ก็เช่นเดียวกัน ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายหลายท่าน ดังนี้

ความหมายของความคิดเห็น

อุทัย หิรัญโต (2519 : 80) อ้างถึงใน (ศิษยา งามสุข, 2545 : 15) กล่าวว่า ความคิดเห็น
ของคนมีหลายระดับ คือ อย่างผิวเผินก็มี อย่างลึกซึ้งก็มี สำหรับความคิดเห็นที่เป็นทัศนคติ

(Attitude) นั้น เป็นความคิดเห็นอย่างลึกซึ้งและติดตัวไปเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นทั่วไป ไม่เฉพาะอย่าง ซึ่งมีประจำตัวของบุคคลทุกคน ส่วนความคิดเห็นที่ไม่ลึกซึ้งและเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่าง และมีอยู่เป็นระยะเวลาสั้นเรียกว่า Opinion

สุชา จันทน์เอม (2524 : 104) อ้างถึงใน (ศิษยา งามสุข, 2545 :15) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพราะคนเรามีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป และความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ

จิรายุ ทรัพย์สิน (2540 : 16) อ้างถึงใน (ศิษยา งามสุข, 2545 : 15) ได้สรุปความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกมา เพื่อให้ผู้อื่นได้สามารถที่จะรับรู้ ตลอดจนสามารถที่จะประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อันเนื่องมาจากสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม การติดต่อกับภายนอก การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ และการพบปะสังสรรค์ประจำวัน

Good (1959 : 376) อ้างถึงใน (ศิษยา งามสุข, 2545 : 15) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น (Opinion) ไว้หลายความหมายได้แก่

1. ความหมายทั่วไป หมายถึง ความเชื่อ ความเห็น ข้อพิจารณา ความรู้สึก หรือทัศนคติที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอน และยังขาดน้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์ หรืออาจกล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้มากกว่าความรู้
2. ความหมายเฉพาะ หมายถึง การพิจารณาหรือการวินิจฉัยอย่างมีแบบแผน จากแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เชื่อถือได้
3. ความคิดเห็นสาธารณะ (Public Opinion) หมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยรวมๆ ของกลุ่มคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อหรือข้อเท็จจริง

Maier (1965 : 54) อ้างถึงใน (ศิษยา งามสุข, 2545 : 15) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นการประเมินค่าเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือพฤติกรรมหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ โดยการประเมินค่าหรือการให้ความหมายที่ได้แสดงออกมา จะได้รับอิทธิพลจากทัศนคติและความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของทัศนคติ

Isaak (1981 : 203) อ้างถึงใน (ศิษยา งามสุข, 2545 : 15) ให้ความหมายความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกทางคำพูดหรือคำตอบที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับทุกๆ ไป โดยปกติแล้วความคิดเห็นแตกต่างจากทัศนคติ คือความคิดเห็นจะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะขณะที่ทัศนคติจะเป็นเรื่องทุกๆ ไป ซึ่งจะมีความหมายที่กว้าง

Foster (อ้างถึงใน จิรายุ ทรัพย์สิน, 2540 : 14-15) กล่าวว่า ความคิดเห็นเกิดจากมูลเหตุ 2 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ (Experiences) ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล หรือหมู่คณะ เรื่องราวต่างๆ หรือสถานการณ์ความคิดเห็น คู่ขนาน อาจถือได้ว่าเป็นประสบการณ์ตรง (Direct experience) และจากการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นรูปถ่าย หรืออ่านจากหนังสือ โดยไม่พบเห็นจากของจริง ถือว่าเป็นประสบการณ์ทางอ้อม

2. ระบบค่านิยมและการตัดสินค่านิยม (Value system and judgement) เนื่องจากกลุ่มชนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินค่านิยมไม่เหมือนกัน แต่ละคนจึงมีความคิดเห็นต่อสิ่งเกี่ยวข้องกันแตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่า บางครั้งการเปลี่ยนแปลงซึ่งการแสดงออกของความคิดเห็น เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงของการแสดงออกของความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว แต่บางครั้งการแสดงออกของความคิดเห็น เป็นการแสดงที่มีทัศนคติรวมอยู่ แต่โดยทั่วไปความคิดเห็นและทัศนคติมักจะสอดคล้องกันเสมอ คือ การที่แสดงความคิดเห็นบางอย่างออกมา เพราะเคยมีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาก่อน หรือความคิดเห็นอาจได้รับอิทธิพลจากทัศนคติที่ขัดแย้ง หรือเกิดจากทัศนคติที่มีลักษณะส่งเสริมสนับสนุนกันก็ได้

แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติและความคิดเห็น ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาวิจัยในเรื่องของทัศนคติและความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อละครเกาหลีที่นำมาเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ไอทีวี และช่อง 7

2.2 ทฤษฎีการเลือกเปิดรับสาร

ปัจจัยในการสื่อสารที่มักจะมีการกล่าวถึงบ่อยๆ ว่าเป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการส่งสารไปยังผู้รับ และนั่นก็คือ กระบวนการเลือกสรร (Selective Process) ของผู้รับสาร ข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตของมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องการอาศัยการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข่าวสารจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมนุษย์เกิดความไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเท่าใด ความต้องการข่าวสารก็จะยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

การเปิดรับสื่อมีผู้ให้นิยามไว้ดังนี้

Atkins Charles (อ้างถึงใน จันทรพีญ คุปต์กาญจนากุล,2547 : 15) กล่าวว่า บุคคลที่เปิดรับข่าวสารมากยิ่งมีหุมีตากว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมและเป็นคนที่ทันสมัย เหตุการณ์กว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย

Joseph T. Klapper (อ้างถึงใน จันทรพีญ คุปต์กาญจนากุล,2547 : 15) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเลือกรับข่าวสารของมนุษย์ว่า “บุคคลมีกระบวนการเลือกรับสารของตนเอง (Selectivity Process) คือ บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อ (Selective Exposure) ที่ตรงกับความคิดเห็นที่มีอยู่ก่อนแล้ว และเลือกรับรู้ (Select Perception) เฉพาะสารที่มีความหมายสอดคล้องกับความคิดเห็น รวมทั้งเลือกที่จะเก็บรักษาสาร (Selective Retention) ที่สอดคล้องกับความคิดมากกว่าสิ่งที่ไม่เห็นด้วย”

Becker (อ้างถึงในพรกมล รัชนาภรณ์,2542 : 24) ได้ให้ความหมายของการเปิดรับสื่อโดยจำแนกตามพฤติกรรมกรรมการเปิดรับสื่อ คือ

1. การแสวงหาข้อมูล (Information Seeking) กล่าวคือ บุคคลจะแสวงหาข้อมูลเพื่อต้องการให้มีความคล้ายคลึงกับบุคคลอื่นในเรื่องหนึ่งหรือเรื่องทั่วไป
2. การเปิดรับข้อมูล (Information Receptivity) กล่าวคือ บุคคลจะเปิดรับสื่อเพื่อต้องการทราบข้อมูลที่ตัวเองสนใจอยากรู้ เช่น เปิดดูโทรทัศน์เฉพาะรายการที่สนใจ หรือผู้แนะนำมา หรือขณะที่อ่านหนังสือพิมพ์ หรือดูโทรทัศน์ หากมีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวข้องกับตนเองก็จะให้ความสนใจอ่านหรือดูเป็นพิเศษ

3. การเปิดรับประสบการณ์ (Experience Receptivity) กล่าวคือ บุคคลจะเปิดรับข่าวสารเพราะต้องการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเพื่อผ่อนคลายอารมณ์

การเลือกสาร (Selectivity in Communication)

กระบวนการเลือกสาร พีระ จิโรโสภณ (2537 : 635-640) เปรียบเอาไว้เสมือนเครื่องกรอง (Filters) ข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบไปด้วยการกลั่นกรอง 3 ชั้น (Klapper, J.T. and Meyen อ้างถึงในเสริมสุข วงศ์วิวัฒน์, 2545 : 12) ดังนี้

1. การเลือกเปิดรับข่าวสาร หรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) หมายถึง แนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจ หรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเลือกซื้ออ่านหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง เลือกเปิดวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่ง หรือเลือกชมวิทยุโทรทัศน์ช่องใดช่องหนึ่ง นอกจากความคิดความรู้ดั้งเดิมที่เป็นตัวกำหนดในการเลือกเปิดรับข่าวสารแล้ว มีปัจจัยทางด้านสังคม และลักษณะส่วนบุคคลอีกมากมายหลายประการ ได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (เช่น ระดับการศึกษา วัย อาชีพ รายได้ ฯลฯ) ความเชื่อ อุดมการณ์ ลัทธินิยม ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ประสบการณ์ เป็นต้น

2. การเลือกรับรู้หรือตีความ (Selective Perception or Selective Interpretation) เป็นกระบวนการกลั่นกรองขั้นต่อมา เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้วก็ใช้ว่าข่าวสารนั้นจะถูกรับรู้เป็นไปตามเจตนาของผู้ส่งสารทั้งหมด ผู้รับสารแต่ละคน อาจจะตีความหมายข่าวสารซึ่งเดียวกันที่ส่งผ่านสื่อมวลชนไม่ตรงกัน ความหมายของข่าวสารที่ส่งไปจึงมีได้อยู่ที่ตัวอักษรรูปภาพ หรือคำพูดเท่านั้น แต่อยู่ที่ผู้รับสารที่เลือกจะรับรู้หรือเลือกตีความหมายความเข้าใจของตนเอง หรือตามที่ตนคิด ตามประสบการณ์ ตามความเชื่อ ตามความต้องการ ตามความคาดหวัง ตามแรงจูงใจ ตามสภาวะร่างกาย หรือตามสภาวะอารมณ์ขณะนั้น เป็นต้น

3. กระบวนการเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทรรศนคติ ฯลฯ ของตนเอง และมักจะลืมในส่วนที่ตนเองไม่สนใจหรือไม่เห็นด้วยได้ง่ายกว่า และบุคคลจะยอมรับ หรือปฏิเสธสื่อและข่าวสารก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของบุคคลนั้นอันได้แก่ Willbur Schramm (อ้างถึงใน เสริมสุข วงศ์วิวัฒน์, 2545 : 13)

กล่าวได้ว่า ความเหงา อันเป็นเหตุจิตวิทยาโดยตรงที่เชื่อว่า คนเราโดยปกติย่อมไม่ชอบที่จะอยู่ตามลำพัง เนื่องจากเกิดความรู้สึกกับการวิตกกังวล หวาดกลัว และเมินเฉยจากสังคม หรือความชอบและความพยายามที่จะร่วมกลุ่มเพื่อสังสรรค์กับผู้อื่นเท่าที่มีโอกาส ทั้งนี้อาจไม่สามารถที่จะติดต่อกับสังสรรค์กับบุคคลอื่นได้โดยตรง ดังนั้นสิ่งที่ดีที่สุดก็คือ การอยู่กับสิ่งต่างๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร ซึ่งแท้จริงแล้วคนบางส่วนพอใจที่จะอยู่กับสื่อมวลชนมากกว่าที่จะอยู่กับบุคคล เพราะสื่อมวลชนเป็นเพื่อนแก้เหงา ไม่สร้างแรงกดดันในการสนทนา หรือทางสังคมให้แก่ตนเอง

ความอยากรู้อยากเห็น เป็นคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์ โดยประเภทสื่อต่างๆ หรือเอาความอยากรู้อยากเห็นเป็นหลักสำคัญอย่างหนึ่งในการเสนอข่าวสาร ตามปกติแล้วมนุษย์จะอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่อยู่ใกล้ตนเองมากที่สุด ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นวัตถุ สิ่งของ ความคิด หรือการกระทำ นอกจากนี้พฤติกรรมการอยากรู้อยากเห็นอาจเป็นความอยากรู้อยากเห็นในแง่ต่างๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อม หรืออาจเป็นผลกระทบต่อผู้อื่น ในแง่ของงานวิจัยนี้ก็อาจเป็นไปได้ในลักษณะของการอยากรู้อยากเห็นในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อตนเองโดยตรง โดยที่ต้องการอยากรู้อะไรที่ตนเองได้กระทำลงไปนั้น ได้ส่งผลกลับมากระทบต่อตนเองอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงในด้านต่างๆ ต่อไป เป็นต้น

ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง โดยพื้นฐานแล้วมนุษย์เป็นผู้มีความเห็นแก่ตัวในฐานะที่เป็นผู้รับข่าวสารจึงต้องการแสวงหา และใช้ข่าวสารบางอย่างที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อช่วยให้ความคิดของตนเองบรรลุผล เพื่อให้ได้ข่าวสารมาเสริมความเด่นชัดให้ตนและเพื่อให้ข่าวสารที่ช่วยให้ตนเองได้รับความสะดวกสบาย ความปลอดภัย รวมทั้งให้ได้ข่าวสารที่ทำให้ตนเองเกิดความสนุกสนานบันเทิง ข่าวสารเหล่านี้ไม่ว่าจะให้คุณค่าในทางปฏิบัติทางจรโลงจิตใจ หรือแม้แต่ความคิดก็สามารถหาได้จากสื่อมวลชนและสื่อประเภทอื่นๆ

เป็นลักษณะของสื่อต่างๆ โดยทั่วไปคือ นอกจากองค์ประกอบเกี่ยวกับอายุ เพศ การศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม หรือองค์ประกอบที่ไม่สามารถเห็นได้เด่นชัด เช่น ความคิด ความหวัง ความกลัว ฯลฯ เป็นต้น จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการเลือกใช้สื่อและสื่อ แต่ละอย่างมีลักษณะเฉพาะที่ผู้รับสารแต่ละคนย่อมจะเข้าหาลักษณะเฉพาะบางอย่างจากสื่อที่สามารถสนองความต้องการ และทำให้ตนเองเกิดความพึงพอใจในการรับข่าวสารต่างๆ ด้วย

สรุปได้ว่า หากผู้รับสารมีพฤติกรรมเปิดรับสื่อแล้วย่อมจะมีผลให้เกิดการรับรู้และเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การมีทัศนคติและการแสดงออก เป็นพฤติกรรมต่อเรื่องดังกล่าวนั้นได้ในที่สุด กระบวนการเลือกสรรข่าวสารของแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน ซึ่ง เดอเฟอร์ ได้เสนอ ทฤษฎีที่กล่าวถึงตัวแปรแทรก (Intervening Variables) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดให้เกิด ความแตกต่างในการเลือกสรรข่าวสารของบุคคล โดยเน้นให้เห็นว่า ข่าวสารมิได้ไหลผ่านจาก สื่อมวลชนถึงผู้รับสารและเกิดผลโดยตรงทันที แต่มีปัจจัยบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับข่าวสาร แต่ละคนที่จะมีอิทธิพลต่อการรับข่าวสารนั้น ทำให้เกิดผลไม่เหมือนกันหรือไม่เป็นไปตามเจตคติ ของผู้ส่งสาร ทฤษฎีที่สำคัญของ เดอเฟลอร์ เกี่ยวกับเรื่องนี้มีด้วยกัน 3 ทฤษฎี (อ้างถึงใน อมรรัตน์ ภาลิโน, 2544 :13) คือ

1. ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences Theory)

เป็นทฤษฎีที่ชี้ให้เห็นว่า ผู้รับสารแต่ละคนนั้น มีความแตกต่างในทางจิตวิทยา เช่น ทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อ ทำให้ความสนใจในการเปิดรับข่าวสารหรือตีความหมาย ข่าวสารจากสื่อแตกต่างกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีความแตกต่าง ระหว่างปัจเจกบุคคล มีดังนี้

- มนุษย์เรามีความแตกต่างกันมากในองค์ประกอบทางจิตวิทยาส่วนบุคคล
- ความแตกต่างนี้บางส่วนมาจากลักษณะแตกต่างทางชีวภาค หรือทางร่างกาย ของแต่ละบุคคล แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมาจากความแตกต่างที่เกิดจากการเรียนรู้
- มนุษย์ซึ่งถูกชูปเลี้ยงภายใต้สภาพการณ์ต่างๆ จะเปิดรับความคิดเห็นแตกต่างกันไปอย่างกว้างขวาง
- จากการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทำให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อ ที่รวมเป็น ลักษณะทางจิตวิทยาส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไป

ความแตกต่างดังกล่าวนี้ได้กลายเป็นสภาวะเงื่อนไข (Conditioning) ที่กำหนดการ รับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน กล่าวคือ ลักษณะบุคลิกภาพของปัจเจกบุคคลจะมีอิทธิพลต่อผลการ สื่อข่าวสาร

2. ทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social Categories Theory)

ทฤษฎีนี้ กล่าวไว้ว่า ประชาชนที่มีลักษณะทางสังคมคล้ายกันจะแสดงพฤติกรรม การสื่อสารมวลชนคล้ายคลึงกัน พฤติกรรมการสื่อสารมวลชนนี้ ได้แก่ การเปิดรับสื่อมวลชน ความชอบต่อสื่อประเภทต่างๆ และผลของการสื่อสาร เป็นต้น สำหรับลักษณะทางสังคมที่สำคัญนั้น

ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ชาติพันธุ์ ศาสนา อายุ เพศ และภูมิฐานะ เป็นต้น ประชาชนที่มีลักษณะทางสังคมอยู่ในกลุ่มเดียวกันมักจะมีทัศนคติหรือมีพฤติกรรมในแนวทางเดียวกัน

3. ทฤษฎีความสัมพันธ์ทางสังคม (The Social Relation Theory)

เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างผู้รับสารกับบุคคลอื่นในสังคมในลักษณะของกลุ่มปฐมภูมิหรือกลุ่มทุติยภูมิ โดยกลุ่มปฐมภูมิซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันในหมู่เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงานหรือในครอบครัว และวงศาคณาญาติ จะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารมากกว่ากลุ่มทุติยภูมิซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความใกล้ชิดน้อยกว่า ข่าวสารต่างๆ ที่ได้รับจากสื่อมวลชนมักจะถูกรับรู้หรือตีความโดยมีอิทธิพลของกลุ่มหรือบุคคลในกลุ่มเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ

Wilbur Schramm (อ้างถึงใน อมรรัตน์ ชาติโน, 2544 :14-16) ได้พูดถึงองค์ประกอบของพฤติกรรมกรเลือกรับข่าวสาร คือ

1. ประสบการณ์เนื่องจากผู้รับสารย่อมมีประสบการณ์เกี่ยวกับข่าวสาร วัตถุ สิ่งของ ฯลฯ แตกต่างกันไป ประสบการณ์จึงเป็นตัวแปรที่ทำให้ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารที่เห็นแตกต่างกัน
2. ประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสาร เนื่องจากผู้รับสารอาจจะแสวงหาข่าวสารที่ต้องการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง การประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสารจึงจะช่วยให้ผู้รับสารได้เรียนรู้ว่าข่าวสารอย่างหนึ่งมีประโยชน์แตกต่างกับข่าวสารอีกอันจึงก่อให้เกิดพัฒนาการ การปรับปรุงอุปนิสัย และรูปแบบการแสวงหาข่าวสาร
3. ภูมิหลังแตกต่างกัน เนื่องจากเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่มักจะสนใจสิ่งที่ตนไม่เคยพบมาก่อน รวมทั้งสนใจในความแตกต่างหรือการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่เป็นอยู่ขณะนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางวัตถุ สิ่งของ หรือเรื่องราวต่างๆ
4. การศึกษาและสภาพทางสังคม นับเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ขึ้นในตัวบุคคล และเป็นตัวชี้พฤติกรรมกรสื่อสารของผู้นั้น ทั้งพฤติกรรมในการเลือกรับสื่อ และเลือกเนื้อหาข่าวสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาจะช่วยให้นักคนมีความสามารถในการอ่าน และกระหายที่จะสะสมเพิ่มพูนด้วยการแสวงหาความรู้ให้เพิ่มขึ้น

5. ความสามารถในการรับสาร สภาพร่างกายและจิตใจของคน จะมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถในการรับข่าวสารของบุคคล โดยสภาพร่างกายในที่นี้ หมายถึง สภาพร่างกายที่สมบูรณ์ ผู้รับข่าวสารที่มีอวัยวะร่างกายครบถ้วน ประสาทสัมผัสทุกอย่างทำงานได้อย่างเป็นปกติ ย่อมอยู่ในสภาพที่จะรับข่าวสารได้ดีกว่าผู้ที่บกพร่องทางร่างกายและประสาทสัมผัส นอกจากนี้สภาพทางร่างกายยังมีส่วนสัมพันธ์กับสติปัญญาของคนทั่วไปด้วย การเปลี่ยนแปลงทางอายุที่สูงขึ้น ระยะเวลาที่ได้รับการศึกษา รวมทั้งการเจริญเติบโตทางความคิด ย่อมมีความสัมพันธ์ทั้งทางบวกและทางลบต่อการโน้มน้าวจิตใจ

6. บุคลิกภาพ บุคลิกภาพของผู้รับสารแต่ละคน เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสาร ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวจิตใจ และพฤติกรรมของผู้รับสารอีกต่อไป ทำนองเดียวกับองค์ประกอบในเรื่องความสามารถของบุคคล มีหลักฐานทางการวิจัยที่แสดงว่า ความนับถือตนเอง และความวิตกกังวลของบุคคล ล้วนเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลทางสังคมได้ง่าย และมีความโน้มเอียงที่จะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับค้นหา เพื่อที่ว่าจะได้หลีกเลี่ยงอิทธิพลจากสังคมนั้นเอง

7. อารมณ์ สภาพทางอารมณ์ของผู้รับสารแต่ละคน เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผู้รับเข้าใจความหมายของข่าวสาร หรืออาจเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายในข่าวสารของผู้รับ ถ้าผู้รับข่าวสารมีอารมณ์ปกติ มีความพร้อม มีความมุ่งมั่น และมีสมาธิต่อข่าวสารนั้น สัมฤทธิ์ผลของการสื่อสารจะมีมากกว่าผู้รับที่ไม่มีอารมณ์กับข่าวสารนั้น นอกจากนี้ เราควรสังเกตอีกด้วยว่า อารมณ์ของผู้รับข่าวสารนั้นสามารถพิจารณาได้ ทั้งความรู้สึกที่เกิดจากผู้รับสารในขณะนั้นเอง และความรู้สึกหรือท่าทีที่มีอยู่ก่อนแล้วเกี่ยวกับข่าวสารนั้นด้วย

8. ทัศนคติ ถือเป็นตัวแปรที่อยู่ระหว่างการรับ และการตอบสนองต่อข่าวสารหรือสิ่งเร้าต่างๆ ด้วยการแสดงออกมาทางพฤติกรรมของผู้รับที่มีต่อข่าวสารแต่ละประเภทที่พบ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นคุณสมบัติหรือท่าทีที่ผู้รับสารแต่ละคนมีอยู่ก่อนที่จะรับข่าวสารอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยปกติทัศนคติของผู้รับสารเป็นสิ่งเปลี่ยนแปลงไป การรับข่าวสารหรือการโน้มน้าวจิตใจของผู้รับสารจะแตกต่างกันไป ในทำนองเดียวกัน การตอบสนองของผู้รับจะเปลี่ยนไปตามสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

นอกจากนี้ในการเลือกรับข่าวสารต่างๆ ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ (ชวรัตน์ เชิดชัย, 2527 : 164-166) ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านสังคม

องค์ประกอบทางด้านสังคม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ทั้งสามารถสร้างประสบการณ์ กลุ่มเกลา และปลูกฝังทัศนคติ ความคิด รวมทั้งพฤติกรรมทั่วไปของผู้รับข่าวสารโดยตรง องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

1. สภาพแวดล้อม เป็นตัวสำคัญตัวหนึ่งที่กำหนดทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อข่าวสารอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการสร้างทัศนคติเรื่องต่างๆ นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาก็เป็นแหล่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญา ความคิด ความเชื่อ อันเป็นพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงทางความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออก โดยทั่วไปแล้วสภาพแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นตัวกำหนดสิ่งเร้า หรือตัวข่าวสารที่บุคคลควรจะได้รับรู้ หรือสนองตอบต่างๆ รวมทั้งการคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่จะแสดงออกในสถาบันเหล่านั้นด้วย

2. บทบาทของผู้รับสาร บทบาทเป็นโครงสร้างเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ที่สังคมกำหนดขึ้น บทบาทแต่ละบทบาทจะมีรูปแบบของพฤติกรรมเป็นส่วนควบคุมอยู่ด้วยเสมอ สำหรับระบบการสื่อสารแล้ว บทบาทก็จะเป็นปัจจัยซึ่งแหล่งข่าวสารกับผู้รับข่าวสารสามารถที่จะคาดคะเนพฤติกรรมของกันและกันในสถานการณ์หนึ่งๆ ซึ่งเป็นปัจจัยทางสังคมที่ทำให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลได้ตามต้องการ กล่าวคือ หากผู้รับข่าวสารมีความสัมพันธ์ทางสถานภาพและบทบาทอย่างไรกับผู้ส่งข่าว หรือแหล่งสาร ความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันในบทบาท รวมทั้งพฤติกรรมต่างๆ ย่อมจะมีอิทธิพลทางความคิด ค่านิยม และเป้าหมายของกันและกัน

3. กลุ่มอ้างอิงเนื่องจากบุคคลแต่ละคนในสังคมอาจมีบทบาทอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ในสังคมที่ซับซ้อนมากๆ บุคคลอาจมีบทบาทต่างๆ อยู่ในกลุ่มสังคมมีตำแหน่งหน้าที่ มีพฤติกรรมต่างๆ ในกลุ่มของตน กลุ่มเหล่านี้จึงเปรียบเสมือนแหล่งอ้างอิงของบุคคลที่สังกัด กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ปทัสถาน (Norms) บทบาทและพฤติกรรมของกลุ่มที่บุคคลสังกัดอยู่ จะเป็นสิ่งชี้พฤติกรรมและความเชื่อของบุคคลที่เป็นสมาชิก ฉะนั้น เราอาจคาดคะเนพฤติกรรมของผู้รับข่าวสารได้จากบทบาทและพฤติกรรมของกลุ่มที่ผู้รับสารสังกัดอยู่

4. วัฒนธรรมและประเพณี การสื่อสารเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสภาพวัฒนธรรม และประเพณีของสังคม วัฒนธรรมอย่างหนึ่ง คือสภาพที่บุคคลมีความเชื่อ มีค่านิยม มีการรักษา วัตถุประสงค์ของ รวมทั้งการแสดงออกร่วมกัน วัฒนธรรมอาจจะแสดงออกทางกีฬา การร้องรำทำเพลง โครงสร้างการดำเนินชีวิตของครอบครัว การปกครอง การศึกษา ฯลฯ เป็นต้น ระบบสังคมและ วัฒนธรรมที่ผู้รับสารสังกัดอยู่ย่อมมีส่วนในการหล่อหลอมพฤติกรรม และมีผลกระทบต่อ การรับ ข่าวสารของผู้รับ

5. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ อาชีพ ย่อมมีอิทธิพลต่อการรับข่าวสาร เป็นอันมาก

6. การศึกษาและสถานภาพทางสังคม ทั้งสองสิ่งนี้ล้วนมีส่วนช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ และเป็นตัวกำหนดความสนใจในการแสวงหาข่าวสารของผู้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาจะมี ส่วนช่วยให้เกิดทักษะในการอ่าน และความกระหายในการเพิ่มพูนข่าวสารโดยการแสวงหาความรู้ ให้กว้างขวางขึ้น

ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารนี้ จะช่วยอธิบายในการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและพฤติกรรม ในการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการเปิดรับข่าวสาร ของแต่ละบุคคลนั้นแตกต่างกัน แต่ละคนจะมีกระบวนการเลือกสรรและแสวงหาข่าวสารที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละคนมีความต้องการ ความสนใจ ความเชื่อ ทักษะ และประสบการณ์ ตลอดจนระดับอายุ เพศ และการศึกษาที่แตกต่างกัน เมื่อแต่ละคนมีกระบวนการเลือกสรรและการ แสวงหาข่าวสารต่างกัน ดังนั้น กระบวนการที่รับรู้จึงแตกต่างกันไปด้วย การรับรู้จะช่วยให้เกิดความ พึงพอใจต่อข่าวสารที่ได้รับ และเมื่อเกิดความพึงพอใจก็จะเกิดกระบวนการเรียนรู้ และนำสิ่งที่ได้ เรียนรู้ขึ้นมาใช้ประโยชน์

ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเปิดรับและการเรียนรู้ มาใช้เพื่อศึกษา พฤติกรรมเปิดรับละครเกาหลีของกลุ่มวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

2.3 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ

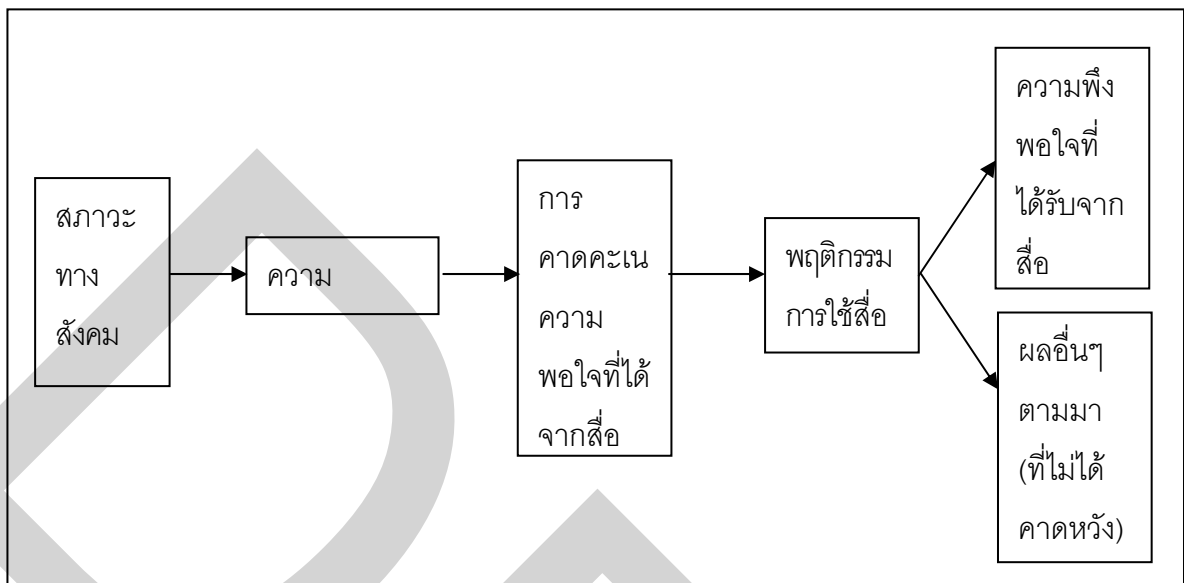
ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (The Uses and Gratifications Theory) เป็น ทฤษฎีที่เน้นแบบจำลองของกระบวนการรับสารของบุคคล มิได้กล่าวรวมถึงแบบจำลองการ สื่อสารทั้งหมด โดยได้เน้นให้เห็นความสำคัญของผู้รับสารในฐานะเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่างๆ และเลือกรับเนื้อหาที่ตอบสนองความต้องการของตนเอง แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อสนองความ

พึงพอใจของมนุษย์ เป็นแนวคิดที่มีความเชื่อว่า ผู้รับสารเป็นผู้กำหนดว่าตนต้องการอะไรจากสื่อใด และข่าวสารชนิดใดที่จะสนองความต้องการของคนได้ ผู้รับสารจะเป็นผู้ใช้สื่อและรับสารที่สามารถสนองความต้องการ โดยอาศัยพื้นฐานความต้องการต่างๆ ของตนเป็นหลัก

ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนี้ เปลี่ยนความสนใจและความตั้งใจของผู้สร้างสารมาเป็นความต้องการของผู้ใช้สื่อ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากกระบวนการทางสังคมและจิตวิทยาของผู้ใช้ทฤษฎีนี้อธิบายว่า นอกจากความต้องการขั้นพื้นฐาน 5 อย่างที่มาสโลว์ (Maslow,1954) กล่าวคือ ความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรัก ความต้องการความนับถือ และความต้องการความสำเร็จในชีวิต มนุษย์ยังมีความต้องการอีกอย่างหนึ่งคือ ความต้องการอยากจะเรียนรู้ (Need for Cognition) ซึ่งเป็นความต้องการที่จะแสวงหาระเบียบและความเข้าใจสภาวะแวดล้อมตนเอง ความต้องการที่จะรู้เป็นแรงผลักดันที่มนุษย์เรียนรู้มาจากการอยู่ในสังคม การศึกษาแบบนี้เป็นการยอมรับว่ามนุษย์เราสนใจแสวงหาข่าวสารต่างๆ จากสื่อมวลชน ไม่ใช่ถูกยัดเยียดข่าวสารอย่างที่เคียดเคียดกัน และลักษณะที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในทฤษฎีนี้ คือ เป็นการศึกษาที่มากกว่าสารที่มนุษย์ได้รับ ศึกษาว่าทำไมมนุษย์จึงมีพฤติกรรมเปิดรับสารเช่นนี้มากกว่าที่จะศึกษาว่าสารนี้ก่อให้เกิดพฤติกรรมอย่างไร

Katz (แคทซ์) และคณะ (อ้างถึงใน พิระ จิระ โสภณ,2535) สร้างแบบจำลองอธิบายการใช้สื่อเพื่อสนองความพอใจอธิบายว่า “สภาวะทางสังคมและจิตใจซึ่งก่อให้เกิดความต้องการจำเป็นของบุคคลและเกิดมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งข่าวสารอื่นๆ แล้วนำไปสู่การเปิดรับสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ กัน อันก่อให้เกิดผลการได้รับความพึงพอใจ ความต้องการและผลอื่นๆ ที่ตามมาซึ่งอาจจะไม่ใช่ผลที่ตั้งเจตนาไว้ก็ได้”

จากข้อความข้างต้นกล่าวได้ว่า สภาวะทางสังคมและจิตใจที่แตกต่างกัน ทำให้มนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันไป ความต้องการนี้ทำให้ แต่ละคนความคาดหวังว่าสื่อมวลชนแต่ละประเภทจะสนองความพอใจได้ต่างกันด้วย ดังนั้น ลักษณะการใช้สื่อของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันก็จะแตกต่างกัน ผลสุดท้ายก็คือ ความพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อจะต่างกันไป ซึ่งองค์ประกอบต่างๆ สามารถแสดงให้เห็นในรูปแบบจำลอง ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองการใช้ประโยชน์และการตอบสนองของ Katz (อ้างถึงใน พิระ จิระโสภณ, 2535)

จะเห็นได้ว่า นักวิจัยที่ศึกษาในแนวเรื่องนี้ ได้เปลี่ยนแนวการศึกษาผลกระทบของสื่อมวลชน จากการตั้งใจของผู้ส่งสารมาเป็นผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากความตั้งใจของผู้รับสาร ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่า การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับนั้นขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมและกระบวนการทางจิตวิทยาและของผู้รับสารที่กระตือรือร้น

ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนี้ จึงเป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการรับข่าวสาร การแสวงหาข่าวสารของผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ดังนั้นอะไรคือความต้องการ หรือแรงจูงใจที่จะเปิดรับข่าวสาร และข่าวสารถูกนำไปใช้ประโยชน์อะไร

แบบจำลองนี้ อาจจะยกตัวอย่างเพื่ออธิบายให้เห็น เช่น ประชาชนแต่ละคนมีสถานภาพเป็นผู้รับสาร ซึ่งมีความต้องการตามสภาพทางสังคมและจิตใจของตนเอง เช่น ต้องการเป็นคนทันสมัย ต้องการเข้ากลุ่ม มีลักษณะเป็นพวกเดียวกันในกลุ่ม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นหรือต้องการได้รับความบันเทิง ดังนั้น จึงมีความคาดหวังว่าสาระและความบันเทิงจากรายการโทรทัศน์จะช่วยสนองความต้องการได้ จึงนำไปสู่การเลือกชมรายการโทรทัศน์ โดยเลือกเปิดรับเนื้อหาและประเภทของรายการที่จะช่วยให้ได้รับความพึงพอใจตามที่ต้องการได้ ในขณะเดียวกันผลของการบริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชน ก็อาจจะมีผลอื่นๆ ตามมานอกเหนือจากการเป็นผู้ที่ทันสมัย เช่น การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมได้ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการใช้สื่อมวลชนของผู้รับสาร ในการศึกษาของนักวิชาการ สื่อสารมวลชนไทย ศิริชัย ศิริกาเย และกาญจนา แก้วเทพ (อ้างถึงใน จันทรเพ็ญ คุปต์กาญจนากุล, 2547 : 18) ได้ศึกษาชุดตัวแปรความต้องการที่ผู้รับสารต้องการจากสื่อ ซึ่ง Maxwell และคณะสร้างไว้ ซึ่งได้ปรับปรุงใหม่ขึ้นให้สอดคล้องกับการใช้สื่อมวลชนโดยผู้รับสาร ดังนี้

1. ความต้องการสารสนเทศ

- เพื่อทราบถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง สภาพปัจจุบันที่อยู่รอบตัว
- เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อแนะนำในการปฏิบัติหรือความคิดเห็น และการตัดสินใจ
- เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น และสนองความสนใจ
- เพื่อการเรียนรู้ เป็นการศึกษิตนเอง
- เพื่อสร้างความรู้สึกรู้สึกที่มั่นคงโดยใช้ความรู้สึกรู้สึกที่ได้จากสื่อมวลชน

2. ความต้องการสร้างความมีเอกลักษณ์ให้แก่บุคคล

- ให้แรงเสริมแก่ค่านิยมส่วนบุคคล
- ให้ตัวแบบทางพฤติกรรม
- แสดงออกร่วมกับค่านิยมของคนอื่น (ในสื่อมวลชน)
- มองทะลุลึกเข้าไปภายในตัวเอง

3. ความต้องการรวมตัวและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

- มองทะลุเข้าไปในสภาพแวดล้อมของผู้อื่น
- แสดงออกร่วมกับผู้อื่น และเกิดความรู้สึกรู้สึกในลักษณะร่วมอยู่ในเหตุการณ์
- นำไปใช้สนทนา และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
- สร้างสายสัมพันธ์กับครอบครัว

4. ต้องการความบันเทิง

- เพื่อหลบหนีหรือหลีกเลี่ยงจากปัญหาที่ไม่ต้องการต่างๆ
- เพื่อการผ่อนคลาย
- เพื่อให้ได้วัฒนธรรมที่เป็นของแท้ ได้ความสนุกสนาน
- เพื่อมีอะไรทำเป็นการใช้เวลาให้หมดไป
- เพื่อปลดปล่อยอารมณ์
- เพื่อเป็นการกระตุ้นทางเพศ

จากการศึกษาวิจัยของ Maxwell E. McCombs และ Lee B. Becker (อ้างถึงใน จันทรพีญาคุปต์กาญจนากุล, 2547 : 19-20) ได้อธิบายถึงเรื่องการใช้สื่อมวลชนตามความพอใจและความต้องการ (Uses and Gratifications) ว่า บุคคลใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความต้องการโดยเน้นการดำรงชีวิตในสังคมทั่วไปดังต่อไปนี้

1. ต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการสังเกตการณ์ และติดตามความเคลื่อนไหวต่างๆ จากสื่อมวลชน เพื่อให้รู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ให้ทันสมัย และรู้ว่าอะไรมีความสำคัญพอที่จะเรียนรู้
2. มนุษย์ต้องการสื่อสารเพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decision) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยที่ว่าการรับสื่อมวลชน ทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสถานะหรือเหตุการณ์รอบๆ ตัว
3. มนุษย์ต้องการข้อมูลเพื่อประกอบการพูดคุย สนทนาในชีวิตประจำวัน (Discussion) โดยการรับสื่อมวลชน ทำให้บุคคลมีข้อมูลที่นำไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่น
4. มนุษย์มีความต้องการมีส่วนร่วม (Participating) ในเหตุการณ์และความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว
5. มนุษย์ต้องการสื่อสารเพื่อเสริมความคิดเห็น หรือการสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว (Reinforcement)
6. ความต้องการความบันเทิง (Entertainment) เพื่อความเพลิดเพลิน และพักผ่อนคลายอารมณ์

จากทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้รับสารเลือกบริโภคสื่อตามความต้องการหรือแรงจูงใจของตนเอง มีวัตถุประสงค์ มีความตั้งใจ และต้องการใช้ประโยชน์จากสื่อเหล่านั้น เพื่อการสนองความพึงพอใจของตนเองด้วยเหตุผลต่างๆ กัน

แนวการศึกษาเรื่องการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชน เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยจะนำมาศึกษาว่า เพราะปัจจัยใดจึงทำให้กลุ่มวัยรุ่นเลือกชมละครเกาหลี ตลอดจนมีการใช้ประโยชน์และมีความพึงพอใจต่อละครเกาหลีอย่างไร

2.4 แนวคิดเรื่ององค์ประกอบของละครโทรทัศน์

ในการผลิตละครโทรทัศน์ บทละครโทรทัศน์ถือเป็นองค์ประกอบที่เป็นหัวใจสำคัญของละครโทรทัศน์ นอกเหนือไปจากองค์ประกอบอื่นๆ เช่น ตัวละคร ฉาก เครื่องแต่งกาย และอื่นๆ จึงอาจกล่าวได้ว่าละครที่ดีนั้นจะต้องมาจากบทละครที่ดี ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์จึงต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาและหัวใจของเรื่องให้ชัดเจน จึงจะสามารถถ่ายทอดเนื้อหามาสู่ละครได้

การเขียนบทละครโทรทัศน์ จะต้องได้ผู้เขียนบทละครที่มีฝีมือ ที่สามารถแตกประเด็นของเรื่องได้ เพราะการทำละครในยุคปัจจุบันมีความยากมากขึ้นตรงที่จะทำอย่างไรให้คนดูติดตามเรื่องนั้นตั้งแต่ในฉากแรก บางครั้งบทประพันธ์บางเรื่องมีแค่พล็อตเรื่องเท่านั้น ส่วนรายละเอียดที่จะหาเหตุผลและความเป็นไปได้ที่นั้นยากมาก ซึ่งคนที่จะทำเรื่องตรงนี้ได้ดี จะต้องเป็นผู้ที่อ่านหนังสือแตกฉาน เข้าใจหาเหตุผลและข้อมูลที่ตีครบบสมบูรณ์ การคิดประเด็นของเรื่องก็จะเป็นไปอย่างลื่นไหล ทำให้บทละครนั้นออกมาสมบูรณ์ (พินิจ หุตะจินดา อ้างถึงใน คันธยา วงศ์จันทา, 2541 : 20)

ผู้เขียนบทละครจะต้องมีความรู้ในเรื่องขององค์ประกอบของบทละครที่นำไปสู่รูปแบบของการเขียนบทละครโทรทัศน์ ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้ (จากหนังสือ Poetics ของ Aristotle อ้างถึงใน มาณวิภา ดันตีสฤกฤติ, 2528 : 134-143)

1. **เค้าโครงเรื่อง** หมายถึง การลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในละครอย่างมีเหตุผล และมีจุดหมายปลายทาง เค้าโครงเรื่องที่ดีจะต้องมีความสมบูรณ์ในตัวของมันเอง มีความยาวพอเหมาะประกอบด้วยตอนต้น กลาง และจบ เหตุการณ์ทุกตอนมีความสัมพันธ์กันอย่างสมเหตุสมผลตามกฎแห่งกรรม คือ เรื่องราวที่เกิดขึ้นในฉากหนึ่งจะต้องเป็นผลสืบเนื่องจากการกระทำในฉากที่นำมาก่อนและในทำนองเดียวกัน ก็จะเป็นสาเหตุของเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นในฉากต่อไป

2. **ตัวละครและการวางนิสัยตัวละคร** ซึ่งหมายรวมถึง พัฒนาการของนิสัยของตัวละครด้วย

ตัวละครคือ ผู้กระทำและผู้ที่ได้รับผลจากการกระทำในบทละคร แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 2.1 ตัวละครที่มีลักษณะเป็นแบบตายตัว หมายถึง ตัวละครที่สามารถมองเห็นได้แต่เพียงด้านเดียว และมีลักษณะนิสัยตามแบบฉบับที่นิยมใช้กันในบทละครทั่วไป เช่น พระเอก นางเอก ผู้ร้าย ตัวโกง ตัวอิจฉา เป็นต้น
- 2.2 ตัวละครที่เห็นได้รอบด้าน หมายถึง ตัวละครประเภทที่มีความลึกซึ้งและเข้าใจยากกว่าตัวละครประเภทแรก มักมีลักษณะคล้ายชีวิตของคนจริงๆ ซึ่งอาจมองเห็นได้โดยรอบด้าน มีทั้งส่วนดีส่วนเสีย และต้องศึกษาอย่างละเอียดจึงจะสามารถเข้าใจได้

ส่วนการวางลักษณะนิสัยของตัวละครคือ การที่กำหนดให้ตัวละครมีลักษณะนิสัยตามความเหมาะสมกับเรื่องราวที่เสนอ ส่วนพัฒนาการของนิสัยตัวละครนั้นหมายถึง การที่นิสัยใจคอหรือทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตของตัวละครมีพัฒนาการหรือเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากประสบการณ์หรือเหตุการณ์ที่กระทบวิถีชีวิตของคน

3. ความคิด ความคิดที่อยู่ในบทละครนั้นคือ ข้อเสนอที่ผู้เขียนพิสูจน์ได้ว่าเป็นจริงจากเรื่องราวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในละคร กล่าวคือ หลังจากที่ได้ชมละครเรื่องนั้นๆ ไปแล้วผู้ชมจะได้รับแง่คิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารต่อผู้ชม

ความคิดที่อยู่เบื้องหลังเรื่องราวในละครก็คือ จุดมุ่งหมายหรือความหมายของบทละครเรื่องนั้น ในปัจจุบันมักมีผู้นิยมใช้คำว่า แก่น ของเรื่อง ซึ่งหมายความว่า ละครเรื่องนี้พูดถึงอะไร และพูดถึงเรื่องนั้นว่าอย่างไร

ความคิดที่อยู่ในบทละครจะต้องมีความกลมกลืนเป็นโครงเรื่องและตัวละครอย่างที่จะแยกจากกันไม่ได้ วิธีการแสดงความคิดของผู้เขียนบทก็คือ แสดงผ่านเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในละคร ซึ่งจะต้องเป็นไปอย่างสมเหตุสมผลและมีความเหมาะสมทั้งในแง่ของโครงเรื่องและตัวละครหลักของการให้ความคิดที่ถูกต้องจะต้องเป็นการให้ความคิดอย่างแนบเนียน โดยที่ผู้ชมจะได้รับความคิดจากประสบการณ์ในการติดตามเรื่องราวในละคร ความคิดเบื้องหลังบทละครจะต้องเป็นสิ่งที่เหตุการณ์ในละครพิสูจน์ให้เราเห็นว่าเป็นความจริงจากการกระทำของตัวละครและจากผลที่ตัวละครได้รับจากการกระทำอันนั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับการวางเค้าโครงเรื่องที่ดี การสร้างตัวละครที่น่าสนใจและความลึกซึ้งที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังบทละครเรื่องนั้นๆ

4. การให้ภาษา หรือคำพูดของตัวละคร หมายถึงศิลปะของการถ่ายทอดเรื่องราวและความคิดของผู้ประพันธ์ที่แสดงออกมาทางคำพูดของตัวละครหรือบทสนทนา การเขียนบทเจรจาที่ดี ผู้เขียนจะต้องสามารถเขียนให้เหมาะสมกับประเภทของบทละคร ลักษณะนิสัยของผู้พูดและเหตุการณ์แต่ละตอนในละคร และยังคงต้องมีความกระฉับกระเฉงเพียงพอที่ผู้ชมฟังแล้วจะสามารถเข้าใจ และติดตามเรื่องราวได้โดยตลอดด้วย นอกจากนี้ บทเจรจาที่ด้นั้นควรจะต้องแสดงลักษณะนิสัย ความคิดอ่าน ความเห็น ความรู้สึก ตลอดจนอารมณ์ของผู้พูด มีความหมายภายใต้คำพูดที่นำไปสู่การแสดงออกของตัวละครในแง่ของการกระทำ ตลอดจนมีผลเกี่ยวเนื่องในการดำเนินเรื่องอีกด้วย

5. เพลง หมายถึง ศิลปะการถ่ายทอดเรื่องราวและความคิดของผู้ประพันธ์ออกมาทางบทเพลงที่ตัวละครขับร้อง แม้ว่าปัจจุบันบทละครจะมีได้มีเพลงทุกเรื่อง เราก็สามารถใช้บทเพลงให้เป็นส่วนหนึ่งของบทละครได้ และบทเพลงในละครเรื่องนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่นๆ อย่างชนิดที่จะไม่สามารถตัดทิ้งได้เลยโดยไม่กระทบกระเทือนค่าของบทละครนั้นๆ

7. ภาพ เนื่องจากบทละครไม่ได้เขียนขึ้นมาสำหรับการอ่าน แต่เป็นการเขียนขึ้นเพื่อนำมาแสดง ความคิดเด่นของบทละครจึงมิได้อยู่ที่คำพูดของตัวละครที่พิมพ์ไว้บนหน้ากระดาษเพียงอย่างเดียว สิ่งอื่นๆ เช่น บทบาทของตัวละครที่จะสามารถนำมาแสดงให้เห็นได้ด้วยใบหน้า ท่าทาง และจังหวะการเคลื่อนไหวที่แนบเนียน จะช่วยเพิ่มพูนรสชาติให้แก่ละครเรื่องนั้นๆ ได้เป็นอย่างมาก บทละครที่ดีเด่นมักจะเต็มไปด้วยจุดต่างๆ ที่นักแสดง ผู้กำกับการแสดง ผู้ออกแบบ และสร้างสรรค์ทางด้านต่างๆ จะสามารถนำมาตีแผ่ความหมายและการแสดงออกในแง่ของภาพที่ปรากฏสู่สายตาผู้ชม ได้อย่างมีประสิทธิภาพให้ติดตาม

สำหรับเนื้อหาของละครโทรทัศน์ คุณภาพของเนื้อหาเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ละครโทรทัศน์นั้นมีคุณภาพและมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น Nossiter (อ้างถึงใน คันธिया วงศ์จันทา, 2541 : 23) ได้สรุปว่า คุณภาพของเนื้อหาพิจารณาจากปัจจัย 3 ประการ คือ

1. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ในการประเมินค่าของเนื้อหานั้น กล่าวคือ ผู้ผลิตต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนในเรื่องหรือในประเด็นที่ทำอยู่ รวมทั้งในเรื่องของลักษณะนิสัยตัวละครและชัดเจนในสิ่งที่ต้องการจะให้ผู้ชมติดตาม
2. คุณภาพในเรื่องของความแปลกใหม่ คือ การใช้กับสื่อใหม่ๆ สร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่หรือขยายโลกทัศน์ของผู้ชมให้กว้างขึ้น

3. คุณภาพในเรื่องของความเหมาะสมกับสถานการณ์ พิจารณาจากความสัมพันธ์ของเนื้อหาต่อเหตุการณ์ร่วมสมัย ที่ทำให้คนคิดถึงประเด็นปัญหาที่อยู่รอบๆ ตัว ซึ่งทำได้โดยการนำเสนอความหมายที่มากขึ้น กล่าวคือ ผู้ผลิตเลือกเรื่องราวที่ร่วมสมัยโดยนำเสนอแบบอ้อมๆ ที่ทำให้คนดูไม่รู้สึกลัวถูกสอน

J.S.R.Goodlad (อ้างถึงใน คันธिया วงศ์จันทา, 2541 : 23) ได้แบ่งประเภทของละครที่นำเสนอต่อผู้ชม โดยวิเคราะห์จากแก่นเรื่องของละคร (The analysis of theme) ออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. Love Theme ละครที่มีแนวเรื่องเกี่ยวกับความรัก เนื้อเรื่องจะเป็นเรื่องของความรัก ไม่ว่าจะเป็นความรักระหว่างหนุ่ม-สาว, สามี-ภรรยา โดยจะเป็นเรื่องราวของการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ความสัมพันธ์ของความรักเกิดขึ้นได้อย่างไร มีอุปสรรคอย่างไรและจบลงอย่างไร และแนวเรื่องความรักนี้จะรวมถึงความรักในครอบครัวด้วย

2. Morality Theme ละครที่มีแนวเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา เนื้อเรื่องจะเกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากหลักศีลธรรมของสังคม ละครจะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการทำความดีว่าเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นสิ่งที่สังคมปรารถนา หรือแสดงให้เห็นถึงการที่บุคคลเลือกที่จะกระทำระหว่างความดีกับความชั่วและผลที่จะได้รับจากการทำดีและทำชั่วนี้

3. Idealism Theme ละครที่มีแนวเรื่องประเภทนี้จะแสดงให้เห็นถึงบุคคลที่มีความพยายามที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ให้บรรลุผลในสิ่งที่ตนปรารถนา บุคคลประเภทนี้อาจจะเป็นนักปฏิวัติ ผู้ที่มีอุดมการณ์ชาตินิยม เสรีนิยม เป็นนักบวชหรือเป็นศิลปินก็ได้ ซึ่งมีความคิดที่แตกต่างไปจากบุคคลทั่วไปในสังคม อาจจะรุนแรงกว่าหรืออาจจะเป็นการต่อต้านกับสิ่งที่สังคมเป็นอยู่

4. Power Theme เป็นแนวเรื่องเกี่ยวกับอำนาจ เป็นเรื่องของความขัดแย้งระหว่างบุคคล 2 คน หรือ 2 กลุ่ม ที่มีความต้องการในสิ่งเดียวกัน เช่น ตำแหน่งหน้าที่ การมีอำนาจในการควบคุมสถานการณ์ ความขัดแย้งส่วนบุคคล ความขัดแย้งระหว่างชนชั้น รวมถึงการแสวงหาอำนาจด้วยการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ

5. Career Theme เนื้อเรื่องจะแสดงให้เห็นถึงความพยายามของบุคคลที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จโดยมีเป้าหมายหลักคือ เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จส่วนตัว ไม่ใช่ความสำเร็จเพื่อสถาบันหรือประเทศชาติ โดยจะต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

6. Outcast Theme เนื้อเรื่องจะเป็นเรื่องของคนที่ดำเนินชีวิตในสังคมที่แตกต่างจากคนทั่วไปเนื่องจากสาเหตุต่างๆ ได้แก่ สาเหตุทางร่างกาย เช่น คนพิการ รูปร่างหน้าตาที่น่าเกลียด

หรือเนื่องมาจากสาเหตุทางสังคม เช่น นักโทษ โสเภณี เด็กกำพร้า โดยเนื้อเรื่องจะแสดงให้เห็นถึงการใช้ชีวิตของบุคคลเหล่านี้ในสังคม ปฏิบัติการที่เขาแสดงออกต่อสังคมและสิ่งที่สังคมปฏิบัติต่อเขา

สำหรับละครซีรีส์เกาหลีที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ทั้ง 4 เรื่อง เป็นละครโทรทัศน์ยอดนิยมนที่มีผู้ชมสูง พบว่าส่วนใหญ่มีเนื้อหาเป็นแบบ Love Theme คือ มีแนวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรักระหว่างหนุ่มสาว รวมทั้ง ความรักของครอบครัวระหว่างพ่อ แม่ ลูก ซึ่งละครโทรทัศน์ในขณะนี้ มักจะมีเนื้อหาในลักษณะนี้

2.5 แนวคิดเรื่องละครเกาหลี

ในอดีตที่ผ่านมา วงการภาพยนตร์ประเทศเกาหลี ไม่ได้เติบโต และพัฒนาเหมือนเช่นทุกวันนี้ แต่เมื่อรัฐบาลเกาหลีมีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์อย่างจริงจัง ให้ความสำคัญและสนับสนุนบรรดาผู้กำกับ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ยกเลิกการเซ็นเซอร์ เพื่อให้ผู้สร้างหนังมีเสรีภาพในการผลิตผลงานคุณภาพอย่างเต็มที่ สิ่งเหล่านี้เลยทำให้วงการภาพยนตร์เกาหลีตื่นตัวขึ้น ประกอบกับความอ่อนแอของละครโทรทัศน์ญี่ปุ่น และการเดินทางตันของฮอลลีวูด ซึ่งเห็นได้ชัดจากการที่มีผู้กำกับฯ หลายคนเข้ามาซื้อบทภาพยนตร์จากเอเชียไปผลิตภาพยนตร์ ถือเป็นอีกเหตุหนึ่งที่ทำให้เกาหลีสามารถขึ้นมาขึ้นเทียบเคียงมหาอำนาจทางวัฒนธรรมทั้ง 2 ประเทศได้ไม่ยาก (การ์ตูนญี่ปุ่น – นำเน่าเกาหลี กับวิถีคนไทย, 2548)

สาเหตุที่เกาหลีหันมารุกทางวัฒนธรรมอย่างหนักในช่วงหลังนี้ น่าจะเนื่องจากเกาหลีมองว่าถ้าประเทศตนเป็นที่รู้จักของประเทศอื่น ๆ แล้ว จะได้ผลพลอยได้หลายประการ เพราะเมื่อรู้จักแล้ว จะทำให้คนรู้จักสินค้าที่ส่งออกไปจากเกาหลีมากขึ้น รวมทั้งไปท่องเที่ยวยังเกาหลีมากขึ้น แล้วยุทธศาสตร์ดังกล่าว ก็ถูกกำหนดขึ้นท่ามกลางภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ในตอนปลายทศวรรษที่ 2530 โดยรัฐบาลเกาหลีได้ทำการส่งเสริมให้เร่งขยายอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม (cultural industry) ให้มีความแข็งแกร่ง ในสมัยรัฐบาล "คิม แด จุง" ก็ประกาศนโยบายเสริมสร้างวัฒนธรรมพื้นฐานปี 2544

รัฐบาลเกาหลีได้วิจัย สิ่งที่เราเรียกว่า 'ฮัลลิล' หรือวัฒนธรรมสมัยใหม่อย่างเป็นระบบ โดยมีการตั้งกรมวัฒนธรรมร่วมสมัย สังกัดกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว โดยจุดประสงค์เริ่มต้นคือสร้างวัฒนธรรมสมัยใหม่ให้กับวัยรุ่นเกาหลี เพื่อคานอำนาจกับการครอบงำของวัฒนธรรมตะวันตก ที่เต็มไปด้วยเรื่องเซ็กซี่ และความรุนแรง และที่สำคัญ คือ เพื่อต่อต้านญี่ปุ่น ชาดิกเกาหลี

เรียกว่า 'ผู้ปกครองทรราชย์' โดยรัฐบาลเกาหลีได้สั่งห้ามนำเข้าสู่ทางวัฒนธรรมทุกชนิดจากญี่ปุ่นอย่างยาวนาน จนเพิ่งมีการยกเลิกเมื่อเดือนมกราคมปี 2547 (นันทขว้าง สิริสุนทร, 2548)

เจตนารมณ์ของรัฐบาล ได้รับการตอบรับอย่างดีจากประชาชนเกาหลี โดยงานวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมเกาหลี มักแบ่งชาวเกาหลีในรุ่นต่างๆ ออกเป็น 6 กลุ่ม (นันทขว้าง สิริสุนทร, 2548) คือ

กลุ่มแรก คือ ชาวเกาหลีที่ใช้ชีวิตอยู่ในยุคอาณานิคมญี่ปุ่น (ค.ศ. 1900 -1920) คนกลุ่มนี้ถือเป็นรากฐานของวัฒนธรรมเกาหลีดั้งเดิม แต่เนื่องจากคนรุ่นนี้ได้เสียชีวิตไปเกือบหมดแล้ว อิทธิพลต่อวัฒนธรรมสมัยใหม่จึงมีไม่มากนัก

กลุ่มที่สอง คือ ชาวเกาหลีรุ่นสงคราม (ค.ศ. 1921-1933) คนรุ่นนี้เติบโตและได้รับการศึกษาตามที่ญี่ปุ่นจัดให้ และมีบทบาทร่วมสงครามเกาหลี ทำให้มีความรู้สึกต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างแรงกล้า คนรุ่นนี้ผ่านประสบการณ์ทั้งดีและร้ายมาอย่างโชกโชน ทั้งช่วยชนะในการขับไล่ญี่ปุ่น จนถึงความแร้นแค้นของเศรษฐกิจเกาหลีหลังสงคราม อย่างไรก็ตาม ชาวเกาหลีรุ่นสงครามนี้ ก็ยังห่างไกลจากวัฒนธรรมสมัยใหม่อยู่มาก

กลุ่มที่สาม คือ ชาวเกาหลีรุ่นประชาธิปไตย (ค.ศ. 1934-1953) ชาวเกาหลีรุ่นนี้เติบโตในช่วงที่สหรัฐอเมริกาปกครองเกาหลี จึงได้สัมผัสทั้งดนตรีของเอลวิส เพลสลีย์ และภาพยนตร์จากฮอลลีวู้ด พวกเขาารู้สึกว่า เกาหลีนั้นอ่อนแอเหลือเกิน ซึ่งปมด้อยนี้เองที่เป็นแรงขับเคลื่อนให้พวกเขาพร้อมกันสร้างมหัศจรรย์ทางเศรษฐกิจ ภายใต้อุปถัมภ์ "เกาหลีทำได้" เพื่อผลักดันให้เกาหลี ก้าวจากตำแหน่งชายขอบของโลก เข้าสู่ศูนย์กลาง ซึ่งแคมเปญ "เกาหลีทำได้" นี้มีบทบาทอย่างมากในการสร้างความภูมิใจในชาติเกาหลี และเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างวัฒนธรรมเกาหลีให้โดดเด่นบนเวทีโลก

กลุ่มที่สี่ คือ รุ่นหลังสงครามโลก หรือ เบบี้บูมเมอร์ (ค.ศ. 1954-1971) ชาวเกาหลีรุ่นนี้มีโอกาสเห็นการสร้างประชาธิปไตยในเกาหลี หลังได้รับการปกครองคืนจากสหรัฐอเมริกา คนรุ่นนี้คือผู้กำหนดทิศทางเศรษฐกิจและการเมือง ผู้กำกับภาพยนตร์ นักดนตรี และศิลปินซึ่งเป็นแกนนำสร้างกระแสเกาหลีทุกวันนี้ ล้วนแต่มีชีวิตอยู่ในรุ่นนี้ อย่างไรก็ตามผลงานของคนรุ่นนี้ก็ยังคงมีกลิ่นอายของวัฒนธรรมอเมริกัน และญี่ปุ่นอยู่มาก

ชาวเกาหลี 2 รุ่น สดุดีที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมเกาหลีสมัยใหม่มากที่สุด ได้แก่ ชาวเกาหลีในช่วง ค.ศ. 1972-1981 ซึ่งเรียกว่า รุ่นแห่งความเจ็บ และคนรุ่นใหม่ของเกาหลี ตั้งแต่ ค.ศ. 1982 เป็นต้นมา ที่เรียกว่า รุ่นเน็ตเวิร์ค ชาวเกาหลีรุ่นแห่งความเจ็บ คือผู้ริเริ่มวัฒนธรรมป๊อปของเกาหลี พวกเขาเติบโตขึ้นมาในยุควัตถุนิยม ไม่มีความสนใจในการเมืองมากนัก และใช้เวลาหมกมุ่นอยู่กับเกมคอมพิวเตอร์ และการ์ตูน

การก่อสร้างวัฒนธรรมของชาวเกาหลีรุ่นแห่งความเจ็บ ถูกสานต่อโดยเด็กเกาหลีรุ่นเน็ตเวิร์ค ที่ใช้ชีวิตออนไลน์เกือบตลอดเวลา เด็กเกาหลีรุ่นใหม่ถือเป็นเจ้าของวัฒนธรรมป๊อปตัวจริง พวกเขาฟังเพลงที่ผลิตในเกาหลี ใช้ภาษาเกาหลีเล่นอินเทอร์เน็ต เด็กเกาหลีรุ่นเน็ตเวิร์คบริโภควัฒนธรรมป๊อปเกาหลีด้วยความคุ้นเคยและภูมิใจ พวกเขาไม่รู้สึกราววัฒนธรรมเกาหลีคือยกว่าใคร และไม่มีแรงผลักดันที่จะสร้างวัฒนธรรมเกาหลีให้เป็นศูนย์กลางโลก เหมือนคนรุ่นเก่า

ภาพยนตร์เกาหลีเรื่องแรก ที่ทำให้ชาวเอเชียรู้จักเกาหลีในวงกว้าง คือ เรื่อง Shiri แต่ที่ฮิตสุดๆ น่าจะเป็นเรื่อง II Mare และ My Sassy girl ส่วนละครต้องยกให้ Autumn in My Heart หลังจากนั้นหนังและละครเกาหลีแนวโรแมนติกจากเกาหลีแทบทุกเรื่อง ก็ได้รับความนิยมไม่น้อย

อย่างไรก็ตามมีคนตั้งข้อสังเกตว่า แม้ในแง่ของแนวเรื่องที่จับต้องได้ หน้าตา และความสามารถของ นักแสดงเกาหลี ที่ดูจะเหนือกว่า และเป็นของใหม่สำหรับคนไทย แต่ที่ละครซีรีส์หรือภาพยนตร์เกาหลี สามารถเข้าไปมีอิทธิพลในแถบเอเชียได้อย่างรวดเร็ว เป็นเพราะความคล้ายคลึงกันทางด้านทัศนคติ ความเชื่อ และวัฒนธรรมต่าง ๆ น่าจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่งด้วย (การ์ตูนญี่ปุ่น – นำเน่าเกาหลี กับวิถีคนไทย, 2548)

ยกตัวอย่างเช่น แดจังกึม แม้จะเป็นเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ ของเกาหลี แต่ถ้าพิจารณาให้ลึก ๆ จุดที่นำเสนอก็ไม่ต่างกันเท่าไรกับของไทย แสดงให้เห็นในเรื่องของ คุณธรรม ความกตัญญู ความรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ ความซื่อสัตย์ หรือการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ประกอบกับความสามารถของผู้กำกับเกาหลี ที่สอดแทรกเรื่องราวเหล่านี้ เข้าไปในวัฒนธรรมประเพณีของเกาหลีได้อย่างลงตัว และไม่ขัดเขิน ความคล้ายคลึงกันดังกล่าว ประกอบกับเนื้อหาที่ดี จึงเป็นผลทำให้คนดูสามารถเข้าใจ และซึมซับได้ง่าย แม้จะเป็นคนละประเทศ แต่กลับดูไม่ไกลจากตัวจนเกินไป

นอกจากนั้น ปัจจัยที่มีผลอย่างปฏิเสธไม่ได้อีกอย่างหนึ่ง ก็คือ เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต เนื่องจากปัจจุบันมีผู้ชมจำนวนหนึ่ง สามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับ ละคร และส่วนต่าง ๆ ของละคร อาทิ รูป ประวัติศาตร์ เนื้อเรื่องย่อ เพลง หรืออื่น ๆ ของต่างประเทศได้ไม่ยาก ความนิยมละคร หรือ ภาพยนตร์ ต่างประเทศจึงเกิดขึ้นได้ง่าย ๆ

นอกจากนโยบายสนับสนุนต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว อีกสาเหตุหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการด้าน อุตสาหกรรมบันเทิงอย่างต่อเนื่อง ก็คือ การจับมือกันระหว่างธุรกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ธุรกิจท่องเที่ยว กับธุรกิจภาพยนตร์ แม้ประเทศเกาหลีจะไม่เคยขึ้นชื่อ เรื่องความสวยงามของภูมิประเทศ หรือสถานที่ท่องเที่ยว เท่ากับประเทศอื่น ๆ ในแถบเอเชียมาก่อน (รวมทั้งประเทศไทย) แต่จากการพยายามแทรกวิถีทัศน์ และสถานที่ในประเทศเกาหลีไว้ในฉากสำคัญ ๆ หรือฉากอันน่าประทับใจในละครและภาพยนตร์ ได้ส่งผลต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศเกาหลีอย่างคาดไม่ถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ภาพยนตร์หรือซีรีส์เรื่องนั้น ๆ ประสบความสำเร็จ เพราะเมื่อคนดูได้เห็นวิถีทัศน์ผ่านแผ่นฟิล์ม ก็จะเกิดความรู้สึกอยากมาสัมผัสบรรยากาศเหล่านั้นด้วยตัวเองบ้าง

รัฐบาลเกาหลีได้พยายามส่งเสริมการท่องเที่ยว และบริษัททัวร์ในเอเชียหรือทวีปอื่น ๆ ที่มีการส่งออกภาพยนตร์หรือซีรีส์เกาหลีไปถึง ทัวร์รูปแบบใหม่นี้เรียกกันว่า "Drama Tour" เป็นทัวร์ประเภทที่พาเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ ที่อยู่ในฉากรักของ "พระเอก-นางเอก" ในละคร ว่ากันว่า ปี 2004 ที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นทำรายได้เข้าประเทศเกาหลีสูงถึง 200,000 ล้านบาท และนั่นก็คือ ลักษณะของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ของธุรกิจการท่องเที่ยว และภาพยนตร์ อย่างตั้งใจ และลงตัวยิ่ง

ที่กล่าวมานั้น ยังไม่นับรวม ความสำเร็จจากการส่งออกวัฒนธรรมเกาหลีในด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาษา อาหาร (กิมจิ, มาม่า, สาหร่าย) เกมออนไลน์ กระเป๋า ลองเท้า โทรศัพท์มือถือ (ซัมซุง) โน้ตบุ๊ก ที่กำลังเข้ามาตีตลาดวัยรุ่นไทยจนกระเจิดกระเจิง ว่ากันว่ากลุ่มวัยรุ่น K-POP (นิยมวัฒนธรรมป๊อปของเกาหลี) แบบฮาร์คอร์ ไม่เพียงบริโภคสื่อบันเทิงเท่านั้น แต่เวลาจะเลือกซื้อสินค้า ก็มักเลือกแบรนด์เกาหลีด้วย

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้เพื่อประกอบการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของ ปัจจัยที่ส่งผลให้วัยรุ่นนิยมเลือกรับชมละครเกาหลี

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฉัตรชัย จันทร์ศรี (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการถ่ายทอดวัฒนธรรมอเมริกันของภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด” เพื่อศึกษาการนำเสนอเนื้อหาเชิงวัฒนธรรมอเมริกัน และลักษณะการแสดงออกทางวัฒนธรรมอเมริกันของภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด โดยเน้นประเด็นเกี่ยวกับแก่นความคิดของภาพยนตร์ ลักษณะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละคร และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม และอุดมการณ์

ผลการศึกษาพบว่า แก่นความคิดของภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดมีลักษณะเป็นสากล โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์ และสิ่งรอบตัว จึงทำให้เนื้อหาต่างๆ ของภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดเป็นเรื่องที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และมีส่วนทำให้ภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย

ลักษณะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละครในภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด มีการแสดงออกถึงสภาพของสังคมที่มีความเจริญทางด้านวัตถุอย่างสูง โดยภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดหลายเรื่องเน้นความสำคัญของสถาบันครอบครัวเป็นพิเศษ ตัวละครส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตตามแนวทางของความฝันแบบอเมริกัน (American Dream) และตัวละครเหล่านี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรม เพื่อให้เกิดความถูกต้องชอบธรรมแก่ตนเองและสังคม

ในส่วนของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม และอุดมการณ์ พบว่า ค่านิยมที่พบมากที่สุดได้แก่ ค่านิยมเกี่ยวกับครอบครัว ค่านิยมเกี่ยวกับมิตรภาพ ค่านิยมเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ค่านิยมเกี่ยวกับความกล้าหาญ ค่านิยมเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้อื่น ฯลฯ ส่วนอุดมการณ์ที่พบได้แก่ อุดมการณ์มนุษยนิยม อุดมการณ์การย้อนกลับสู่สามัญ อุดมการณ์ปัจเจกชนนิยม อุดมการณ์ชาตินิยม อุดมการณ์ทุนนิยม และอุดมการณ์อเมริกันนิยม โดยภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดนั้นถือเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่มีการผลิตวัฒนธรรม และผลิตซ้ำวัฒนธรรมเหล่านี้ เพื่อให้เกิดการสืบต่อวัฒนธรรมอเมริกันต่อไป

ศิษยา งามสุข (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมและความคิดเห็นที่มีต่อภาพยนตร์ไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูภาพยนตร์ของ

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับภาพยนตร์ไทย

ผลการศึกษาพบว่า ช่วงเวลาที่เลือกดูภาพยนตร์ไทยและลักษณะการเข้าไปดูภาพยนตร์ไทยที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพยนตร์ไทยในแง่บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน พฤติกรรมการดูภาพยนตร์ไทยอันประกอบด้วยช่วงเวลาที่เลือกดูภาพยนตร์ไทยที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพยนตร์ไทยในแง่ผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษาแตกต่างกัน และจากการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อภาพยนตร์ไทยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพยนตร์ไทยในแง่องค์ประกอบภาพยนตร์และในแง่บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในระดับที่ดี ส่วนในแง่ของผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

เสริมสุข วงศ์วิวัฒน์ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการครอบงำทางวัฒนธรรมอเมริกันในภาพยนตร์ฮอลลีวูด เพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อเนื้อหาและการครอบงำวัฒนธรรมอเมริกันในภาพยนตร์ฮอลลีวูด เพื่อผลการศึกษาจะได้เรียนรู้วิเคราะห์วัฒนธรรมอเมริกันและเทคนิควิธีการถ่ายทอดวัฒนธรรมและครอบงำวัฒนธรรมไปทั่วโลก โดยศึกษาวิจัยแบบสำรวจ

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในทางลบต่อการครอบงำวัฒนธรรมอเมริกันไปทั่วโลก ด้วยมีความพึงพอใจและเห็นด้วยกับวัฒนธรรมอเมริกันที่เผยแพร่ในประเทศไทยอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยน้อย ส่วนความคิดเห็นต่อประเด็นภาพยนตร์ฮอลลีวูดเป็นสื่อมวลชนที่มีประสิทธิภาพได้รับความนิยมนจากผู้ชม เป็นการส่งเสริมการครอบงำทางวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในทางบวกอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยน้อย และสุดท้ายความคิดเห็นกระแสโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดการครอบงำทางวัฒนธรรมจากตะวันตกสู่ประเทศไทย

ทางด้านความคิดเห็นต่อภาพยนตร์ฮอลลีวูด พบว่า นักศึกษาให้การยอมรับต่อวัฒนธรรมอเมริกันในภาพยนตร์ฮอลลีวูดจะเห็นด้วยมากกว่า ภาพยนตร์ฮอลลีวูดมีความเหมาะสมในแง่เนื้อหาการนำเสนอภาพยนตร์ฮอลลีวูดเป็นสิ่งปกติในสังคมไทยและเห็นความหมายความสำคัญและมีประโยชน์ต่อนักศึกษา แต่ส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับการครอบงำทางวัฒนธรรมอเมริกันที่เขาชนรุ่นหลังมักรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติด้านต่างๆ แล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงประเพณีวัฒนธรรมไทยไปเลียนแบบต่างชาติไม่สมควรอย่างยิ่ง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านละครโทรทัศน์” ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาโดยวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นจำนวน 400 คน นำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับวัฒนธรรมเกาหลีจากละครเกาหลีทางโทรทัศน์
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของวัยรุ่นที่มีต่อละครเกาหลีและการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์
- ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นเลือกรับชมละครเกาหลี
- ตอนที่ 5 ความคิดเห็นที่มีต่อละครเกาหลี

ละครเกาหลีที่รับชม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามละครเกาหลีที่เคยชม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(n=400)

ละครเกาหลี	จำนวน	ร้อยละ
สะอูดรักที่ปักใจ	216	54.1
เจ้าหญิงวุ่นวาย เจ้าชายเย็นชา	205	51.4
ฝันรักปารีส	170	42.6
บอร์ดีการ์ตมาดหลุดโลก	151	37.8
เพลงรักในสายลมหนาว	141	35.3
คุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย	131	32.8
รักนี้ชั่วนิรันดร์	130	32.6
รักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวกับหัวใจ	129	32.3
ฉันนี่แหละ คิมชันซุง	121	30.3
สูตรรักนักป룽รส	118	29.6

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ละครเกาหลีที่เคยชม พบว่า กลุ่มตัวอย่างดูละครเรื่อง สะอูดรักที่ปักใจมากที่สุด จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 รองลงมาเรื่องเจ้าหญิงวุ่นวาย เจ้าชายเย็นชา จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 ฝันรักปารีส จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.6 บอร์ดีการ์ตมาดหลุดโลก จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 เพลงรักในสายลมหนาว จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 คุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 รักนี้ชั่วนิรันดร์ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 รักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวกับหัวใจ จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 ฉันนี่แหละ คิมชันซุง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 และสูตรรักนักป룽รส จำนวน 118 คน คิดเป็น ร้อยละ 29.6

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ โดยนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	79	19.7
	หญิง	321	80.3
รวม		400	100.0

จากตารางที่ 4.2 แสดงลักษณะทั่วไปทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 19.7 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80.3

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์		จำนวน	ร้อยละ
อายุ	12-14 ปี	16	4.0
	15- 17 ปี	64	16.0
	18-20 ปี	320	80.0
	รวม	400	100.0

โดยส่วนใหญ่มีอายุ 18-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมา อายุ 15-17 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.0 และอายุ 12-14 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.0

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์		จำนวน	ร้อยละ
การศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	23	5.8
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	54	13.4
	ปวช./ปวส.	64	16.0
	อุดมศึกษา	259	64.8
	รวม	400	100.0

ในด้านการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 64.8 รองลงมา ปวช./ปวส. คิดเป็นร้อยละ 16.0 และมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 5.8

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์		จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน	ต่ำกว่า 5,000 บาท	162	40.4
	5,001 - 7,000 บาท	205	51.3
	7,001 - 9,000 บาท	24	6.0
	9,001 บาท ขึ้นไป	9	2.3
	รวม	400	100

สำหรับรายได้ ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมา ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.5 และน้อยที่สุด 9,001บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.3

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับวัฒนธรรมเกาหลีจากละครเกาหลีทางโทรทัศน์

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลาที่ชมละครเกาหลี

ช่วงเวลาที่ชมละครเกาหลี	จำนวน	ร้อยละ
09.00 – 11.00 น.	166	41.5
13.05 – 14.00 น.	170	42.5
23.05 – 24.00 น.	64	16.0
รวม	400	100.0

จากข้อมูลในตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างดูละครเกาหลีในช่วงเวลา 13.05-14.00 น. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมา ช่วงเวลา 09.00-11.00 น. คิดเป็นร้อยละ 41.5 และน้อยที่สุด ช่วงเวลา 23.05-24.00 น. คิดเป็นร้อยละ 16.0

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการชมละครเกาหลี

ความถี่ในการชมละครเกาหลี	จำนวน	ร้อยละ
เดือนละ 1 – 3 ครั้ง	122	30.4
เดือนละ 4 – 6 ครั้ง	176	44.0
เดือนละ 7 – 9 ครั้ง	72	18.0
เดือนละ 10 - 12 ครั้ง	27	6.8
เดือนละ 13 - 15 ครั้ง	3	0.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างชมละครเกาหลีเดือนละ 4-6 ครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมา เดือนละ 1-3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.5 และน้อยที่สุด เดือนละ 13-15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่ชมละครเกาหลี

ระยะเวลาที่ชมละครเกาหลี	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 6 เดือน	150	37.5
6 เดือน – 1 ปี	183	45.7
2 - 3 ปี	51	12.8
4 – 5 ปี	14	3.5
มากกว่า 5 ปี	2	0.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างชมละครเกาหลีเป็นระยะเวลานาน 6 เดือน – 1 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมา น้อยกว่า 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 37.5 และน้อยที่สุด มากกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานีโทรทัศน์ที่ชมละครเกาหลี

สถานีโทรทัศน์ที่ชมละครเกาหลี	จำนวน	ร้อยละ
ช่อง 3	156	39.0
ช่อง 5	108	27.0
ช่อง 7	99	24.7
ช่อง 9 โมเดิร์นไนน์ทีวี	19	4.8
ช่องไอทีวี	18	4.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมา สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 คิดเป็นร้อยละ 27.0 และน้อยที่สุด ช่อง ไอทีวี คิดเป็นร้อยละ 4.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามละครเกาหลีที่นิยมรับชมมากที่สุด

ละครเกาหลีที่นิยมรับชมมากที่สุด	จำนวน	ร้อยละ
แนวตลกขบขัน	208	52.0
แนวโรแมนติก	121	30.2
แนวชีวิต	58	14.5
แนวสยองขวัญ	2	0.5
แนวสืบสวนสอบสวน	10	2.5
แนวสงคราม	1	0.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างชมละครเกาหลีประเภทแนวตลกขบขันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.0 รองลงมา แนวโรแมนติก คิดเป็นร้อยละ 30.2 และน้อยที่สุดแนวสงคราม คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับละครเกาหลี

สื่อที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับละครเกาหลี	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	331	82.7
หนังสือพิมพ์	36	9.0
นิตยสาร	26	6.5
บุคคลอื่นแนะนำ	7	1.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างรับข้อมูลเกี่ยวกับละครเกาหลีจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.7 รองลงมา หนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 9.0 และน้อยที่สุดคือช่องบุคคลอื่นแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อละครเกาหลีทั่วไปและเฉพาะเรื่อง

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลี

องค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลี	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. เนื้อเรื่อง	4.25	.630	ดี
2. การดำเนินเรื่อง	4.18	.756	ดี
3. ดารานำแสดง	4.04	.891	ดี
4. บทบาทการแสดง	3.88	.843	ดี
5. ฉาก	4.01	.812	ดี
6. เครื่องแต่งกาย	4.22	.797	ดี
7. ดนตรีและเพลงประกอบฉาก	4.15	.804	ดี
8. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก	4.09	.730	ดี
รวม	4.10	.459	ดี

จากข้อมูลในตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีทั่วไปอยู่ในระดับดีทุกข้อ ได้แก่ เนื้อเรื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25, เครื่องแต่งกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22, การดำเนินเรื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18, ดนตรีและเพลงประกอบฉาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15, อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09, ดารานำแสดง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04, ฉาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 และบทบาทการแสดง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลีเรื่องคุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย

องค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลีเรื่องคุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. เนื้อเรื่อง	4.51	1.428	ดีมาก
2. การดำเนินเรื่อง	4.38	1.478	ดี
3. ดารานำแสดง	4.50	1.562	ดีมาก
4. บทบาทการแสดง	4.34	1.546	ดี
5. ฉาก	4.39	1.563	ดี
6. เครื่องแต่งกาย	4.49	1.510	ดี
7. ดนตรีและเพลงประกอบฉาก	4.54	1.495	ดีมาก
8. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก	4.53	1.553	ดีมาก
รวม	4.45	1.380	ดี

จากข้อมูลในตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องคุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อยโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องคุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก 4 ข้อ ได้แก่ ดนตรีและเพลงประกอบฉาก อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก เนื้อเรื่องและดารานำแสดง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54, 4.53, 4.51 และ 4.50 ตามลำดับและข้อที่เหลือมีความคิดเห็นระดับดี 4 ข้อ ได้แก่ เครื่องแต่งกาย ฉาก การดำเนินเรื่อง และบทบาทการแสดง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49, 4.39, 4.38 และ 4.34 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ องค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลีเรื่องสะอูดรักที่ปักใจ

องค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลีเรื่องสะอูดรักที่ปักใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. เนื้อเรื่อง	4.72	1.579	ดีมาก
2. การดำเนินเรื่อง	4.65	1.612	ดีมาก
3. ดารานำแสดง	4.71	1.700	ดีมาก
4. บทบาทการแสดง	4.53	1.718	ดีมาก
5. ฉาก	4.47	1.754	ดี
6. เครื่องแต่งกาย	4.62	1.681	ดีมาก
7. ดนตรีและเพลงประกอบฉาก	4.62	1.713	ดีมาก
8. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก	4.58	1.689	ดีมาก
รวม	4.61	1.568	ดีมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องสะอูดรักที่ปักใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องสะอูดรักที่ปักใจ อยู่ในระดับดีมาก 7 ข้อ ได้แก่ เนื้อเรื่อง ดารานำแสดง การดำเนินเรื่อง เครื่องแต่งกาย ดนตรีและเพลงประกอบฉาก อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉากและบทบาทการแสดง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72,4.71,4.65,4.62,4.62,4.58,4.53 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นในระดับดี ได้แก่ ฉาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ
องค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลีเรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจ

องค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลีเรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. เนื้อเรื่อง	4.70	1.733	ดีมาก
2. การดำเนินเรื่อง	4.65	1.711	ดีมาก
3. ดารานำแสดง	4.85	1.766	ดีมาก
4. บทบาทการแสดง	4.64	1.778	ดีมาก
5. ฉาก	4.54	1.838	ดีมาก
6. เครื่องแต่งกาย	4.62	1.816	ดีมาก
7. ดนตรีและเพลงประกอบฉาก	4.68	1.793	ดีมาก
8. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก	4.70	1.756	ดีมาก
รวม	4.67	1.67	ดีมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจอยู่ในระดับดีที่สุดทุกข้อ ได้แก่ ดารานำแสดง เนื้อเรื่อง อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก ดนตรีและเพลงประกอบฉาก การดำเนินเรื่อง บทบาทการแสดง เครื่องแต่งกาย และฉาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85, 4.70, 4.70, 4.68, 4.65, 4.64, 4.62 และ 4.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลีเรื่องเพลงรักในสายลมหนาว

องค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเกาหลีเรื่องเพลงรักในสายลมหนาว	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. เนื้อเรื่อง	4.67	1.644	ดีมาก
2. การดำเนินเรื่อง	4.57	1.680	ดีมาก
3. ดารานำแสดง	4.66	1.798	ดีมาก
4. บทบาทการแสดง	4.48	1.771	ดี
5. ฉาก	4.49	1.760	ดี
6. เครื่องแต่งกาย	4.68	1.720	ดีมาก
7. ดนตรีและเพลงประกอบฉาก	4.60	1.734	ดีมาก
8. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก	4.55	1.722	ดีมาก
รวม	4.59	1.608	ดีมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องเพลงรักในสายลมหนาวโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องเพลงรักในสายลมหนาว อยู่ในระดับดีมาก 6 ข้อ ได้แก่ เครื่องแต่งกาย เนื้อเรื่อง ดารานำแสดง ดนตรีและเพลงประกอบฉาก การดำเนินเรื่อง และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68, 4.67, 4.66, 4.60, 4.57, 4.55 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นในระดับดี ได้แก่ ฉากและบทบาทการแสดง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 และ 4.48 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์

การถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การทำงาน	4.18	.956	ดี
2. การเรียน	4.09	.920	ดี
3. ความรัก	4.46	1.158	ดี
4. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	4.13	1.031	ดี
5. การรับประทานอาหาร	4.03	1.077	ดี
6. แฟชั่นการแต่งกาย	4.26	1.036	ดี
7. ทรงผม	4.29	1.024	ดี
8. ค่านิยมของคนเกาหลี	4.16	1.003	ดี
รวม	4.20	0.779	ดี

จากข้อมูลในตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์อยู่ในระดับดีทุกข้อ ได้แก่ ความรัก ทรงผม แฟชั่นการแต่งกาย การทำงาน ค่านิยมของคนเกาหลี ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การเรียน และการรับประทานอาหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46,4.29,4.26,4.18,4.16,4.13,4.09,4.03 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องคุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย

การถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องคุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การทำงาน	4.76	1.725	ดีมาก
2. การเรียน	4.59	1.805	ดีมาก
3. ความรัก	4.78	1.833	ดีมาก
4. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	4.64	1.823	ดีมาก
5. การรับประทานอาหาร	4.58	1.854	ดีมาก
6. แฟชั่นการแต่งกาย	4.64	1.843	ดีมาก
7. ทรงผม	4.68	1.810	ดีมาก
8. ค่านิยมของคนเกาหลี	4.68	1.816	ดีมาก
รวม	4.67	1.707	ดีมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องคุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อยโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องคุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อยอยู่ในระดับดีมากทุกข้อ ได้แก่ ความรัก การทำงาน ทรงผม ค่านิยมของคนเกาหลี แฟชั่นการแต่งกาย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การเรียน และการรับประทานอาหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 4.76 4.68 4.68 4.64 4.64 4.59 และ 4.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องสะอูครักที่ปักใจ

การถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องสะอูครักที่ปักใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การทำงาน	4.74	1.724	ดีมาก
2. การเรียน	4.67	1.748	ดีมาก
3. ความรัก	4.84	1.783	ดีมาก
4. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	4.60	1.824	ดีมาก
5. การรับประทานอาหาร	4.54	1.871	ดีมาก
6. แฟชั่นการแต่งกาย	4.75	1.803	ดีมาก
7. ทรงผม	4.80	1.766	ดีมาก
8. ค่านิยมของคนเกาหลี	4.70	1.789	ดีมาก
รวม	4.70	1.684	ดีมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องสะอูครักที่ปักใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องสะอูครักที่ปักใจอยู่ในระดับดีมากทุกข้อ ได้แก่ ความรัก ทรงผม แฟชั่นการแต่งกาย การทำงาน ค่านิยมของคนเกาหลี การเรียน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการรับประทานอาหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84,4.80,4.75,4.74,4.70,4.67,4.60,4.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจ

การถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การทำงาน	4.78	1.786	ดีมาก
2. การเรียน	4.69	1.801	ดีมาก
3. ความรัก	4.68	1.901	ดีมาก
4. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	4.55	1.882	ดีมาก
5. การรับประทานอาหาร	4.63	1.865	ดีมาก
6. แฟชั่นการแต่งกาย	4.78	1.853	ดีมาก
7. ทรงผม	4.72	1.865	ดีมาก
8. ค่านิยมของคนเกาหลี	4.51	1.905	ดีมาก
รวม	4.67	1.748	ดีมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจอยู่ในระดับดีมากทุกข้อ ได้แก่ แฟชั่นการแต่งกาย การทำงาน ทรงผม การเรียน ความรัก การรับประทานอาหาร ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และค่านิยมของคนเกาหลี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78,4.78,4.72,4.69,4.68,4.63,4.55,4.51 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องเพลงรักในสายลมหนาว

การถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องเพลงรักในสายลมหนาว	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การทำงาน	4.61	1.778	ดีมาก
2. การเรียน	4.68	1.765	ดีมาก
3. ความรัก	4.78	1.802	ดีมาก
4. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	4.54	1.840	ดีมาก
5. การรับประทานอาหาร	4.47	1.868	ดี
6. แฟชั่นการแต่งกาย	4.74	1.763	ดีมาก
7. ทรงผม	4.66	1.812	ดีมาก
8. ค่านิยมของคนเกาหลี	4.58	1.813	ดีมาก
รวม	4.63	1.691	ดีมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องเพลงรักในสายลมหนาวโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องเพลงรักในสายลมหนาวอยู่ในระดับดีมาก 7 ข้อ ได้แก่ ความรัก แฟชั่นการแต่งกาย การเรียน ทรงผม การทำงาน ค่านิยมของคนเกาหลี และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78, 4.74, 4.68, 4.66, 4.61, 4.58, 4.54 ตามลำดับ และข้อที่มีความคิดเห็นในระดับดี ได้แก่ การรับประทานอาหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นเลือกรับชมละครเกาหลี

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผู้ชักชวนให้เริ่มรับชมละครเกาหลี
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(n=400)

ผู้ชักชวนให้เริ่มรับชมละครเกาหลี	จำนวน	ร้อยละ
บุคคลในครอบครัว	10	2.5
ญาติพี่น้อง	31	7.8
เพื่อน	293	73.3
สื่อโฆษณาทางโทรทัศน์	87	21.8
สื่อโฆษณาทางสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	72	18.0
ดูด้วยตนเอง	113	28.3

จากข้อมูลในตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการชักชวนจากเพื่อนให้ชมละครเกาหลีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.3 รองลงมา ดูด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 28.3 และน้อยที่สุด บุคคลในครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 2.5

ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลที่เลือกชมละครเกาหลี
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(n=400)

เหตุผลที่เลือกชมละครเกาหลี	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อให้ทันเหตุการณ์ ทันสมัย	69	17.3
เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นและสนองความสนใจของตนเอง	160	40.0
เพื่อจะได้สนทนากับบุคคลอื่นๆ	105	26.3
สามารถแสดงออกร่วมกับผู้อื่น รู้สึกมีส่วนร่วมในเหตุการณ์	76	19.0
เพื่อความบันเทิงและเป็นการสันทนาการยามว่าง	129	32.3
เพื่อความซ้าซากจำเจที่พบเห็นในละครไทย	55	13.8

จากข้อมูลในตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกชมละครเกาหลีเพราะ เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นและสนองความสนใจของตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมา เพื่อความบันเทิงและเป็นการสันทนาการยามว่าง คิดเป็นร้อยละ 32.3 เพื่อจะได้สนทนากับบุคคลอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 26.3 สามารถแสดงออกร่วมกับผู้อื่น รู้สึกมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ คิดเป็นร้อยละ 19.0 เพื่อให้ทันเหตุการณ์ ทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 17.3 และน้อยที่สุด เบื่อความซ้าซากจำเจที่พบเห็นในละครไทย คิดเป็นร้อยละ 13.8

ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกได้รับจากละครเกาหลี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(n=400)

สิ่งได้รับจากการชมละครเกาหลี	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับข่าวสารและเรื่องราวต่างๆ ที่ไม่เคยรู้มาก่อน ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่	116	29.0
ตอบสนองความต้องการและความสนใจของตนเอง	166	41.5
ช่วยสร้างสายสัมพันธ์ภายในครอบครัว	66	16.5
ช่วยสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น	49	12.3
ได้รับความบันเทิง ความสุข และการพักผ่อนหย่อนใจ	148	37.0
ได้เห็นแง่คิดอื่นๆ ในการดำเนินชีวิต	38	9.5

จากข้อมูลในตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นว่า สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างได้รับจากการชมละครเกาหลีมากที่สุด ได้แก่ ตอบสนองความต้องการและความสนใจของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมา ได้รับความบันเทิง ความสุข และการพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 37.0 และน้อยที่สุด ได้เห็นแง่คิดอื่นๆ ในการดำเนินชีวิต คิดเป็น ร้อยละ 9.5

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้สึกหลังจากชมละครเกาหลี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(n=400)

ความรู้สึกหลังจากชมละครเกาหลี	จำนวน	ร้อยละ
สนุกสนานกับเรื่องราวที่ได้รับชม	213	53.3
ต้องการเป็นแบบตัวละครในเรื่อง	155	38.8
ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ในละคร	52	13.0
เปลี่ยนแปลงการแต่งกาย ทรงผม ให้เหมือนกับดารานำแสดงในเรื่อง	73	18.3
ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการดำเนินชีวิต	61	15.3
อยากซื้อของที่ระลึกหรือของที่เกี่ยวกับละครเก็บไว้เป็นของสะสม	20	5.0

จากข้อมูลในตารางที่ 4.22 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกสนุกสนานกับเรื่องราวที่ได้รับชมหลังจากชมละครเกาหลีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมา ต้องการเป็นแบบตัวละครในเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 38.8 และน้อยที่สุด อยากซื้อของที่ระลึกหรือของที่เกี่ยวกับละครเก็บไว้เป็นของสะสม คิดเป็น ร้อยละ 5.0

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นที่มีต่อละครเกาหลี

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นว่าละครซีรีส์เกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยมีการสอดแทรกวัฒนธรรมไว้ในเนื้อหา

ละครซีรีส์เกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยมีการสอดแทรกวัฒนธรรมไว้ในเนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	317	79.2
ไม่เห็นด้วย	83	20.8
รวม	400	100.0

จากข้อมูลในตารางที่ 4.23 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าละครซีรีส์เกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยมีการสอดแทรกวัฒนธรรมไว้ในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 79.2 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 20.8

ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นว่าการที่เยาวชนรับเอาวัฒนธรรมเกาหลีที่เข้ามาโดยผ่านสื่อละครเกาหลีจะหันไปเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีมากขึ้น

การที่เยาวชนรับเอาวัฒนธรรมเกาหลีที่เข้ามาโดยผ่านสื่อละครเกาหลีจะหันไปเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีมากขึ้น	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	133	33.3
ไม่เห็นด้วย	267	66.7
รวม	400	100.0

จากข้อมูลในตารางที่ 4.24 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่า การที่เยาวชนรับเอาวัฒนธรรมเกาหลีที่เข้ามาโดยผ่านสื่อละครเกาหลีจะหันไปเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 66.7 และเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นว่าการนำเสนอวัฒนธรรมเกาหลีในละครเกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย เป็นประโยชน์ต่อตนเอง

การนำเสนอวัฒนธรรมเกาหลีในละครเกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย เป็นประโยชน์ต่อตนเอง	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	137	34.3
ไม่เห็นด้วย	263	65.7
รวม	400	100.0

จากข้อมูลในตารางที่ 4.25 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่าการนำเสนอวัฒนธรรมเกาหลีในละครเกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย เป็นประโยชน์ต่อตนเอง คิดเป็นร้อยละ 65.7 และเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 34.3

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านละครโทรทัศน์” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Method) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและพฤติกรรมของวัยรุ่นที่มีต่อเนื้อหาทางวัฒนธรรมเกาหลี ซึ่งถ่ายทอดผ่านทางละครโทรทัศน์เกาหลี รวมทั้ง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นไทยชมละครโทรทัศน์เกาหลี

ประชากรที่ใช้ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 12-20 ปี ซึ่งผู้วิจัยได้อนุมานจากตัวเลขสถิติจำนวนประชากรวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร ในปี 2548 มีจำนวน 703,085 คน

ผู้วิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamanae จากประชากรทั้งหมด 703,085 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ตามความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คนในส่วนของวิธีการสุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยขอความร่วมมือจากกลุ่มวัยรุ่นที่ได้รับชมละครเกาหลีที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 และไอทีวี จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ คุณแม่มือใหม่ หัวใจเกินร้อย สะดุดรักที่ปักใจ รักเหมียวๆ ของเกี่ยวหัวใจ และเพลงรักในสายลมหนาว ให้ช่วยตอบแบบสอบถาม โดยสถานที่ที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่างคือ ห้างสรรพสินค้าต่างที่มีชื่อเสียงในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาลาดพร้าว ห้างแมเจอร์ สาขารัชโยธิน ศูนย์การค้าสยาม ห้างสรรพสินค้ามาบุญครอง ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาปิ่นเกล้า ห้างแมเจอร์ สาขาปิ่นเกล้า ห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์บางกะปิ และห้างสรรพสินค้าซีคอน สแควร์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยสถิติบรรยายอันได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ และ ละครโทรทัศน์เกาหลีที่รับชม

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 18-20 ปี ศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัย และมีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-7,000 บาท

ผลการวิเคราะห์ละครเกาหลีที่เคยชม พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างดูละครเรื่องสะอูดรักที่ปักใจมากที่สุด รองลงมาเรื่องเจ้าหญิงวุ่นวายและเจ้าชายเย็นชา และฝันรักปารีส ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะภาพยนตร์เกาหลี 4 เรื่องที่ศึกษาในครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างดูภาพยนตร์เรื่องสะอูดรักที่ปักใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ภาพยนตร์เรื่องเพลงรักในสายลมหนาว คุณแม่มือใหม่ หัวใจเกินร้อย และ รักเหมียวๆขอเกี่ยวกับหัวใจ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับวัฒนธรรมเกาหลีจากละครเกาหลีทางโทรทัศน์

ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างดูละครเกาหลีมากที่สุด คือ ช่วงเวลา 13.05-14.00 น. รองลงมาคือ ช่วงเวลา 9.00- 11.00 น. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมละครเกาหลีเดือนละ 4-6 ครั้ง และรับชมมาเป็นระยะเวลานาน 6 เดือน – 1 ปี กลุ่มตัวอย่างชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ช่อง 5 และ 7 โดยรับชมละครเกาหลีประเภทแนวตลกขบขันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ละครเกาหลีประเภทโรแมนติก และแนวชีวิตตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างข้อมูลเกี่ยวกับละครเกาหลีจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของวัยรุ่นที่มีต่อละครเกาหลี และการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์

3.1 ความคิดเห็นของวัยรุ่นที่มีต่อละครเกาหลี

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อ

องค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีทั่วไปอยู่ในระดับดีทุกข้อโดยเรียงลำดับได้ดังนี้ เนื้อเรื่อง เครื่องแต่งกาย การดำเนินเรื่อง ดนตรีและเพลงประกอบฉาก อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก คารานำแสดงฉาก และบทบาทการแสดง

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องคุณแม่มีมือใหม่หัวใจเกินร้อยโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องคุณแม่มีมือใหม่หัวใจเกินร้อยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีที่สุด 4 ข้อ ได้แก่ ดนตรีและเพลงประกอบฉาก อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก เนื้อเรื่องและคารานำแสดง และมีความคิดเห็นระดับดี 4 ข้อ ได้แก่ เครื่องแต่งกาย ฉาก การดำเนินเรื่อง และบทบาทการแสดง

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องสะอูดรักที่ปักใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องสะอูดรักที่ปักใจอยู่ในระดับดีมาก 7 ข้อ ได้แก่ เนื้อเรื่อง คารานำแสดง การดำเนินเรื่อง เครื่องแต่งกาย ดนตรีและเพลงประกอบฉาก อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก และบทบาทการแสดง และมีความคิดเห็นในระดับดี ได้แก่ ฉาก

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจอยู่ในระดับดีมากทุกข้อ ได้แก่ คารานำแสดง เนื้อเรื่อง อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก ดนตรีและเพลงประกอบฉาก การดำเนินเรื่อง บทบาทการแสดง เครื่องแต่งกาย และฉาก

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องเพลงรักในสายลมหนาวโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีเรื่องเพลงรักในสายลมหนาวอยู่ในระดับดีมาก 6 ข้อ ได้แก่ เครื่องแต่งกาย เนื้อเรื่อง คารานำแสดง ดนตรีและเพลงประกอบฉาก การดำเนินเรื่อง และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก และมีความคิดเห็นในระดับดี ได้แก่ ฉากและบทบาทการแสดง

3.2 การถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ความรัก ทรงผม แฟชั่นการแต่งกาย การทำงาน ค่านิยมของคนเกาหลี ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การเรียน และการรับประทานอาหาร

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องคุณแม่มีมือใหม่หัวใจเกินร้อยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องคุณแม่มีมือใหม่หัวใจเกินร้อยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ ความรัก การทำงาน ทรงผม ค่านิยมของคนเกาหลี แฟชั่นการแต่งกาย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การเรียน และการรับประทานอาหาร

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องสะอึกที่รักที่ปักใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องสะอึกที่รักที่ปักใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ ความรัก ทรงผม แฟชั่นการแต่งกาย การทำงาน ค่านิยมของคนเกาหลี การเรียน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการรับประทานอาหาร

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ แฟชั่นการแต่งกาย การทำงาน ทรงผม การเรียน ความรัก การรับประทานอาหาร ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และค่านิยมของคนเกาหลี

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์ เรื่องเพลงรักในสายลมหนาวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์เรื่อง เพลงรักในสายลมหนาวอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ ได้แก่ ความรัก แฟชั่นการแต่งกาย การเรียน ทรงผม การทำงาน ค่านิยมของคนเกาหลี และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และมีความ คิดเห็นในระดับมาก ได้แก่ การรับประทานอาหาร

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นเลือกชมละครเกาหลี

กลุ่มตัวอย่างได้รับการชักชวนจากเพื่อนให้ชมละครเกาหลีมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกชมละครเกาหลีเพราะเพื่อสนองความอยากรู้อยาก เห็นและสนองความสนใจของตนเองมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อความบันเทิงและการค้นหาการขมขื่น และเพื่อพูดคุยกับคนอื่น สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างได้รับจากการชมละครเกาหลีมากที่สุด ได้แก่ ตอบสนอง ความต้องการและความสนใจของตนเอง รองลงมาได้แก่ได้รับความบันเทิง ความสุข และการพักผ่อน หย่อนใจ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกสนุกสนานกับเรื่องราวที่ได้รับชมหลังจากชมละครเกาหลีมากที่สุด รองลงมารู้สึกต้องการเป็นแบบตัวละครในเรื่อง และรู้สึกอยากเปลี่ยนการแต่งกาย และทรงผม ให้ เหมือนกับดารานำแสดงในเรื่อง และอยากเปลี่ยนแนวคิดในการดำเนินชีวิตตามลำดับ

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นที่มีต่อละครเกาหลี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าละครซีรีส์เกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ใน ประเทศไทยมีการสอดแทรกวัฒนธรรมไว้ในเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่าการที่ ชาวชนรับเอาวัฒนธรรมเกาหลีที่เข้ามาโดยผ่านสื่อละครเกาหลีจะหันไปเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลี มากขึ้น และ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่าการนำเสนอวัฒนธรรมเกาหลีในละครเกาหลีที่ เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย เป็นประโยชน์ต่อตนเอง

5.2 อภิปรายผล

ในส่วนของการอภิปรายผลนี้ผู้วิจัยจะนำผลการศึกษาที่ได้ มาอภิปรายโดยอาศัยความรู้ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อตอบปัญหาของการวิจัยดังต่อไปนี้

5.2.1. พฤติกรรมการเปิดรับละครโทรทัศน์เกาหลีของวัยรุ่นไทย

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่า โทรทัศน์นับเป็นสื่อที่มีความน่าสนใจที่สุดสื่อหนึ่ง เนื่องจากสามารถนำเสนอทั้งภาพ และเสียงให้แก่ผู้รับชม นอกจากนี้ผู้จัดรายการโทรทัศน์ยังมีการแข่งขันในการนำเสนอรายการโทรทัศน์ให้มีความน่าสนใจ เพื่อจะให้มีคนรับชมรายการโทรทัศน์จากสถานีของตนมากที่สุด และในบรรดารางการโทรทัศน์ยอดนิยมต่างๆ ละครก็นับเป็นรายการโทรทัศน์รายการหนึ่งซึ่งมีผู้นิยมชมชอบมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเปิดรับละครเกาหลีจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ซึ่งในปัจจุบันนี้สถานีโทรทัศน์ต่างๆ อาทิเช่น ไอทีวี สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 ช่อง 3 และช่อง 5 ได้มีการนำละครโทรทัศน์ของประเทศเกาหลีมาฉายเพื่อแย่งความนิยมจากผู้ชม และเป็นผลให้กระแสความนิยมละครเกาหลี ทวีมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะความชื่นชอบ และคลั่งไคล้ที่วัยรุ่นมีต่อละครโทรทัศน์เกาหลี และดาราเกาหลี

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าวัยรุ่นมีพฤติกรรมการเปิดรับชมดังนี้คือ ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างดูละครเกาหลีมากที่สุด คือ ช่วงเวลา 13.05-14.00 น. รองลงมาคือช่วงเวลา 9.00- 11.00 น. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมละครเกาหลีเดือนละ 4-6 ครั้ง และรับชมมาเป็นระยะเวลานาน 6 เดือน – 1 ปี กลุ่มตัวอย่างชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มากที่สุดรองลงมาได้แก่ช่อง 5 และ 7 โดยรับชมละครเกาหลีประเภทแนวตลกขบขันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ละครเกาหลีประเภทโรแมนติก และแนวชีวิตตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างข้อมูลเกี่ยวกับละครเกาหลีจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด

อย่างไรก็ตาม กระแสความนิยมละครเกาหลีนี้ถูกหลายฝ่ายมองว่า เป็นความตั้งใจในการสื่อสารวัฒนธรรมของประเทศเกาหลีให้แก่ผู้ชม ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยพบว่า น่าจะเป็นความจริง เนื่องจากในทศวรรษที่ผ่านมารัฐบาลเกาหลีได้ให้ความสำคัญกับการบุกตลาดสินค้าวัฒนธรรมประเพณีของเกาหลี โดยได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของประเทศ ทำให้อุตสาหกรรมบันเทิงของเกาหลีประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง

การที่ละครเกาหลีได้รับความนิยมจากวัยรุ่นไทย ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะเนื้อหาของละคร ซึ่งจากผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่าในภาพรวม เนื้อเรื่องของละครเกาหลีมักจะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพระเอก นางเอก โดยบทของหนังจะใส่ใจกับรายละเอียด มีการผูกปมไว้ระหว่างเรื่องแล้วมาเฉลยตอนท้าย กล่าวคือ ทุกอย่างออกแบบให้มีความหมายแฝง นอกจากนี้ นางเอกของเรื่องจะเป็นคนธรรมดา อาจสวยสู้นางร้ายไม่ได้ แต่นี่คือตัวแทนของคนส่วนใหญ่ที่เป็นคนเดินดิน ที่มีฝันอยากประสบความสำเร็จหรือไต่เต้าข้ามชนชั้นได้ (นันทขว้าง สิริสุนทร, 2548)

นอกจากนี้หากนำทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (The Uses and Gratifications Theory) มาอภิปรายผลการศึกษาก็อาจกล่าวได้ว่าวัยรุ่นไทย (กลุ่มตัวอย่าง) มีความต้องการที่จะเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์เกาหลี ทั้งนี้โดยมีความคาดหวังว่าจะได้รับความพึงพอใจจากละครดังกล่าว ซึ่งผลจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า

ละครเกาหลีสามารถสนองตอบความคาดหวังดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างได้ โดยพบว่า ละครเกาหลีสามารถสนองตอบความต้องการและความสนใจของวัยรุ่น รองลงมาได้แก่ ได้รับความบันเทิง ความสุข และการพักผ่อนหย่อนใจ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกสนุกสนานกับเรื่องราวที่ได้รับชมหลังจากชมละครเกาหลีมากที่สุด

ในสภาวะที่สังคมไทยมีความเสื่อมโทรม และความเครียดเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องเผชิญอยู่ทุกวันไม่เว้นแม้แต่วัยรุ่น และเด็ก การผ่อนคลายความเครียด ด้วยการชมละครโทรทัศน์ที่เต็มไปด้วยความรัก ความสนุกสนาน และความสมหวัง อาจถือเป็นการหลีกหนีไปจากโลกแห่งความเป็นจริงที่วุ่นวาย และโหดร้ายเป็นการชั่วคราว เป็นการผ่อนคลายความเครียดที่ทำได้ง่ายและไม่ต้องเสียสตางค์ ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจเลยที่ละครโทรทัศน์เกาหลีที่สามารถสนองความคาดหวังของวัยรุ่นได้จะเป็นที่นิยมอย่างรวดเร็ว

ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ **ฉัตรชัย จันทร์ศรี** (2544 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาการถ่ายทอดวัฒนธรรมอเมริกันของภาพยนตร์ฮอลลีวูด เพื่อศึกษานำเสนอเนื้อหาเชิงวัฒนธรรมอเมริกัน และลักษณะการแสดงออกทางวัฒนธรรมอเมริกันของภาพยนตร์ฮอลลีวูด โดยเน้นประเด็นเกี่ยวกับแก่นความคิดของภาพยนตร์ ลักษณะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละคร และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม และอุดมการณ์ ผลการศึกษาพบว่า แก่นความคิดของภาพยนตร์

ฮอลลีวู้ดมีลักษณะเป็นสากล โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์ และสิ่งรอบตัว จึงทำให้นิยายต่างๆ ของภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดเป็นเรื่องที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และมีส่วนทำให้ภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย

จากการที่วัยรุ่นได้รับการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมผ่านทางละครโทรทัศน์เกาหลีบ่อยครั้ง เป็นเวลานาน และมีความสม่ำเสมอที่อาจซึมซับวัฒนธรรมเกาหลีเข้ามาโดยไม่รู้ตัว นอกจากนี้ความคล้ายคลึงกันทางด้านทัศนคติ ความเชื่อ และวัฒนธรรมต่าง ๆ น่าจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่งด้วยที่ทำให้วัยรุ่นไทย รับประทานวัฒนธรรมเกาหลีได้ง่ายขึ้น โดยวัยรุ่นไทยที่ชมละครโทรทัศน์เกาหลีนั้น อาจมีการรับวัฒนธรรมของเกาหลี ในด้านการแต่งกาย อาหาร การฟังเพลง รูปแบบการใช้ชีวิต หรือแม้กระทั่งวิธีการคิด ทั้งในรูปแบบที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว เนื่องจากการต่อยอดของการรับวัฒนธรรมผ่านสื่อละครโทรทัศน์

5.2.2 วัยรุ่นไทยมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเนื้อหาวัฒนธรรมเกาหลีที่ถ่ายทอดผ่านทางละครเกาหลี

ผลจากการศึกษาพบว่า วัยรุ่น มีความคิดเห็นว่า มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านละครโทรทัศน์เกาหลี โดยรวมในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับการถ่ายทอดวัฒนธรรมในด้านต่างๆ ดังนี้ ความรัก ทรงผม แฟชั่นการแต่งกาย การทำงาน ค่านิยมของคนเกาหลี ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การเรียน และการรับประทานอาหาร

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าละครโทรทัศน์ทั้ง 4 เรื่องในการศึกษาครั้งนี้ มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทย (กลุ่มตัวอย่าง) กล่าวว่า หลังจากรับชมละครเกาหลีแล้วสิ่งที่พวกเขาได้รับคือ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกสนุกสนานกับเรื่องราวที่ได้รับชมหลังจากชมละครเกาหลีมากที่สุด รองลงมา รู้สึกต้องการเป็นแบบตัวละครในเรื่อง และรู้สึกอยากเปลี่ยนการแต่งกาย และทรงผม ให้เหมือนกับดารานำแสดงในเรื่อง และอยากเปลี่ยนแนวคิดในการดำเนินชีวิตตามลำดับ จากผลการศึกษาดังกล่าว เป็นการสนับสนุนแนวความคิดที่ว่าละครโทรทัศน์เกาหลีนั้นเป็นสื่อที่มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีที่มีประสิทธิภาพ และเป็นที่น่ากังวลว่าสื่อดังกล่าวมีผลต่อความนึกคิด และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของวัยรุ่นไทย

อย่างไรก็ตาม ความกังวลดังกล่าวอาจลดลงได้ เมื่อพิจารณาผลการศึกษาในลำดับต่อไปที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่า การที่เยาวชนรับเอาวัฒนธรรมเกาหลีที่เข้ามาโดยผ่าน

สื่อละครเกาหลีจะหันไปเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีมากขึ้น และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่า การนำเสนอวัฒนธรรมเกาหลีในละครเกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นไทย (กลุ่มตัวอย่าง) มีการตระหนักรู้ (awareness) ว่า มีการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมผ่านละครเกาหลี และแสดงว่าวัยรุ่นไทยในปัจจุบันมีความคิดเห็นเป็นของตนเอง และสามารถพิจารณาได้ว่าวัฒนธรรมใดเป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นไทยได้มีการเลือกสรรวัฒนธรรม (Selection of Tradition) การรับวัฒนธรรมใหม่ๆ อยู่พอสมควรซึ่งอาจเป็นภูมิคุ้มกันจากการรับวัฒนธรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมไทย และเป็นเกราะป้องกันให้วัฒนธรรมไทยไม่ถูกแทนที่ด้วยวัฒนธรรมของชาติอื่นด้วย ซึ่งมีทั้งส่วนที่สอดคล้องและขัดแย้งกับการศึกษาของ เสริมสุข วงศ์วิวัฒน์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคิดเห็น นักศึกษามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการครอบงำทางวัฒนธรรมอเมริกันในภาพยนตร์ฮอลลีวูด

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในทางลบต่อการครอบงำวัฒนธรรมอเมริกันไปทั่วโลก และมีความพึงพอใจและเห็นด้วยกับวัฒนธรรมอเมริกันที่เผยแพร่ในประเทศไทยอยู่ในระดับเล็กน้อย ส่วนความคิดเห็นต่อประเด็นภาพยนตร์ฮอลลีวูดเป็นสื่อมวลชนที่มีประสิทธิภาพได้รับความนิยมนจากผู้ชม เป็นการส่งเสริมการครอบงำทางวัฒนธรรมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในทางบวกอยู่ในระดับน้อย

ทางด้านความคิดเห็นต่อภาพยนตร์ฮอลลีวูด พบว่า นักศึกษาที่ให้การยอมรับต่อวัฒนธรรมอเมริกันในภาพยนตร์ฮอลลีวูดจะเห็นด้วยมากกว่า ภาพยนตร์ฮอลลีวูดมีความเหมาะสมในแง่เนื้อหาการนำเสนอภาพยนตร์ฮอลลีวูดเป็นสิ่งปกติในสังคมไทยและเห็นความหมายความสำคัญและมีประโยชน์ต่อนักศึกษา แต่ส่วนที่ไม่เห็นด้วย คือการครอบงำทางวัฒนธรรมอเมริกันที่เยาวชนรุ่นหลังมักรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติด้านต่างๆ แล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงประเพณีวัฒนธรรมไทยไปเลียนแบบต่างชาติเป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง ซึ่งผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าเยาวชนไทย มีความตระหนักรู้ถึงการครอบงำทางวัฒนธรรม และมีการเลือกรับวัฒนธรรมอเมริกันด้วย

อย่างไรก็ตาม ถือเป็นหน้าที่ของคนในสังคมทุกคน ที่จะช่วยเสริมความตระหนักรู้ และภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรม ด้วยการปลูกฝังทัศนคติในเรื่องการอนุรักษ์เชิดชูวัฒนธรรมไทย ดำรงรักษาเอกลักษณ์ของชนชาติไทย การปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรม และสำนึกในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยให้แก่เยาวชน เป็นต้น

5.2.3 ปัจจัยใดที่ทำให้วัยรุ่นไทยชมละครเกาหลี

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นชมละครเกาหลีมากที่สุด คือ เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นและสนองความสนใจของตนเอง รองลงมาคือเพื่อความบันเทิงและการสันทนการยามว่าง และเพื่อพูดคุยกับคนอื่น ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาจากการศึกษาวิจัยของ Maxwell E. Mccombs และ Lee B. Becker (Maxwell E. Mccombs และ Lee B. Becker. Using Mass Communication Theory. Englewood Cliffs, Newjersey : Prenetice Hall, 1979: 51-52) ซึ่งได้อธิบายถึงเรื่องการใช้สื่อมวลชนตามความพอใจและความต้องการ (Uses and Gratifications) ว่า บุคคลใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความต้องการในด้านต่างๆ ได้แก่ ต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) ต้องการสื่อสารเพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decision) ต้องการข้อมูลเพื่อประกอบการพูดคุย สนทนาในชีวิตประจำวัน (Discussion) มนุษย์มีความต้องการมีส่วนร่วม (Participating) ต้องการสื่อสารเพื่อเสริมความคิดเห็น หรือการสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว (Reinforcement) และความต้องการความบันเทิง (Entertainment) เพื่อความเพลิดเพลิน และพักผ่อนคลายอารมณ์

สำหรับละครเกาหลีที่ถูกใจวัยรุ่น จากการศึกษพบว่า ประเภทของละครเกาหลีที่วัยรุ่นชอบชมมากที่สุดคือ ละครแนวตลกขบขัน และ โรแมนติก ซึ่งเนื้อหาของละครเกาหลีส่วนใหญ่ก็มักจะเกี่ยวข้องกับความรักโรแมนติก แต่แฝงความกุกกัก และความตลกขบขันไว้ด้วย ซึ่งสนองตอบความต้องการของวัยรุ่นไทยได้ดี เนื่องจากปัจจุบันละครไทยที่สร้างเพื่อสนองตลาดมักเป็นแนวรักริษยาหรือตลกขบขันอยู่แล้ว เพียงแต่เนื้อเรื่องอาจไม่ค่อยมีความแปลกใหม่ และดาราที่หน้าเดิมๆ ทำให้วัยรุ่นไทย หันไปสนใจละครเกาหลีที่ถึงแม้จะมีผู้วิจารณ์ว่าเป็นน้ำเน่า แต่ก็ให้ความแปลกใหม่ในส่วนของพล็อตเรื่องที่แยบยลกว่า ดาราหน้าใหม่กว่า (วัยรุ่น) สอดแทรกวัฒนธรรมใหม่ๆ และฉากสถานที่สวยงามที่แตกต่างจากทิวทัศน์ในประเทศไทย

ผลการศึกษครั้งนี้พบว่า ในภาพรวมนั้น วัยรุ่นมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบโดยรวมของละครเกาหลีอยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับความคิดเห็นที่ดีต่อองค์ประกอบของละครเกาหลีได้ดังนี้คือ เนื้อเรื่อง เครื่องแต่งกาย การดำเนินเรื่อง ดนตรีและเพลงประกอบฉาก อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก ดารานำแสดง ฉาก และบทบาทการแสดง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นไทยมีความชื่นชอบกับเนื้อเรื่องละครเกาหลีมากเป็นอันดับแรก รองลงมาชื่นชอบในเรื่องการแต่งกายของผู้แสดง ฯลฯ

ในส่วนของละครเกาหลีทั้ง 4 ที่ศึกษาในครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นดี-ดีมากต่อละครทั้ง 4 เรื่องดังกล่าว โดยองค์ประกอบอันดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าดี-ดีมากของละครเกาหลีแต่ละเรื่องคือ ละครเรื่องคุณแม่มีหัวใจเกินร้อย ได้แก่ ดนตรีและเพลงประกอบฉาก ละครเรื่องสะอึกที่รักใจ ได้แก่ เนื้อเรื่อง ละครเรื่องรักเหมียว ๆ ขอเกี่ยวหัวใจ ได้แก่ คารานำแสดงและละคร เรื่องเพลงรักในสายลมหนาว ได้แก่ เครื่องแต่งกาย ซึ่งจะเห็นได้ว่าละครเกาหลีแต่ละเรื่องจะมีจุดเด่นที่กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นเนื้อเรื่อง ดนตรี คารานำแสดง หรือเครื่องแต่งกายก็ล้วนสามารถสอดแทรกและถ่ายทอดวัฒนธรรมของเกาหลีได้ทั้งสิ้น

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจะขอกล่าวรายละเอียดในส่วนของการเสนอแนะดังนี้

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.3.1 ผู้จัดละครไทยควรจะปรับเปลี่ยนเนื้อเรื่องของละครให้มีความแปลกใหม่ โดยอาจสอดแทรกวัฒนธรรมไทยเข้าไปในละครแบบเดียวกับละครเกาหลี แต่ต้องไม่ใช่การยึดยึดข้อมูลมากเกินไป รวมทั้ง เนื้อเรื่องควรจะต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมด้วย

5.3.2 หากต้องการสอดแทรกวัฒนธรรมไทยไว้ในละคร ควรมีการสอดแทรกอย่างแนบเนียน และนำเสนอในละครทุกเรื่องน่าจะช่วยให้วัยรุ่นสามารถซึมซับวัฒนธรรมไทยได้โดยง่าย

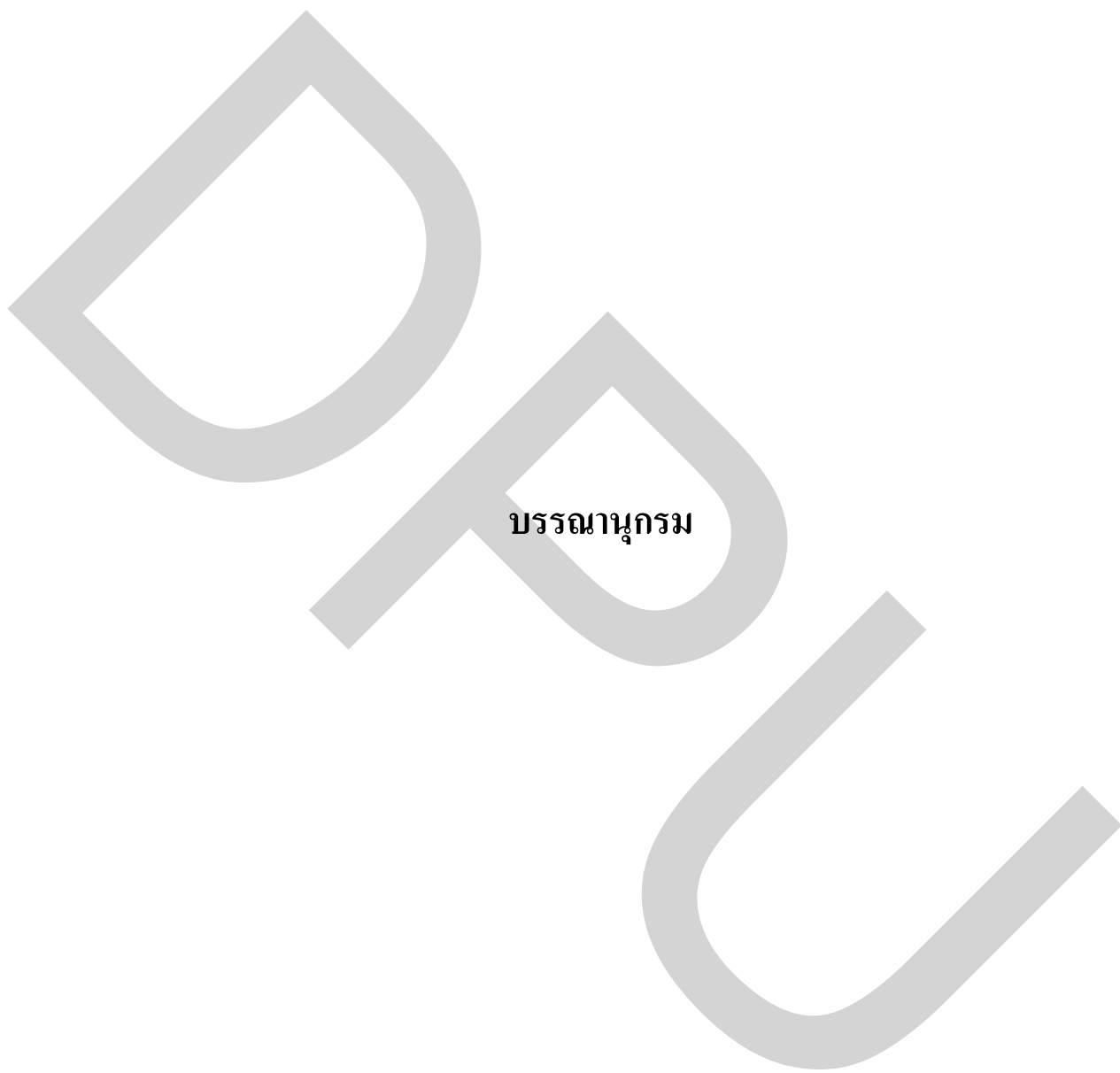
5.3.3 อาจมีการเปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้มีการแสดงออกทางด้านความคิดริเริ่มในการผลิตละครโทรทัศน์ที่สามารถสอดแทรกวัฒนธรรมไทย โดยอาจใช้วิธีการประกวดการผลิตละครสั้นในระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเปิดกว้างให้วัยรุ่นได้แสดงออกทางความคิดเห็น

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

5.4.1 ในการศึกษาครั้งต่อไปผู้ศึกษาอาจศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการยอมรับวัฒนธรรมใหม่ๆของวัยรุ่น อาทิเช่น ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา และปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู

5.4.2 การศึกษาในครั้งต่อไป อาจศึกษาในแบบวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับเรื่องอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อวัยรุ่น

5.4.3 การศึกษาในครั้งต่อไปอาจศึกษาถึงการยอมรับวัฒนธรรมตะวันตกของวัยรุ่นไทย เปรียบเทียบกับการยอมรับวัฒนธรรมจากประเทศในแถบเอเชีย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กาญจนา แก้วเทพ. (2539). สื่อสองวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.

_____. (2544). จักรวรรดินิยมทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.

จำนง ตติวัฒนสิทธิ์ และคณะ. (2543). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชวรัตน์ เชิดชัย. (2527). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.

ซิลเลอร์ เฮอร์ เบิร์ต ไอ. (2533). การสื่อสารและการครอบงำทางวัฒนธรรมไทย. แปลโดย อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชัยอนันต์ สมุทวนิช. (2537). การเปลี่ยนแปลงกับความรู้ในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก.

ธงชัย สันติวงษ์. (2539). การตลาดโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ปรมะ สตะเวทิน. (2541). การสื่อสารมวลชน : กระบวนการและทฤษฎี. คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชา ช้างขวัญยืน. (2524). ปรัชญาแห่งอุดมการณ์ทางการเมือง. กรุงเทพฯ : วิชาการ.

พนัส หันนาคินทร์. (2523). การสอนค่านิยม และจริยธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์ฉมเศ.

พีระ จิระโสภณ. (2537). ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับผู้รับสาร : เอกสารการสอนชุดหลักทฤษฎี
และทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 11. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ยุก ศรีอาริยะ. (2541). มายาโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : มูลนิธิภูมิปัญญา.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2536). การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม : แนวทางการศึกษาวิเคราะห์
และแผน. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

รศ.ดร.ถัดดา กิติวิภาดา. (2532). ทัศนคติทางสังคมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

บทความ

นันทขว้าง สิริสุนทร. (2548, 16 พฤศจิกายน). “เกาหลีในสายตา นันทขว้าง สิริสุนทร.” กรุงเทพฯธุรกิจ.

วิทยานิพนธ์

ฉัตรชัย จันทร์ศรี. (2544). การถ่ายทอดวัฒนธรรมอเมริกันของภาพยนตร์ฮอลลีวูด. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิตวารสารศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

ศิษยา งามสุข. (2545). พฤติกรรมการดูและความคิดเห็นที่มีต่อภาพยนตร์ไทยของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

เสริมสุข วงศ์วิวัฒน์. (2545). ความคิดเห็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการครอบงำทางวัฒนธรรม
อเมริกันในภาพยนตร์ฮอลลีวูด. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

จตุพร รัตแพทย. (2538). ทักษะคิดและพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางสื่อโทรทัศน์ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
วารสารศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รวีวรรณ สีนะสาร. (2542). ความพึงพอใจและทัศนคติที่มีต่อการเปิดรับข่าวสารโครงการ
รณรงค์ไทย ช่วยไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วารสารศาสตร์. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คันธยา วงศ์จันทา. (2541). การพัฒนาเกณฑ์หรือตัวบ่งชี้คุณภาพรายการละครโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มานวิภา ตันติสุกฤดี. (2528). การผลิตรายการโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

วัฒนธรรมเกาหลี. www.kto.or.th.

กระแสแดงก็มส่งผลให้ประเทศไทยเปราะบาง. www.teenee.com

การ์ตูนญี่ปุ่น – นำเอาเกาหลี กับวิถีคนไทย. <http://biolawcom.de/?/article/111>

ภาษาต่างประเทศ

Books

Atkin, Charles K. (1973). **New Model for Mass Communication Research**. New York : The Free Press.

E.T.Miller. (1947). **Social Relation and Structures**. New York : Harper & Brothers.

Joseph S. Roucek and Koland L. Warren. (1967). **Sociology an Introduction**. New Jersey :
Adams & Col.

Klapper, Joseph T. (1994). **The effets of Mass Communication**. New York : The Free Press.

Maxwell E. Mccombs และ Lee B. Becker. (1979). **Using Mass Communication Theory**.
Englewood Cliffs, Newjersey : Prenetice Hall.

Wilbur Schramm. (1973). **Channel and Audiences in Handbook of Communication**.

ด
ร
ค
น
ว
ก

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เรื่องย่อละครเกาหลี

ซีรีส์เรื่อง เพลงรักในสายลมหนาว (Winter Love Song)

มีเนื้อหาเกี่ยวกับ คัง จุน ชาง (เบ ของ จุน) ลูกชายของนักเปียโนชื่อดัง เป็นหนุ่มรูปหล่อที่ซ่อนเร้นความโศกเศร้าเอาไว้ตั้งแต่เกิด เมื่อตอนยังเป็นเด็กมัธยมเขาได้มาเข้าที่โรงเรียนมัธยมชื่อ ชันเฉิน เขาย้ายมาเรียนที่นี่เพื่อที่จะตามหาพ่อที่แท้จริงของเขา ทำให้ได้พบกับซังซุก และ ยูจิน (เซ จี วู) เธอเป็นสาวน้อยที่ร่าเริง และ โสภริสุทธิ์ เธอสดใสตลอดเวลา ถึงแม้ว่าเขาจะรู้สึกสับสนระหว่างความรัก กับ ความเกลียดชังที่มีต่อ ซังซุก และ คิมจินวูเขาได้หลงรักยูจิน แต่ก็ต้องเสียใจมากเมื่อเขาคิดว่าพ่อของ ยูจิน คือพ่อของเขา เมื่อสิ้นหวังต่อชะตาชีวิตในครั้งนั้นเขา จึงตัด สิ้นใจที่จะจาก ชันเฉิน แต่โชคร้ายถูกรถชนขณะที่เขาจะจากไป

ลี มิน ยอง (เบ ของ จุน) ที่ดูเหมือนกับ คัง จุน ชัง มาก ได้ปรากฏตัวต่อหน้า ยูจิน หลังจากจุนชัง ตายไป 10 ปี มินยอง ซึ่งคล้ายกับ จุนชัง มาก เธอรู้สึกสับสนตัวเองกับคนรักเก่า จุนชัง ที่ไม่มีวันลืมเลื่อนไปจากหัวใจของเธอ มิน ยอง ได้พบกับ ยูจิน ในฐานะผู้ร่วมงาน สายเลือด เกาหลี-อเมริกัน เขาเป็นหนุ่มสายเลือด เกาหลี-อเมริกัน ที่มีพรสวรรค์ มินิสัยน่ารัก สุภาพ และ มีเสน่ห์ ทำให้ผู้หญิงต่างหลงใหล ในขณะที่เขาทำงานร่วมกับ ยูจิน ได้พบว่าเธอเป็นหญิงที่มีเสน่ห์ และสามารถดึงดูดความสนใจเขาได้ที่ละน้อยๆ

ซีรีส์เรื่อง สะดุดรักที่พักรใจ (Full House)

มีเนื้อหากเกี่ยวกับฮัน จีอิน อาศัยอยู่ในบ้านเพียงคนเดียวหลังจากที่พ่อและแม่ของเธอเสียชีวิตไปแล้ว พ่อและแม่ของเธอได้ตั้งชื่อบ้านหลังดังกล่าวว่า "Full House" บ้านเดี่ยวที่มีอาณาบริเวณสวยงามตั้งอยู่ริมชายหาดแห่งหนึ่ง จีอินเป็นหญิงสาววัย 23 ปี เธอมีอาชีพเป็นนักเต้นนวนิยายทางอินเทอร์เน็ต อยู่มาวันหนึ่ง ดงวุก และ ฮีจิน ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของจีอินซึ่งกำลังมีปัญหาเรื่องคิดหนีท่ามหัวและฮีจินก็เพิ่งจะตั้งครรภันั้นไม่สามารถหาเงินมาใช้หนี้ให้เจ้านั้นออกระบบได้ เขาทั้งสองจึงคิดแผนให้ จีอิน เดินทางไปท่องเที่ยวเชียงใหม่ โดยนำตัวเครื่องบินมาให้และบอกว่าจะมีคนไปรับพาไปโรงแรมและพาท่องเที่ยวรอบเมืองเชียงใหม่ จีอิน จึงถูกขยี้ดโดยเพื่อนๆของเธอพาเธอไปส่งที่สนามบินเพื่อเดินทางไปท่องเที่ยวที่เมืองจีน

ขณะที่เธออยู่บนเครื่องบินนั้น จีอิน ได้มีโอกาสนั่งติดกับ ลี ยงเจ ชูเปอร์นักแสดงคนดังที่มักมีจะถูกจับจ้องจากสื่อมวลชนรอบข้างเรื่องผู้หญิง แต่เขาก็กลับไม่สนใจกับเรื่องต่างๆต่างๆ ที่หนังสือพิมพ์เขียน ยงเจ เดินทางไปที่เชียงใหม่เพื่อมาถ่ายทำภาพยนตร์ เมื่อ จีอิน ได้ทักทายกับ ยงเจ แต่ดูเหมือนว่าเขาจะไม่ค่อยประทับใจเท่าใดนัก ระหว่างเดินทางอยู่บนเครื่องบิน จีอิน ได้พูดคุยกับ ยงเจ จนรู้ว่าเธอพักที่โรงแรมเดียวกับเขา จีอิน เมาเครื่องบินจนอาเจียนใส่ที่แขนเสื้อของ ยงเจ จนเขาต้องลุกไปล้างเสื้อในห้องน้ำ พอเครื่องบินถึงเชียงใหม่ จีอิน ดันขึ้นมาพบว่าเธอหลับจนผู้โดยสารคนอื่นๆลงเครื่องไปหมดแล้วก่อนเธอจะลงเครื่องเธอเหลือบไปเห็นเสื้อของ ยงเจ ที่เธออาเจียนใส่ จีอิน จึงเก็บลงไปด้วย จีอิน กลับต้องขึ้นรถคนที่จะมารับไปที่โรงแรมเก่า เธอจึงตัดสินใจเรียกแท็กซี่ไปที่โรงแรมแทน พอมาถึงโรงแรมและสอบถามกับประชาสัมพันธ์ก็รู้ว่าไม่มีชื่อจองห้องของเธอเลย บังเอิญว่า ยูมินฮย็อก ซึ่งมาพบกับ ยงเจ ที่โรงแรมได้ช่วยเหลือ จีอิน จองโรงแรมให้ดังนั้นเธอจึงได้เข้าพักที่โรงแรมดังกล่าวได้

จีอิน โทรศัพทไปหา ดงวุกและฮีจิน แต่ทั้งสองกลับไม่รับสายและไม่ติดต่อกลับมาเธอเลย ซึ่งสร้างความกังวลใจให้กับ จีอิน เป็นอย่างมากเพราะเธอไม่มีเงินติดตัวแล้ว ไม่มีเงินแม้กระทั่งจะจ่ายค่าโรงแรมหรือซื้อตัวเครื่องบินกลับบ้าน จีอิน นึกขึ้นได้ว่า ลี ยงเจ พักอยู่ที่โรงแรมเดียวกัน เธอจึงรีบไปพบเข้าที่ห้องแต่กลับถูกเขาปฏิเสธความช่วยเหลือ จีอิน จึงใช้ไม้เด็ดด้วยการโกหกว่าเธอเป็นคนรักของ

มินฮีย็อก และถ้าหากเขาให้ความช่วยเหลือเธอกลับเกาหลี เธอจะนำเงินมาคืนให้ที่หลังโดยเธอให้เบอร์โทรศัพท์ติดต่อกับขงเจไปด้วย

เมื่อกลับมาถึงเกาหลี จีอิน ก็รู้ว่าเธอถูกเพื่อนสนิทที่คบกันมาสิบปีหลอกให้ไปลอยแพที่เซียงไฮ้ และรู้ว่าบ้าน Full House นั้นถูกขายทอดตลาดไปแล้วเฟอร์นิเจอร์และของใช้ถูกอย่างหายไปหมด และเมื่อไปธนาคารก็มาารู้อีกว่าเงินในบัญชีของเธอก็ถูกถอนจนหมดเกลี้ยง จีอิน รู้สึกเสียใจมากที่สุด และ ฮีจิน ทำกับเธอได้ขนาดนั้น อย่างไรก็ตามเธอก็ยังอาศัยอยู่ในบ้านหลังดังกล่าว

ขงเจ มาพบกับ คังเฮวอน ดีไซเนอร์สาวที่เป็นเพื่อนสนิทของขงเจตั้งแต่สมัยเด็กๆ เขามาพบเฮวอน ที่ร้านเสื้อผ้าของเธอ เฮวอน เป็นคนออกแบบเสื้อผ้าให้ ขงเจ ใส่ออกงานต่างๆ ขงเจ แอบชอบเฮวอนมานานแล้วแต่เขาไม่กล้าที่จะสารภาพความรู้สึกที่แท้จริงให้เธอรับรู้ได้เพราะเขารู้ว่า เฮวอน แอบชื่นชม เฮวอนอยู่ ขงเจ ชวน เฮวอน ไปทานอาหารค่ำด้วยกัน พอดี มินฮีย็อก โทรมาหาเฮวอน เธอจึงชวนให้เขามาทานอาหารค่ำพร้อมๆกัน ขงเจ จึงโทรศัพท์หา จีอิน และชวนให้เธอมาทานอาหารค่ำด้วยเพราะจะเป็นโอกาสที่จีอินจะได้พบกับมินฮีย็อกคนรักของเธออีกครั้ง จีอิน ถึงกับทำตัวไม่ถูกเพราะว่าเรื่องที่เล่าให้ ขงเจ ฟังนั้นล้วนแต่เป็นเรื่องที่โกหกเท่านั้น

ต่อมา จีอิน ก็พบว่าจะมีเจ้าของบ้านคนใหม่ของ Full House ย้ายเข้ามาอยู่และคนๆนั้นไม่ใช่ใครนั้นก็คือ ขงเจ นี่เอง จีอิน พยายามอธิบายว่าจริงๆ แล้วเธอเป็นเจ้าของบ้าน Full House แต่กลับถูกเพื่อนหลอกขายบ้านไป แต่ ขงเจ ก็ไม่แคร์อะไรเพราะตอนนี้เขาคือเจ้าของบ้านหลังนี้ จีอิน จึงต้องออกไปนอนอยู่นอกบ้าน สุดท้าย ขงเจ ยอมให้จีอิน อาศัยอยู่ในบ้านด้วยกันและเธอมีหน้าที่เป็นแม่บ้านคอยดูแลทำความสะอาดและทำอาหารให้เขาทาน

อยู่มาวันหนึ่ง ขงเจ ได้ไปซื้อแหวนหมั้นเพื่อที่จะขอแต่งงานโดยเขาจัดแผนที่จะขอเธอแต่งงานในร้านอาหารแห่งหนึ่ง แต่แล้วก็ต้องผิดหวังเพราะเหตุที่ว่า เฮวอน ต้องขอตัวไปทำธุระก่อนที่เขาจะขอหมั้นกับเธอ ขงเจ ขอร้องไม่ให้เธอไปแต่เธอกลับไม่ฟังคำที่เขาขอร้อง สร้างความโศกเศร้าให้กับขงเจ ถึงกับโยนแหวนทิ้งออกนอกบ้านในวันต่อมา จีอิน รู้มาว่าจะมีงานปาร์ตี้จัดขึ้นจากการที่ ขงเจ ได้รับการ์ดเชิญ จีอิน จึงขอร้องให้เธอไปด้วยแต่ว่า ขงเจ ไม่ยอมให้เธอไป จีอิน จึงแอบไปทำงานดังกล่าวเอง

จีอิน มาทำงานเลี้ยงก็มาพบกับ ขงเจ คู่กัดของเธออีกครั้ง งานนี้ มินฮย็อก และ เสวอน ก็มาด้วยเช่นกัน บรรดานักข่าวต่างมาทำข่าวมากมายและยังมีเรื่องข่าวการขอหมั้นระหว่างขงเจและสาวปริศนาคนหนึ่งทำให้ ขงเจ เป็นจุดสนใจคนหนึ่งในงาน จีอิน ได้พบและพูดคุยกับ มินฮย็อก อีกครั้งหนึ่ง จีอิน พูดคุยกับมินฮย็อกเกี่ยวกับนิยายของเธอกันอย่างสนุกสนาน เผอิญว่า เสวอน เดินมาเห็นจึงเดินเข้าคุยด้วย สายตาที่ไม่ค่อยพอใจนัก จีอิน จึงขอตัวเดินจากไป เสวอน ได้สารภาพกับมินฮย็อกว่าคนที่เธอรักและชอบคือเขา แต่มินฮย็อกกลับบอกว่าเขาเห็นเธอเป็นเหมือนน้องสาว และบอกว่า ขงเจ ก็ชอบเธอด้วย เสวอนได้ยืนยันนั่นจึงรีบเดินไปหา ขงเจ ซึ่งกำลังเดินตาม จีอิน อยู่ด้านหลัง เสวอน เรียก ขงเจ และถามว่าเขานั้นรักและชอบเธอใช่ไหม... ปรากฏว่า ขงเจ กลับรวบตัว จีอิน และจุมพิตกับเธอพร้อมประกาศว่าจีอิน คือคนที่เขาจะแต่งงานด้วย...

วันต่อมา ขงเจ จึงได้ยื่นข้อเสนอให้กับ จีอิน โดยจะจ้างให้เธอมาแต่งงานกับเขาเพื่อที่เธอจะได้อยู่ในบ้าน Full House หลังนี้ จีอิน ตอบตกลงพร้อมกับร่างสัญญาการแต่งงานชั่วคราว โดยมีระยะเวลา 6 เดือนและหลังจากที่หย่ากันแล้วบ้าน Full House จะต้องกลับมาเป็นของเธออีกครั้งหนึ่ง

เรื่องวุ่นๆ ระหว่าง ขงเจ นักแสดงชื่อดังและ จีอิน หญิงสาวธรรมดาๆคนหนึ่ง จึงเริ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่ทั้งสองได้แต่งงานและอยู่ร่วมชายคาบ้านเดียวกัน ถึงแม้ทั้งคู่จะไม่ได้รักกันมาก่อน แต่ดูเหมือนว่าจะมีเรื่องวุ่นๆ สารพัดมากมายเกิดขึ้นกับเขาและเธอ ความสัมพันธ์อันแนบแน่นจึงเกิดขึ้นภายใต้จิตใจลึกๆของทั้งสองฝ่าย จากการที่ได้อยู่ที่ Full House ด้วยกัน ...

ซีรีส์เรื่องคุณแม่มีใจเกินร้อย (Lady of Dignity)

มีเนื้อหาเกี่ยวกับในช่วงวัยเยาว์ อีนี ไม่ค่อยได้รับความรักจากแม่ของเธอเพราะแม่มอบความรักและความห่วงใยให้ คิมมี พี่สาว ที่มีสุขภาพอ่อนแอมากกว่าอีนี ในช่วงวัยเรียน คิมมี เป็นเด็กเรียนเก่ง ในขณะที่อีนีเป็นสาวซ่าที่มักก่อเรื่องในห้องเรียนให้ครูทำโทษบ่อยครั้ง ส่วนคิมมีเป็นเด็กนักเรียนเรียบร้อยเรียนเก่งของโรงเรียน วันหนึ่งชายแก่ภูมิฐาน มาที่บ้านอีนีและบอกว่าเขามาตามหาลูกสาวที่หายตัวไป อีนีจึงรู้เรื่องทั้งหมดว่าทำไมแม่ของเธอจึงลำเอียงต่อเธอ แต่แม่ของอีนีกลับบอกชายแก่คนนั้นว่า คิมมี คือลูกสาวของชายแก่ผู้ล่าช่าคนนั้น อีนี จึงรู้สึกดีต่อแม่ของเธอที่มอบความรักและเลี้ยงดู คิมมี ซึ่งเป็นลูกเลี้ยงได้ดีกว่า อีนี

เวลาผ่านไปแม่ของอีนีป่วยหนัก อีนีจึงต้องหาเงินเพื่อมารักษาแม่ของเธอจนทำให้ชีวิตของอีนียากลำบาก อีนี ได้ให้กำเนิดลูกน้อยโดยปราศจากสามีอยู่เคียงข้างเพราะเขาคนนั้นกลับหนีจากเธอไปก่อนงานแต่ง เธอกลับไม่รู้สึกลูกภูมิใจเลย แต่กลับกระตือรือร้นและดูแลลูกเป็นอย่างดีอีนีก็ตกอยู่ในรักสามเส้ากับ คิมมีและคนรักคนแรกของเธอ และยังมีหนุ่มอีกคนหนึ่ง อีนู ชายหนุ่มซึ่งตกหลุมรัก อีนี แต่ภายหลังแม่ของอีนีสารภาพความจริงกับอีนีว่า จริงๆแล้วอีนีคือหลานสาวที่แท้จริงของชายแก่ผู้ล่าช่าคนนั้น อีนีจะต้องต่อสู้ดิ้นรนหาเงินมารักษาแม่ของเธอและตามหาโชคชะตาของเธอ เธอจำเป็นต้องเป็นแม่คนใหม่ จากสาวชาวไร่มาเป็นเลขาด้วยความบังเอิญจนเธอได้เป็นประธานบริษัทอาหาร

ซีรีส์เรื่อง รักเหมียวๆ ขอเกี่ยวหัวใจ (Cat on The Roof)

มีเนื้อหาเกี่ยวกับ กองมิน (แสดงโดย คิม แร วอน) หนุ่มนักศึกษากฎหมาย ได้พบกับ ชองอิน (แสดงโดย เจิง คา บิน) โดยบังเอิญในห้องสมุด การพบกันครั้งแรกของทั้งสองไม่ค่อยน่าประทับใจนัก แคมยังทะเลาะกันใหญ่โต เมื่อกองมินเข้าใจผิดคิดว่าชองอินขโมยแฟ้มของเขาไป แต่สุดท้ายเขาก็รู้ว่าจริงๆแล้ว เพื่อนของเขาเองที่ยืมไป เมื่อเขาพยายามตามไปขอโทษ ก็รู้ว่าชองอินเป็นเพื่อนกับ เสรีเยน(แสดงโดย เซ จอง ยุน) สาวคนที่เขาหมายปอง เขาจึงพยายามตีชองอินเพื่อหวังใช้เธอเป็นสะพานให้เขาสนิทกับเสรีเยนมากขึ้น เมื่อเขารู้ว่าชองอินต้องอยู่ที่โซลคนเดียวเพราะพ่อแม่จะย้ายไปต่างจังหวัด เขาจึงอาสาออกค่าห้องเช่าให้และช่วยตกแต่งหาสื่ออย่างดี และหลังจากนั้น เขาก็แวะมาเยี่ยมเธอบ่อยๆจนทำให้ชองอินเริ่มละเมอวาดฝันไปใหญ่ แต่สุดท้ายกองมินก็ต้องมาอยู่ที่ห้องใต้หลังคากับเธออย่างไม่เต็มใจนัก เมื่อถูกเจ้าหน้าที่ไล่ตามและเขาก็ไม่มีเงินจ่าย ทั้งยังถูกตัดออกจากกองมรดกเนื่องจากทำตัวแย่ๆ

เมื่อทั้งสองต้องมาอาศัยอยู่ด้วยกัน เรื่องยุ่งๆวุ่นวายก็เกิดขึ้น วันหนึ่ง น้องชายของเธอมาตามหาและพบว่าเธออยู่กับกองมิน ตอนแรกเขาก็ปิดปากเงียบไม่บอกพ่อแม่ แต่สุดท้ายก็หลุดปากบอกแม่ไปจนได้ แม่ของชองอินจึงรีบมาหาเธอที่ห้อง และก็พบว่าเธออยู่กับผู้ชายจริงๆ แม้ว่าเธอจะบอกว่า แยกกันนอนก็ตาม แม่ก็ยังโกรธมากแต่ก็ไม่ได้บอกสามี จากนั้นคุณปู่ของกองมินก็จะมาหาหลานชายแต่ก็ได้พบกับชองอินก่อนและชอบใจเธอมาก แต่คุณย่าของกองมินกลับไม่ชอบเธอเอาซะเลย และหน้าซำ คุณแม่ของเธอกับคุณย่าของกองมินก็ไม่ถูกกันเลยสักนิด แม่ของชองอินกับน้องชายไปหากองมินเพื่อให้เขาเซ็นสัญญาว่าจะแต่งงานกับชองอิน แต่เขาก็ไม่ยอม วันหนึ่งขณะที่กองมินกำลังนอนหลับ เธอจึงพยายามค่อยๆจับมือเขาประทับตราในสัญญา แต่เขาดันชะก่อน คืนหนึ่ง กองมินไปดื่มน้ำชองอินและเมามาก เขาจึงประทับตราสัญญานั้นด้วยความเต็มใจเพื่อมิตรภาพ แม้ว่าต่อมาคุณย่าจะคัดค้านก็ตาม

ดองจุน(แสดงโดย อี ฮอน อู) เจ้านายของชองอินก็รู้สึกชอบความน่ารัก ไร้เดียงสาและเป็นคนจริงใจของชองอิน แม้ว่าเขาจะรู้ว่าเฮเรียนแอบชอบเขาอยู่ก็ตาม ดองจุนคอยเป็นที่ปรึกษาที่ดีเสมอเมื่อเวลาที่ชองอินมีเรื่องไม่สบายใจ แม้แต่เรื่องของคองมิน เขาเคยซื้อตุ๊กตาแมวให้เธอ แต่เธอก็เอาไปคืนเขาด้วยเหตุผลที่ว่า แมวของเธอไม่ชอบมัน และบอกว่า เธอรักแมวตัวนั้นมาก ซึ่งก็หมายถึงคองมินนั่นเอง ทำให้เขาเสียใจมาก

คองมินตัดสินใจคบกับเฮเรียน แต่ก็มีเรื่องเข้าใจผิดกันบ่อยๆ จนวันหนึ่งคองมินขอร้องให้ชองอินไปบอกกับเฮเรียนว่า เขากับเธอเป็นแค่เพื่อนกันเท่านั้นจริงๆ เมื่อชองอินได้ยินก็รู้สึกเจ็บปวดแต่เธอก็ยอมไปบอกเฮเรียนว่าที่พวกเขาต้องอยู่ด้วยกันเพราะเธอยืมเงินคองมินมา เมื่อนึกถึงถ้อยคำที่เขาเคยพูดกับเธอ เธอจึงฉีกสัญญาแต่งงานทิ้งไป เมื่อพ่อของเธอรู้เรื่องจึงไปหาคองมินและโกรธมากเมื่อเขาบอกว่าเขาไม่ได้มีแผนการอะไรที่จะแต่งงานกับชองอินเลย ชองอินจึงถูกบังคับให้กลับบ้านที่ซุนจินและถูกกักบริเวณ แต่ก็ได้รับความช่วยเหลือจากดองจุนซึ่งพาเธอหนีออกมา เมื่อกลับมาถึงบ้าน ชองอินก็สารภาพกับคองมินว่า เธอชอบเขา และบอกว่า เธออยากจะหยุดความรู้สึกไว้เพียงเท่านี้ เพราะเธอเหนื่อยเหลือเกินแล้ว และอยากให้เขาออกไปจากชีวิตเธอ คองมิน จึงเก็บกระเป๋าออกไปอยู่บ้านคุณปู่ แต่เขาก็ทนคิดถึงเธอไม่ได้และก็ต้องกลับมาหาเธอที่ห้อง และเขาก็สารภาพว่าเขาชอบเธอ แต่เธอก็ไม่เชื่อ ต่อมาดองจุนก็สารภาพว่าชอบชองอินและขอเธอเป็นแฟนเช่นกัน คองมินสอบผ่านเป็นอักษรได้ แต่ก็เก็บเรื่องนี้เป็นความลับ เพื่อจะเซอร์ไพรส์ชองอิน แต่เมื่อเธอกลับมารู้ทีหลัง เธอก็โกรธมากและออกไปจากห้อง เธอตัดสินใจไปเรียนต่อที่อังกฤษและปล่อยห้องให้เช่า แต่หลังจากที่เธอไป คองมินก็มาเช่าห้องได้หลังคานี้ อยู่เพื่อรอให้ชองอินกลับมา

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านละครโทรทัศน์
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 คำตอบ

ท่านเคยชมละครเกาหลีเรื่องใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. คุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย	☐ 2. สะดุดรักที่פקใจ
☐ 3. รักเหมียวๆ ขอเกี่ยวหัวใจ	☐ 4. เพลงรักในสายลมหนาว
☐ 5. ฟันรักปารีส	☐ 6. สูตรรักนักปुरुรส
☒ 7. บอร์ดี้การ์ดมาดहुคโลก	☒ 8. รักนี้ชั่วนรันคร์
☒ 9. ฉันทันนี้แหละ คิมชันซุง	☐ 10. เจ้าหญิงวุ่นวาย เจ้าชายเย็นชา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. 12-14 ปี	☐ 2. 15-17 ปี	☐ 3. 18-20 ปี

3. การศึกษา

☐ 1. มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ 3. ปวช./ ปวส.	☐ 4. มหาวิทยาลัย

4. ระบุว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	☐ 2. 5,001 – 7,000 บาท
☐ 3. 7,001 – 9,000 บาท	☐ 4. 9,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับวัฒนธรรมเกาหลีจากละครเกาหลีทางโทรทัศน์

5. ท่านนิยมชมละครเกาหลีในช่วงเวลาใดมากที่สุด

- 1. 09.00 – 11.00 น.
- 2. 13.05 – 14.00 น.
- 3. 23.05 – 24.00 น.

6. ความบ่อยในการชมละครเกาหลี

- 1. เดือนละ 1 – 3 ครั้ง
- 2. เดือนละ 4 – 6 ครั้ง
- 3. เดือนละ 7 – 9 ครั้ง
- 4. เดือนละ 10 - 12 ครั้ง
- 5. เดือนละ 13 - 15 ครั้ง

7. ท่านเริ่มชมละครเกาหลีมานานเท่าใด

- 1. น้อยกว่า 6 เดือน
- 2. 6 เดือน – 1 ปี
- 3. 2 - 3 ปี
- 4. 4 – 5 ปี
- 5. มากกว่า 5 ปี

8. ท่านรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ช่องใด

- 1. ช่อง 3
- 2. ช่อง 5
- 3. ช่อง 7
- 4. ช่อง 9 โมเดิร์นไนน์ทีวี
- 5. ช่อง ไอทีวี

9. ละครเกาหลีประเภทใดที่ท่านนิยมรับชมมากที่สุด

- 1. แนวตลกขบขัน
- 2. แนวโรแมนติก
- 3. แนวชีวิต
- 4. แนวสยองขวัญ
- 5. แนวสืบสวนสอบสวน
- 6. แนวสงคราม

10. ปกติท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับละครเกาหลีจากสื่อใด

- 1. โทรทัศน์
- 2. หนังสือพิมพ์
- 3. นิตยสาร
- 4. บุคคลอื่นแนะนำ
- 5. อื่นๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครเกาหลี และการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นที่มีต่อละครเกาหลีทั่วไปและเฉพาะเรื่อง

11. ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลี	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	ไม่ดีเลย
1. เนื้อเรื่อง					
2. การดำเนินเรื่อง					
3. ดารานำแสดง					
4. บทบาทการแสดง					
5. ฉาก					
6. เครื่องแต่งกาย					
7. ดนตรีและเพลงประกอบฉาก					
8. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก					

ถ้าท่านชมละครเกาหลี 4 เรื่องดังต่อไปนี้ ได้แก่ คุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย สะดุดรักที่ปักใจ รักเหมียวๆ ขอเกี่ยวหัวใจ และเพลงรักในสายลมหนาว กรุณาตอบข้อ 12-15 ถ้าไม่ได้ชม ข้ามไปตอบตอนที่ 2

12. ความคิดเห็นต่อละครเรื่องคุณแม่มือใหม่ หัวใจเกินร้อย ในแง่องค์ประกอบละคร	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	ไม่ดีเลย
1. เนื้อเรื่อง					
2. การดำเนินเรื่อง					
3. ดารานำแสดง					
4. บทบาทการแสดง					
5. ฉาก					
6. เครื่องแต่งกาย					
7. ดนตรีและเพลงประกอบฉาก					
8. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก					

13. ความคิดเห็นต่อละครเรื่องสะอึกที่ ที่ปักใจ ในแง่องค์ประกอบละคร	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	ไม่ดีเลย
1. เนื้อเรื่อง					
2. การดำเนินเรื่อง					
3. คารานำแสดง					
4. บทบาทการแสดง					
5. ฉาก					
6. เครื่องแต่งกาย					
7. ดนตรีและเพลงประกอบฉาก					
8. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก					

14. ความคิดเห็นต่อละครเรื่องรักเหมียวๆ ขอเกี่ยวหัวใจ ในแง่องค์ประกอบละคร	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	ไม่ดีเลย
1. เนื้อเรื่อง					
2. การดำเนินเรื่อง					
3. คารานำแสดง					
4. บทบาทการแสดง					
5. ฉาก					
6. เครื่องแต่งกาย					
7. ดนตรีและเพลงประกอบฉาก					
8. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก					

15. ความคิดเห็นต่อละครเรื่องเพลงรักใน สายลมหนาว ในแง่องค์ประกอบละคร	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	ไม่ดีเลย
1. เนื้อเรื่อง					
2. การดำเนินเรื่อง					
3. คารานำแสดง					
4. บทบาทการแสดง					
5. ฉาก					
6. เครื่องแต่งกาย					
7. ดนตรีและเพลงประกอบฉาก					
8. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของวัยรุ่นต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมเกาหลีผ่านทางละครโทรทัศน์

16. วัฒนธรรมที่พบจากละครเกาหลี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การทำงาน					
2. การเรียน					
3. ความรัก					
4. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว					
5. การรับประทานอาหาร					
6. แฟชั่นการแต่งกาย					
7. ทรงผม					
8. ค่านิยมของคนเกาหลี เช่น การใช้ สินค้าภายในประเทศ ความรักชาติ เป็นต้น					

ถ้าท่านชมละครเกาหลี 4 เรื่องดังต่อไปนี้ ได้แก่ คุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย สะดุดรักที่ปักใจ รักเหมียวๆ ขอเกี่ยวหัวใจ และเพลงรักในสายลมหนาว กรุณาตอบข้อ 12-15 ถ้าไม่ได้ชม ข้ามไปตอบส่วนที่ 4

17. วัฒนธรรมเกาหลีที่พบจากละคร เรื่อง คุณแม่มือใหม่หัวใจเกินร้อย	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การทำงาน					
2. การเรียน					
3. ความรัก					
4. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว					
5. การรับประทานอาหาร					
6. แฟชั่นการแต่งกาย					
7. ทรงผม					
8. ค่านิยมของคนเกาหลี เช่น การใช้ สินค้าภายในประเทศ ความรักชาติ เป็นต้น					

18. วัฒนธรรมเกาหลีที่พบจากละคร เรื่อง สะดุดรักที่ปักใจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การทำงาน					
2. การเรียน					
3. ความรัก					
4. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว					
5. การรับประทานอาหาร					
6. แฟชั่นการแต่งกาย					
7. ทรงผม					
8. ค่านิยมของคนเกาหลี เช่น การใช้ สินค้าภายในประเทศ ความรักชาติ เป็นต้น					

19. วัฒนธรรมเกาหลีที่พบจากละคร เรื่อง รักเหมียวๆ ขอเกี่ยวหัวใจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การทำงาน					
2. การเรียน					
3. ความรัก					
4. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว					
5. การรับประทานอาหาร					
6. แฟชั่นการแต่งกาย					
7. ทรงผม					
8. ค่านิยมของคนเกาหลี เช่น การใช้ สินค้าภายในประเทศ ความรักชาติ เป็นต้น					

20. วัฒนธรรมเกาหลีที่พบจากละคร เรื่องเพลงรักในสายลมหนาว	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การทำงาน					
2. การเรียน					
3. ความรัก					
4. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว					
5. การรับประทานอาหาร					
6. แฟชั่นการแต่งกาย					
7. ทรงผม					
8. ค่านิยมของคนเกาหลี เช่น การใช้ สินค้าภายในประเทศ ความรักชาติ เป็นต้น					

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นเลือกรับชมละครเกาหลี

21. ใครเป็นผู้ชักชวนให้ท่านเริ่มรับชมละครเกาหลี (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. บุคคลในครอบครัว
- 2.ญาติพี่น้อง
- 3. เพื่อน
- 4. สื่อโฆษณาทางโทรทัศน์
- 5. สื่อโฆษณาทางสิ่งพิมพ์ต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร
- 6. ตนเอง

22. เหตุผลที่ท่านเลือกชมละครเกาหลี (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. เพื่อให้ทันเหตุการณ์ ทันสมัย
- 2. เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น และสนองความสนใจของตนเอง
- 3. เพื่อจะได้สนทนากับบุคคลอื่นๆ เช่น เพื่อน ทำให้ไม่ตกยุค
- 4. สามารถแสดงออกร่วมกับผู้อื่น รู้สึกมีส่วนร่วมในเหตุการณ์
- 5. เพื่อความบันเทิง และเป็นการสันทนาการยามว่าง
- 6. เบื่อความซ้ำซากจำเจที่พบเห็นในละครไทย

23. ท่านได้อะไรจากการชมละครเกาหลี (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ได้รับข่าวสารและเรื่องราวต่างๆ ที่ไม่เคยรู้มาก่อน ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่
- 2. ตอบสนองความต้องการและความสนใจของตนเอง เช่น ได้ติดตามดูดาราที่ชื่นชอบ
- 3. ช่วยสร้างสายสัมพันธ์ภายในครอบครัว
- 4. ช่วยสร้างสายสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น
- 5. ได้รับความบันเทิง ความสุข และการพักผ่อนหย่อนใจ
- 6. ได้เห็นแง่คิดอื่นๆ ในการดำเนินชีวิต

24. หลังจากได้ชมละครเกาหลีแล้ว ท่านมีความรู้สึกอย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. สนุกสนานกับเรื่องราวที่ได้รับชม
- 2. ต้องการเป็นแบบตัวละครในเรื่อง
- 3. ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ในละคร
- 4. เปลี่ยนแปลงการแต่งกาย ทรงผม ให้เหมือนกับดารานำแสดงในเรื่อง
- 5. ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการดำเนินชีวิต
- 6. อยากซื้อของที่ระลึกหรือสื่อที่เกี่ยวกับละครเก็บไว้เป็นของสะสม

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นที่มีต่อละครเกาหลี

25. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า ละครซีรีส์เกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย มักมีการสอดแทรกวัฒนธรรมไว้ในเนื้อหาด้วย

เห็นด้วย เพราะ.....
.....
.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ.....
.....
.....

26. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับการที่เยาวชนรับเอาวัฒนธรรมเกาหลีที่เข้ามา โดยผ่านสื่อละครเกาหลี จะหันไปเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีมากขึ้น

เห็นด้วย เพราะ.....
.....
.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ.....
.....
.....

27. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การนำเสนอวัฒนธรรมเกาหลีในละครเกาหลีที่เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย เป็นประโยชน์ต่อท่าน

เห็นด้วย เพราะ.....
.....
.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ.....
.....
.....

ขอขอบคุณทุกๆ ท่าน

ผนวก ค
ร้านอาหารเกาหลี

<u>ชื่อร้าน</u>	<u>สุขุมวิทซอย</u>	<u>เบอร์โทรศัพท์</u>
1. กาโบละ	12	02-252-5375
2. คอนเรียนบาร์บีคิว	12	02-251-0230
3. จางวอน	12	02-251-2636
4. ซางแฮ	12	02-229-4658
5. คาลัก	12	02-251-8844
6. คูเต้	12	02-253-3815
7. บอร์ดี้การ์ด	12	02-251-7357
8. ฟาฮาโร	12	02-251-8096
9. ยูริมจง	12	02-252-5301
10. เกียงบุกกรุง	13	02-651-0988
11. ฟามีวอน	15	02-251-9782
12. ซาวาไล	15	02-253-2939
13. อีเทวัน	16	02-229-4848
14. โคลีวัน	19	02-714-7249
15. โทไค	21	02-261-4501
16. ซิวาร่า	22	02-663-4396
17. แสนุนจอง	23	02-664-0928
18. ภัทรตาการกาบิน	26	02-261-9290
19. โซลาโบ	26	02-202-1123
20. โซฮูจิบ	33/2	02-662-2517-8

<u>ชื่อร้าน</u>	<u>สุขุมวิทซอย</u>	<u>เบอร์โทรศัพท์</u>
21. มาชอรัย	36	02-258-6172
22. มิรักจ้ง	49	02-662-7638
23. ซึกเก้นมาด้ง	55	02-381-1057
24. โซ	55	02-392-6042
25. ยู	55	02-712-9758

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล

นางสาวหทัยทิพย์ สีสังข์

ประวัติการศึกษา

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น พ.ศ. 2543

คณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พ.ศ. 2550

นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตรจารย์สารสนเทศ)

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ ของ ห.จ.ก. บ็อกซ์ชังชาวด์
พ.ศ. 2546- ปัจจุบัน